

Πανελλήνιο Συνέδριο



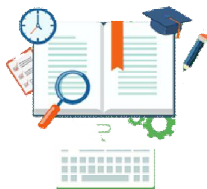
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Α.Π. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΙΑΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Πρακτικά Συνεδρίου

**1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Διδακτικής,
Παιδαγωγικής και Τεχνολογιών της
Πληροφορικής και των Επικοινωνιών
8-10 Δεκεμβρίου 2017, Καβάλα**



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Εισαγωγικό σημείωμα

Το ΤΕΙ ΑΜΘ και ο Δήμος Καβάλας συνδιοργάνωσαν το **1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Διδακτικής, Παιδαγωγικής και Τεχνολογιών της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών** στις 8, 9 και 10 Δεκεμβρίου 2017 στην πόλη της Καβάλας, στους χώρους του ΤΕΙ ΑΜΘ. Το Συνέδριο διοργανώθηκε στα πλαίσια του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «**Διδακτική, Παιδαγωγική και Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών**» του ΤΕΙ ΑΜΘ (<http://msc.diped.teiemt.gr>).

Σκοπός του συνεδρίου ήταν η παρουσίαση σύγχρονων προσεγγίσεων στην εκπαιδευτική πράξη, καθώς επίσης και η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών σε θέματα διδακτικής και αξιοποίησης των τεχνολογιών της πληροφορικής και των επικοινωνιών ως μέσο ενίσχυσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Το συνέδριο απευθυνόταν σε εκπαιδευτικούς Προσχολικής Εκπαίδευσης, εκπαιδευτικούς Α΄/βάθμιας Εκπαίδευσης, Εκπαιδευτικούς Β΄/βάθμιας Εκπαίδευσης, μέλη ΔΕΠ των ΑΕΙ, ερευνητές της Εκπαίδευσης, εκπαιδευτές ενηλίκων, υποψήφιους διδάκτορες και διδάκτορες, προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές και φίλους της εκπαίδευσης.

Οι θεματικοί άξονες του συνεδρίου ήταν τέσσερις: Διδακτική και Σύγχρονες Διδακτικές Καταστάσεις, Διδακτική και Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών, Γενικά Θέματα Διδακτικής και Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών και Γενικά Επιστημονικά Θέματα.

Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιήθηκαν τρεις κεντρικές ομιλίες και παρουσιάστηκαν συνολικά 61 εργασίες που αφορούσαν τους προαναφερόμενους θεματικούς άξονες.

Στο συνέδριο συμμετείχαν περισσότεροι από 170 σύνεδροι όλων των βαθμίδων και ειδικοτήτων, νέοι επιστήμονες, ερευνητές, φοιτητές (προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί), όπως επίσης και στελέχη εκπαίδευσης που ενδιαφέρονται για σύγχρονες μεθόδους και τεχνικές διδασκαλίας, αλλά και για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορικής και των επικοινωνιών στην εκπαίδευση και την ανάπτυξη των σχετικών υποδομών στο Ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα.



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Επιστημονικό Ινστιτούτο
Α.Π. ΘΡΑΚΗΣ ΚΑΙ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Ιδιαίτερες ευχαριστίες απευθύνονται προς όλους τους συνέδρους, προς τα μέλη των επιτροπών και των προεδρείων, προς το Δήμο Καβάλας, το ΤΕΙ ΑΜΘ, τους εθελοντές και φυσικά προς οποιονδήποτε βοήθησε για την πραγματοποίηση του συνεδρίου.

Καβάλα, Δεκέμβριος 2017

Οργανωτική Επιτροπή



Χαιρετισμός Προέδρου Επιστημονικής Επιτροπής Συνεδρίου

Η Παιδαγωγική, αλλά και η Διδακτική ειδικότερα, είναι δύο αντικείμενα που χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής και περαιτέρω διερεύνησης στη χώρα μας. Ειδικότερα, σε Ιδρύματα όπως τα δικά μας, δηλαδή τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα του Τεχνολογικού Τομέα, θα ήθελα να τονίσω ότι η εστίαση στα δύο αυτά αντικείμενα σε συνδυασμό με τις Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) θα δώσει ιδιαίτερη ώθηση στις σπουδές των φοιτητών μας.

Διαβάζοντας ξανά μετά από χρόνια τον «Κόσμο της Σοφίας» του Γιοστάιν Γκάρντερ συνειδητοποίησα πόσο μακριά είμαστε από τον «πραγματικό» κόσμο. Η Σοφία είναι μία νεαρή κοπέλα στα 14 χρόνια της. Ξαφνικά εμφανίζεται ένας δάσκαλος της φιλοσοφίας, ο οποίος της στέλνει γράμματα με φιλοσοφικά μαθήματα. Η μητέρα της νομίζει ότι λαμβάνει ερωτικά ραβασάκια ή ότι παίρνει ναρκωτικά! Μετά από μερικές ημέρες η συζήτηση καταλήγει στο Σωκράτη. Τότε η μητέρα της τη ρωτάει αν όλα αυτά τα οποία λέει η Σοφία τα έμαθε στο σχολείο! Η Σοφία κουνάει το κεφάλι αρνητικά και της λέει «*Τίποτε δε μαθαίνουμε στο σχολείο ... Η μεγάλη διαφορά ανάμεσα σ' ένα δάσκαλο και σ' έναν πραγματικό φιλόσοφο είναι πως ο δάσκαλος νομίζει ότι ξέρει ένα σωρό πράγματα και προσπαθεί διαρκώς να τα χύσει μέσα στα κεφάλια των μαθητών του, ενώ ο αληθινός φιλόσοφος προσπαθεί να μελετήσει και να καταλάβει τα πράγματα μαζί με τους μαθητές του*».

Αυτή είναι και η προσέγγιση αυτού του συνεδρίου. Να διερευνήσουμε και να μάθουμε μαζί την αλήθεια που σχετίζεται με τα θέματα εκπαίδευσης και την αλήθεια αυτή να μεταλαμπαδεύσουμε σε όλους όσους ασχολούνται με τα θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής.

Βασίλης Τσιάντος

Καθηγητής ΤΕΙ ΑΜΘ



Επιστημονική Επιτροπή Συνεδρίου

Πρόεδρος Επιστημονικής Επιτροπής: Δρ. Βασίλειος Τσιάντος

Αντιπρόεδρος Επιστημονικής Επιτροπής: Δρ. Βασίλειος Σάλτας

Δρ. Σταύρος	Βαλσαμίδης
Δρ. Ευστάθιος	Δημητριάδης
Δρ. Νικόλαος	Θερίου
Δρ. Κωνσταντίνος	Καλέμης
Δρ. Σπύρος	Κιουλάνης
Δρ. Φωτεινή	Κόγια
Δρ. Γεώργιος	Κουντουράς
Δρ. Νικόλαος	Κουτσουπιάς
Δρ. Απόστολος	Κώστας
Δρ. Ιωάννης	Λεύκος
Δρ. Λυκούργος	Μαγκαφάς
Δρ. Δημήτριος	Μαδυτινός
Δρ. Βασίλειος	Μαρδύρης
Δρ. Γεώργιος	Μαυρομμάτης
Δρ. Σοφία	Μητκίδου
Δρ. Νικόλαος	Μουράτογλου
Δρ. Ευάγγελος	Μώκος
Δρ. Ελευθέριος	Μωυσιάδης
Δρ. Κλεοπάτρα	Νικολοπούλου
Δρ. Κυριάκος	Οβαλιάδης
Δρ. Ευριπίδης	Παπαδημητρίου
Δρ. Παναγιώτα	Παπαδοπούλου
Δρ. Γεώργιος	Σταμέλος
Δρ. Αθανάσιος	Στογιαννίδης
Δρ. Δημήτριος	Τσέλιος
Δρ. Νικόλαος	Τσέργας
Δρ. Γεώργιος	Φιλιππίδης
Δρ. Βασίλειος	Χατζής
Δρ. Σεβαστή	Χατζηφωτίου
Δρ. Αχιλλέας	Χριστοφορίδης



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Εκπαιδευτικό Ινστιτούτο
Αγ. ΒΑΣΙΛΕΪΟΥΣ ΚΑΙ ΦΙΛΑΡΕΤΩΝ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Οργανωτική Επιτροπή Συνεδρίου

Δρ. Σταύρος	Βαλαμίδης
Δρ. Ευστάθιος	Δημητριάδης
Δρ. Νικόλαος	Θερίου
Δρ. Σπύρος	Κιουλάνης
Δρ. Φωτεινή	Κόγια
Δρ. Γεώργιος	Κουντουράς
Δρ. Λυκούργος	Μαγκαφάς
Δρ. Δημήτριος	Μαδυτινός
Δρ. Βασίλειος	Μαρδύρης
Δρ. Γεώργιος	Μαυρομμάτης
Δρ. Σοφία	Μητκίδου
Δρ. Ελευθέριος	Μωυσιάδης
Δρ. Κυριάκος	Οβαλιάδης
Δρ. Ευριπίδης	Παπαδημητρίου
Δρ. Παναγιώτα	Παπαδοπούλου
Δρ. Βασίλειος	Σάλτας
Δρ. Γεώργιος	Σταμέλος
Δρ. Ιωάννα	Τσάρπα
Δρ. Νικόλαος	Τσέργας
Δρ. Βασίλειος	Τσιάντος
Δρ. Βασίλειος	Χατζής
Δρ. Σεβαστή	Χατζηφωτίου
Δρ. Αχιλλέας	Χριστοφορίδης



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Εκπαιδευτικό Ινστιτούτο
Απ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Τοπική Οργανωτική Επιτροπή Συνεδρίου

Σταύρος	Βαλσαμίδης
Ευστάθιος	Δημητριάδης
Θωμάς	Καρτσιώτου
Σπύρος	Κιουλάνης
Φωτεινή	Κόγια
Γεώργιος	Κουντουράς
Ελένη	Κυτίδου
Λυκούργος	Μαγκαφάς
Δημήτριος	Μαδυτινός
Άννα	Μαδυτιανού
Βασίλειος	Μαρδύρης
Γεώργιος	Μαυρομμάτης
Σοφία	Μητκίδου
Σπυρίδων	Μητρόπουλος
Ελευθέριος	Μωυσιάδης
Κυριάκος	Οβαλιάδης
Ευριπίδης	Παπαδημητρίου
Ευστάθιος	Δημητριάδης
Σταύρος	Βαλσαμίδης
Παναγιώτα	Παπαδοπούλου
Θωμάς	Παπαντωνίου
Βασίλειος	Σάλτας
Γεώργιος	Τρικαλιώτης
Νικόλαος	Τσέργας
Βασίλειος	Τσιάντος
Βασίλειος	Χατζής
Σεβαστή	Χατζηφωτίου
Παναγιώτα	Χλιάρα
Αχιλλέας	Χριστοφορίδης



Πανελλήνιο Συνέδριο

Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Χορηγοί Συνεδρίου



Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης



Δήμος Καβάλας



Θεματικοί Άξονες Συνεδρίου

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

- ΘΑ.1.1. Καινοτόμες διδακτικές πρακτικές και μεθοδολογίες
- ΘΑ.1.2. Αξιολόγηση στην εκπαίδευση
- ΘΑ.1.3. Καινοτόμες δράσεις στην εκπαίδευση
- ΘΑ.1.4. Εκπαιδευτική έρευνα
- ΘΑ.1.5. Φιλοσοφία της εκπαίδευσης
- ΘΑ.1.6. Μάθηση και διδασκαλία, παιδαγωγική αλληλεπίδραση και συμβουλευτική στην εκπαίδευση
- ΘΑ.1.8. Διαπολιτισμική εκπαίδευση
- ΘΑ.1.9. Καινοτομία στην εκπαίδευση
- ΘΑ.1.10. Οργάνωση, διοίκηση και οικονομία της εκπαίδευσης

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

- ΘΑ.2.1. Αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία και τη μάθηση
- ΘΑ.2.2. Εκπαιδευτικό λογισμικό και αξιολόγησή του
- ΘΑ.2.3. Θεωρητική στήριξη και μεθοδολογία για την ένταξη των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη
- ΘΑ.2.4. Διδακτική εφαρμογή εκπαιδευτικών σεναρίων με αξιοποίηση των ΤΠΕ
- ΘΑ.2.5. Σύγχρονη και ασύγχρονη εκπαίδευση
- ΘΑ.2.6. Εκπαιδευτική αξιοποίηση του διαδικτύου
- ΘΑ.2.7. Εκπαιδευτική αξιοποίηση του Web 2.0
- ΘΑ.2.8. Εκπαιδευτική ρομποτική και τεχνολογία
- ΘΑ.2.9. Διδακτικά σενάρια και καλές διδακτικές πρακτικές με τη χρήση ΤΠΕ
- ΘΑ.2.10. Έρευνα στην εφαρμογή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση

3^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά θέματα διδακτικής και ΤΠΕ

- ΘΑ.3.1. Εκπαιδευτική αξιοποίηση ψηφιακών παιχνιδιών
- ΘΑ.3.2. Εκπαιδευτική αξιοποίηση των συσκευών κινητής τεχνολογίας



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Εκπαιδευτικό Ινστιτούτο
Αγ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΘΡΑΣΙΟΥ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

- ΘΑ.3.3. Γραμματισμός, εκπαίδευση και ΤΠΕ
- ΘΑ.3.4. Ψηφιακή ασφάλεια κατά τη χρήση ΤΠΕ στη διδακτική πράξη
- ΘΑ.3.5. Διά Βίου μάθηση και ΤΠΕ
- ΘΑ.3.6. Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στην αξιοποίηση των ΤΠΕ
- ΘΑ.3.7. Άλλα θέματα διδακτικής, παιδαγωγικής και ΤΠΕ

4^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά επιστημονικά θέματα

- ΘΑ.4.1. Θετικές επιστήμες και οι εφαρμογές τους
- ΘΑ.4.2. Τεχνολογικές επιστήμες και οι εφαρμογές τους
- ΘΑ.4.3. Θεωρητικές επιστήμες και οι εφαρμογές τους



Κεντρικές ομιλίες

Από τη μαθητική διαρροή στην υποεκπαίδευση πτυχιούχων: προκλήσεις και διακυβεύματα

*Καθηγητής Γεώργιος Σταμέλος, Πανεπιστήμιο Πατρών, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής
Εκπαίδευσης*

Η εισήγηση προτείνει μια αξιολόγηση των εξελίξεων των μαθητικών ροών από το 1970 ως τις μέρες μας, με ιδιαίτερη επικέντρωση στη δεκαετία του '80 και στο σήμερα. Μετά την αποτύπωση θα γίνει ανάλυση των θεωρητικών συζητήσεων και των πολιτικών παρεμβάσεων που συνετέλεσαν στις αλλαγές.

Με βάση την τρέχουσα εικόνα του εκπαιδευτικού μας συστήματος θα επιχειρηθεί μια διερεύνηση των προκλήσεων και διακυβευμάτων με τα οποία βρισκόμαστε αντιμέτωποι.



Η έμφυλη κοινωνικοποίηση των κοριτσιών μέσα από τα παιχνίδια υπονομεύει τις εκπαιδευτικές προοπτικές και επαγγελματικές επιλογές τους σε STEM τομείς

**Καθηγήτρια Δήμητρα Κογκίδου, ΑΠΘ, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης,
Πρόεδρος της Επιτροπής Φύλου και Ισότητας στο ΑΠΘ**

Τα παιχνίδια είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος για να αποκτήσουν τα παιδιά – εκτός από τις βασικές γνώσεις για τον κόσμο -τις γνώσεις/δεξιότητες που είναι χρήσιμες για τη μεταγενέστερη μάθηση σε διάφορα γνωστικά αντικείμενα και την αυτοπεποίθηση ότι μπορούν να τα καταφέρουν. Επιπλέον, πέρα από τις θετικές στάσεις προς συγκεκριμένες επιστημονικές περιοχές, τα παιχνίδια με τα οποία παίζουν τα μικρά παιδιά ενδεχόμενα οδηγούν σε επιλογές καριέρας –σε συνδυασμό βέβαια και με άλλους παράγοντες.

Σχετικά με τα κίνητρα για επιλογή καριέρας στα επιστημονικά πεδία STEM (φυσικές επιστήμες, μαθηματικά, μηχανική και τεχνολογία), όλα τα δεδομένα συγκλίνουν ότι η αγάπη για τις επιστήμες STEM δεν αρκεί, αλλά χρειάζεται να υπάρχει συνάφεια ή συμβατότητα με την αίσθηση της ταυτότητας, τα ενδιαφέροντα και τους στόχους ενός ατόμου, να αισθάνεται το άτομο σίγουρο ότι μπορεί να πετύχει και να έχει πρόσβαση στο “κεφάλαιο γνώσεων” στις επιστήμες STEM.

Υπάρχει διεθνής ανησυχία για τα χαμηλά ποσοστά συμμετοχής των κοριτσιών στα επιστημονικά πεδία STEM και για τον απογοητευτικά αργό ρυθμό αλλαγής του φαινομένου. Για να ενθαρρυνθούν περισσότερα κορίτσια και γυναίκες να εισέλθουν στους τομείς αυτούς πρέπει να υπάρξουν αλλαγές στην εκπαίδευση, στην αγορά εργασίας και στην κουλτούρα μας. Στο πλαίσιο αυτό ένα σημαντικό και συχνά παραμελημένο μέρος του ζητήματος είναι η έμφυλη κοινωνικοποίηση μέσα από τα παιχνίδια και ειδικότερα τα παιχνίδια STEM.



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Επιστημονικό Ινστιτούτο
Αν. Μακεδονίας και Θράκης

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Το ερώτημα είναι αν τα παιχνίδια που αυξάνουν τις δεξιότητες των παιδιών στα επιστημονικά πεδία STEM είναι για αγόρια και για κορίτσια.

Μετά από την καταγραφή των παιχνιδιών STEM που κυκλοφορούν σήμερα στην ελληνική αγορά διαπιστώνεται ότι έμφυλη διχοτόμηση των παιχνιδιών διαφοροποιεί τις ευκαιρίες που έχουν τα αγόρια και τα κορίτσια να εξοικειωθούν από πολύ νωρίς με τα επιστημονικά πεδία STEM, είναι κυρίως για τα αγόρια, τα παιχνίδια σχεδιάστηκαν ειδικά “για κορίτσια” έχουν διαφορετικό περιεχόμενο και θεματικές που εμπίπτουν στα έμφυλα στερεότυπα. Τέλος, παρουσιάζονται παραδείγματα STEM παιχνιδιών για κορίτσια σε διάφορους τομείς και η κριτική που έχει ασκηθεί.



Παθογένειες του εκπαιδευτικού συστήματος στην πατρίδα μας. Ιδία εμπειρία

Αχιλλέας Χριστοφορίδης, Ομότιμος Καθηγητής ΤΕΙ ΑΜΘ

Το εκπαιδευτικό σύστημα στην πατρίδα μας έχει αναμφίβολα αρκετές παθογένειες, οι οποίες έχουν έντονη επίδραση στους εκπαιδευόμενους νέους, με μετέπειτα αντίκτυπο στο κοινωνικό και στο επαγγελματικό πεδίο.

Οι αναφερόμενες στην εισήγηση παθογένειες και οι ανάλογες επιπτώσεις αφορούν τα εξής στοιχεία:

- ✓ Έλλειψη δυνατότητας εφαρμογής των θεωρητικών γνώσεων
- ✓ Απαξίωση του θεσμού των εξετάσεων
- ✓ Αδυναμία ουσιαστικής κρίσης του μαθητή στην προαγωγή του
- ✓ Μη τήρηση βασικών κανόνων μαθητείας

Οι σχετικές παρεμβάσεις στα παραπάνω στοιχεία δεν απαιτούν ιδιαίτερα έξοδα. Η συμβολή τους δε στον κοινωνικό και επαγγελματικό ιστό της χώρας θεωρείται σημαντική.



Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών



8 - 9 - 10

Δεκεμβρίου 2017

Πρόγραμμα Συνεδρίου

Παρασκευή 8 Δεκεμβρίου 2017			
Εγγραφές/Προσέλευση συνέδρων			
1 ^η Συνεδρία			
	Αίθουσα 1	Αίθουσα 2	Αίθουσα 3
14:00–16:00	Προεδρείο: Δημητριάδης Ε., Κιουλάνης Σ.	Προεδρείο: Μπαντικός Κ., Σαλιγκίδης Α.	Προεδρείο: Παπαδόπουλος Δ., Χατζοπούλου Α.
16:00–17:30	Μάθηση με φορητές ψηφιακές συσκευές: κύριες ερευνητικές τάσεις στην εκπαίδευση, Νικολοπούλου Κ.	Χρήση του Wiki και των εργαλείων του Web 2.0 για το eTwinning πρόγραμμα: "Καθημερινή ζωή στο Δημοτικό Σχολείο - Every Day Life at Primary School", Καρτσιώτου Θ.	Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Επικοινωνία και η Προώθηση Υπεύθυνης Περιβαλλοντικής Συμπεριφοράς μέσω της χρήσης των ΤΠΕ, Λούπας Ε., Λάμπρου Κ.
	Μαζικά Ανοιχτά Διαδικτυακά Μαθήματα (MOOCs) - Μια Βιβλιογραφική Επισκόπηση, Βλάχου Β., Τσέλιος Δ., Ασπρίδης Γ.	Η χρήση των ΤΠΕ στο συνεργατικό έργο: «Χρωματοπιτσιλίσματα- Ιστοριοδημιουργήματα», Γιαννίκη Μ., Παπαευθυμίου Α.	Διδακτικό Σενάριο: Η Μόλυνση του περιβάλλοντος και τρόποι προστασίας του, Θεοδωράκη Μ.
	Σχολικός Εκφοβισμός, Γαϊτανίδου Α., Σιδηροπούλου Μ.	Η παιδαγωγική διαδικασία ως πρόκληση και πηγή έμπνευσης για τον παιδαγωγό-στόχος κάθε παιδί κι ένα χαμόγελο, Παναγιωτίδου Α.	Ικανότητες – Κλειδιά στις Φυσικές Επιστήμες, Σταμπουλή Μ.
	Διδάσκοντας τη δημιουργικότητα στα μαθηματικά με κινητές συσκευές, Μανάρας Ν.	Οι Μικροί Τοπογράφοι μετρούν, σχεδιάζουν, μελετούν και προτείνουν τρόπο ανάπλασης του αύλειου χώρου, Γκουτουλούδη Μ.	«Ήλιε μου ήλιε μου βασιλιά μου». Μια πρόταση για τη διδακτική χρήση των Τ.Π.Ε στο Νηπιαγωγείο, Μπαντικός Κ., Αλεξανδρίδου Δ.



Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών



8 - 9 - 10

Δεκεμβρίου 2017

17:30–18:00	Διάλειμμα		
2 ^η Συνεδρία			
	Αίθουσα 1	Αίθουσα 2	Αίθουσα 3
	Προεδρείο: Βαλαμίδης Σ., Σάλτας Β.	Προεδρείο: Παπαδοπούλου Π., Κόγια Φ.	Προεδρείο: Μωυσιάδης Ε., Μαρδύρης Β.
18:00–19:30	Διερεύνηση Περιπτώσεων Διαταραχής Ελλειμματικής Προσοχής – Υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ), Χατζηλιάς Σ., Κουτσουπιός Ν.	Οι επαγγελματικές ανάγκες ανάπτυξης των Διευθυντών Σχολείων και οι φορείς επιμόρφωσής τους στην Ελλάδα και σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μία συγκριτική μελέτη, Γάκου Θ., Μαδυτινός Δ.	Αποδοχή Ηλεκτρονικών Βιβλίων από Έλληνες Αναγνώστες, Τσιροζίδης Γ., Δημητριάδης Ε.
	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία για παιδιά & εφήβους: από την πράξη στη θεωρία, Χατζοπούλου Α., Βλάχου Σ.	Ικανότητα και Φύλο στη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Δημητριάδης Ε., Νησιωτάκη Β.	Παιδαγωγική Αξιοποίηση των ΤΠΕ σε Σχολεία Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης: Σενάριο Διδασκαλίας στο Μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας, Σαμσάρη Ε., Σιομπότη Μ., Σαμσάρης Π.
	Μια περίπτωση διαγνωσμένης δυσλεξίας στην Ελληνική αλλά όχι στην Αγγλική γλώσσα, Κουντουράς Γ.	Συναισθηματική εργασία, εργασιακή ικανοποίηση, επαγγελματική εξουθένωση των δασκάλων των μειονοτικών σχολείων της δυτικής Θράκης, Μπαντίκος Κ., Παπαδόπουλος Δ., Δημητριάδης Σ.	Σοβαρά πειραματικά λάθη, ως προς το φύλο, στον χώρο των ερευνών (παρουσίαση ερευνητικού προγράμματος της διεπιστημονικής Ομάδας Εργασίας Ψυχοβιοαναλυτικής Έρευνας με άξονα «το φύλο ως ερώτημα», Δημουλάς Κ.
	Μεθοδολογία για την αξιολόγηση χρήσης μαθημάτων MOOCS, Κολοκυθά Ε., Μόσχου Ε., Κοντογιάννης Σ., Βαλαμίδης Σ.	Ο ρόλος του διευθυντή μια σχολικής μονάδας στις επιδόσεις των μαθητών. Παράμετροι που προσδιορίζουν τη σχολική αποτελεσματικότητα, Κομήτη Ε., Μαδυτινός Δ.	Η Συμβουλευτική Κοινωνική Εργασία στην Εκπαίδευση, Χατζηφωτίου Σ., Καβούκης Μ.



Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών



Παιδαγωγικό Επιστημονικό Ινστιτούτο
Α.Π.Θ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΙΑΣ

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Σάββατο 9 Δεκεμβρίου 2017			
08:30–09:30	Εγγραφές/Προσέλευση συνέδρων		
09:30-10:00	Χαιρετισμοί Επισήμων		
10:00–11:00	Προσκεκλημένη ομιλία (Φουαγιέ, Κεντρικό Αμφιθέατρο ΤΕΙ ΑΜΘ)		
Προεδρείο: Μπαντέκας Δ., Στρουθόπουλος Χ., Τσιάντος Β., Σάλτας Β.			
Από τη μαθητική διαρροή στην υποεκπαίδευση πτυχιούχων: προκλήσεις και διακυβεύματα. Καθηγητής Γεώργιος Σταμέλος, Πανεπιστήμιο Πατρών, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης			
11:00–11:30	Διάλειμμα (Καφές)		
3 ^η Συνεδρία			
Φουαγιέ (Κεντρικό Αμφιθέατρο ΤΕΙ ΑΜΘ)			
Προεδρείο: Μαδυτινός Δ., Χατζής Β., Μαλέτσκος Α.			
11:30–13:00	Παιδαγωγικές παραδοχές της αλληλεπίδρασης σε περιβάλλοντα διαδικτυακής μάθησης, Κιουλάνης Σ.		
	Διαδίκτυο και Νέες Τεχνολογίες. Από τη φυσιολογική χρήση στην κατάχρηση και τον εθισμό. Παρουσίαση ερευνητικών δεδομένων από πανελλήνια μελέτη σε εφήβους που διαμένουν σε δημόσιες δομές παιδικής προστασίας, Φιλιππίδης Γ., Χατζηφωτίου Σ.		
	Στατιστική μελέτη και αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού, Τάνης Δ., Βαρσάμης Δ., Τιμπίρης Α.		
	Φαινομενολογία και Προσωποκεντρική Ψυχολογική Προσέγγιση. Πως μπορούν να εφαρμοστούν στο σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα, Δότση Α.		
13:00-14:00	Διάλειμμα (Γεύμα/Μπουφές)		
4 ^η Συνεδρία			
	Αίθουσα 1	Αίθουσα 2	Αίθουσα 3
	Προεδρείο: Βαλσαμίδης Σ., Κόγιας Π.	Προεδρείο: Καρτσιώτου Θ., Βλάχου Σ.	Προεδρείο: Οβαλιάδης Κ., Μπαντικός Κ.
14:00–15:30	Ανάπτυξη εκπαιδευτικής εφαρμογής σε διαδικτυακή πλατφόρμα, Λιάρα Δ., Βαρσάμης Δ., Κυριαζίδης Σ.	Η δυναμική της συνεργασίας των εκπαιδευτικών με τους γονείς μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες, Τσιρώνη Χ., Χατζηφωτίου Σ.	Απόψεις και προτάσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού των Κέντρων Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης Ειδικών Εκπαιδευτικών



Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών



8 - 9 - 10

Δεκεμβρίου 2017

			Αναγκών (ΚΕ.Δ.Δ.Υ.) για τη Συμβουλευτική σε γονείς και μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες και προβλήματα συμπεριφοράς: Η περίπτωση του ΚΕ.Δ.Δ.Υ. Γρεβενών, Βασιλάκου Ο., Μαλέτσκος Α.
	Η ενσωμάτωση μαθητών προσφυγικών δομών στα τμήματα Δ.Υ.Ε.Π και ο ρόλος των εκπαιδευτικών, Καλέμης Κ.	Η μαιευτική μέθοδος του Σωκράτη και οι σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις, Μαμπεϊντζή Α., Χατζηφωτίου Σ., Τσιάντος Β.	Εναρμόνιση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής: στάσεις και απόψεις εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, Σπυριάδου Κ., Κουτούζης Μ.
	ΕΛΕΦΥΣ – Πιλοτική διερεύνηση χρήσης από μαθητές Δημοτικού, Μητσιάκη Μ., Λεύκος Ι.	Φιλοσοφία και Σχεδιασμός Προγράμματος Σπουδών στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (Σ.Δ.Ε.), Τσάρπα Ι.	Διδακτικό σενάριο: γνωριμία με τα ελληνικά λαϊκά μουσικά όργανα, Σπυριάδου Κ.
	Νέες Τεχνολογίες, Εκπαίδευση και Διδακτική της Ιστορίας: μία διδακτική πρόταση με τη χρήση των Νέων Τεχνολογιών, εστιασμένη στις δομικές ιστορικές έννοιες, Καραμανώλη Ε.	Διδακτικές προσεγγίσεις για μαθητές/τριες με ελαφρά και μέτρια νοητική καθυστέρηση στο ενταξιακό σχολείο, Κυτίδου Ε.	Το ιχνογράφημα της οικογένειας σε παιδιά προσχολικής ηλικίας με δυσκολίες προσαρμογής και συμπεριφοράς, Σταθουλίδου Ε., Κουντουράς Γ.
15:30–16:00	Διάλειμμα (Καφές)		
5^η Συνεδρία			
	Αίθουσα 1	Αίθουσα 2	Αίθουσα 3
	Προεδρείο: Μώκος Ε., Σπυριάδου Κ.	Προεδρείο: Τιμπίρης Α., Τσάρπα Ι.	Προεδρείο: Στογιαννίδης Α.Φιλιππίδης Γ.,
16:00–17:30	Η εφαρμογή των learninganalytics στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση Σωτηριάδου Α.	Εκπαιδευτικό λογισμικό για χρήση σε κινητές συσκευές, Τζιουμάκας Ι., Βαρσάμης Δ., Πασχαλίδης Σ.	Οι Πλατωνικές καταβολές στην σημερινή Εκπαίδευση στην Ελλάδα, Φωτοπούλου Μ., Χατζηφωτίου Σ., Τσιάντος Β.
	eTwinning 2016-2017 "The swallow is a	Η χρήση προγραμμάτων προσομοίωσης	Η Συμβουλευτική στο σχολικό περιβάλλον



Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών



Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

	refugee or an immigrant?" (Το χελιδόνι είναι πρόσφυγας ή μετανάστης;), Καραλιόλιος Α., Τζήκα Θ.	στη διδακτική του μαθήματος της Φυσικής, Καφαντάρης Α., Παπαδοπούλου Π.	της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, Προδρόμου Δ., Χατζηφωτίου Σ.
	Η χρήση των ΤΠΕ για την εκμάθηση των ξένων γλωσσών στην δημόσια και ιδιωτική εκπαίδευση, Δουλκερίδου Α., Κιουλάνης Κ.	Χρήση εποπτικών μέσων για διδασκαλία πειραματικής διαδικασίας μέτρησης ενεργειακού περιεχομένου πτητικών υγρών, Κόγια Φ., Σαπαλίδου Γ., Ανδρονικόπουλος Κ., Ιορδανίδης Φ., Αγγελίδης Π., Αγγελίδης Γ.	Φιλοσοφία για Παιδιά: Σχεδιάζοντας ένα μάθημα φιλοσοφίας σε μαθητές της τετάρτης δημοτικού, Ταρσούδη Μ., Χατζηφωτίου Σ., Τσιάντος Β.
	Σενάριο διδασκαλίας με χρήση λογισμικού σειράς Yenka για εκμάθηση εννοιών ταλαντώσεων, Χαμάλης Γ.	Ο παιδαγωγικός ρόλος των Συμβουλευτικών Σταθμών Νέων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στην ανάπτυξη των εφήβων: Η περίπτωση του Συμβουλευτικού Σταθμού Νέων Κοζάνης, Δελνιώτου Μ., Μεχτερίδου Ε., Μαλέτσκος Α.	Το Παιχνίδι Ρόλων ως μέθοδος διδασκαλίας των κοινωνικών επιστημών για τον περιορισμό των προκαταλήψεων και των διακρίσεων στο σχολικό περιβάλλον, Τσέργας Ν., Χατζηφωτίου Σ., Φράγκος Σ.
17:30-18:00	Διάλειμμα (Καφές)		
6^η Συνεδρία			
	Αίθουσα 1	Αίθουσα 2	Αίθουσα 3
	Προεδρείο: Μαλέτσκος Α., Σαραφίδου Α.	Προεδρείο: Τρικαλιώτης Γ., Παπαντωνίου Θ.	Προεδρείο: Βαγενάς Α., Κιουλάνης Σ.
18:00-19:30	Η σημασία των κεφαλαίων για τη διεκδίκηση διευθυντικής θέσης: στάσεις και απόψεις εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, Σπυριάδου Κ., Κουτούζης Μ.	Σύγχρονη διδακτική προσέγγιση των προβλημάτων γεωμετρικής κατασκευής, Σάλτας Β.	Ανάπτυξη πρωτοποριακής πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης για μαθητές με ειδικές ανάγκες, Παπαγεωργίου Μ., Τσιμπίρης Α., Βαρσάμης Δ., Στρουθόπουλος Χ.
	Εξόρυξη δεδομένων για την μελέτη επίδρασης του φύλου στην απόδοση στα	Διδασκαλία του μαθήματος «Αρχές Οικονομικής Θεωρίας» με τη χρήση	Η Ενσωμάτωση των 3D Εκτυπωτών στην Διδασκαλία: Αειφορική Αποκατάσταση



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

	μαθηματικά, Κεφαλόπουλος Ι., Χαραλαμπίδου Π., Μητρόπουλος Σ., Χατζηφωτίου Σ., Τσιάντος Β.	τεχνολογιών της πληροφορικής και των επικοινωνιών», Φωτόπουλος Χ., Σάλτας Β.	Ιστορικών και Άλλων Μνημείων με Υλικά από 3D Εκτυπωτή, Καλέμης Κ.
	Σημαντικά Ερευνητικά Αποτελέσματα από την Χρήση των Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία των Μαθηματικών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, Κωνσταντινίδης Γ., Γεροντίδης Ι.	Μεταγνώση, Αυτορυθμιζόμενη μάθηση και Μαθηματική Εκπαίδευση, Μώκος Ε.	Η αξιολόγηση της ηλεκτρονικής μάθησης ως βασικού πυλώνα της μικτής μάθησης, Παππάς Δ., Πετασάκης Ι., Καζανίδης Ι., Βαλσαμίδης Σ.
	Εκπαιδευτική Αξιολόγηση, Μπρούσας Π.	Προσεγγίσεις και τεχνικές για την εργασία με τους μαθητές που δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις εξισώσεις για τη λύση πρακτικών προβλημάτων, Δανιηλίδου Μ., Σάλτας Β.	Η διδασκαλία του σεβασμού στην Πνευματική Ιδιοκτησία σε μαθητές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Καλέμης Κ.
20:30	Επίσημο δείπνο		

Κυριακή 10 Δεκεμβρίου 2017	
09:00–10:00	Εγγραφές/Προσέλευση συνέδρων
10:00–11:00	Προσκεκλημένη ομιλία (Φουαγιέ, Κεντρικό Αμφιθέατρο ΤΕΙ ΑΜΘ)
Προεδρείο: Χατζηφωτίου Σ., Χριστοφορίδης Α., Παπαδημητρίου Ε.	
<p>Η έμφυλη κοινωνικοποίηση των κοριτσιών μέσα από τα παιχνίδια υπονομεύει τις εκπαιδευτικές προοπτικές και επαγγελματικές επιλογές τους σε STEM τομείς.</p> <p>Καθηγήτρια Δήμητρα Κογκίδου, ΑΠΘ, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης</p>	
11:00–11:30	Παθογένειες του εκπαιδευτικού συστήματος στην πατρίδα μας. Ιδία εμπειρία, Χριστοφορίδης Α.
11:30-12:00	Διάλειμμα (Καφές)



Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών



8 - 9 - 10

Δεκεμβρίου 2017

7 ^η Συνεδρία	
	Φουαγιέ (Κεντρικό Αμφιθέατρο ΤΕΙ ΑΜΘ)
	Προεδρείο: Τσιάντος Β., Παπαδημητρίου Ε.
12:00–13:30	Στάσεις και Αντιλήψεις των Εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης απέναντι στο νόμο για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών, Δημητριάδης Ε., Διαμαντή Ε.
	Απόψεις των μαθητών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για τα χαρακτηριστικά του «καλού και μεταδοτικού» εκπαιδευτικού, Τσορμπατζόγλου Ο., Σάλτας Β.
	Μαθαίνω μέσω wiki. Πού, πώς, πότε και γιατί;, Μπούζιου Α.
	Παιδαγωγικές προσεγγίσεις στη διδακτική ευαίσθητων θεμάτων στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες, Χατζηφωτίου Σ., Ανδρονίκου Α.
13:30-14:00	Διάλειμμα (Καφές)
14:00-14:30	Συμπεράσματα – Κλείσιμο Συνεδρίου



Εισηγήσεις Συνεδρίου

Η μαιευτική μέθοδος του Σωκράτη και οι σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις.....	25
Προσεγγίσεις και τεχνικές για την εργασία με τους μαθητές που δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις εξισώσεις για τη λύση πρακτικών προβλημάτων	28
Απόψεις των μαθητών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για τα χαρακτηριστικά του «καλού» και «μεταδοτικού» εκπαιδευτικού.....	30
Μαζικά Ανοιχτά Διαδικτυακά Μαθήματα (MOOCs)- Μια Βιβλιογραφική Επισκόπηση	33
Η παιδαγωγική διαδικασία ως πρόκληση και πηγή έμπνευσης για τον παιδαγωγό-στόχος κάθε παιδί κι ένα χαμόγελο	34
Σχολικός Εκφοβισμός.....	36
Μια περίπτωση διαγνωσμένης δυσλεξίας στην Ελληνική αλλά όχι στην Αγγλική γλώσσα ..	39
Διερεύνηση Περιπτώσεων Διαταραχής Ελλειμματικής Προσοχής – Υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ).....	41
Σύγχρονη διδακτική προσέγγιση των προβλημάτων γεωμετρικής κατασκευής.....	44
Διδακτικές προσεγγίσεις για μαθητές/τριες με ελαφρά και μέτρια νοητική καθυστέρηση στο ενταξιακό σχολείο	47
Διδάσκοντας τη δημιουργικότητα στα μαθηματικά με κινητές συσκευές	48
Φιλοσοφία για Παιδιά: Σχεδιάζοντας ένα μάθημα φιλοσοφίας σε μαθητές της τετάρτης δημοτικού.....	51
Η αξιολόγηση της ηλεκτρονικής μάθησης ως βασικού πυλώνα της μικτής μάθησης	54
Η σημασία των κεφαλαίων για τη διεκδίκηση διευθυντικής θέσης: στάσεις και απόψεις εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης	59
Εναρμόνιση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής: στάσεις και απόψεις εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.....	64
Εκπαιδευτική Αξιολόγηση	69
Διδακτικό Σενάριο: Η Μόλυνση του περιβάλλοντος και τρόποι προστασίας του	71
Συναισθηματική εργασία, εργασιακή ικανοποίηση, επαγγελματική εξουθένωση των δασκάλων των μειονοτικών σχολείων της δυτικής Θράκης.....	73
Στάσεις και Αντιλήψεις των Εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης απέναντι στο νόμο για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών.....	76
Μεθοδολογία για την αξιολόγηση χρήσης μαθημάτων MOOCs.....	78
Παιδαγωγικές προσεγγίσεις στη διδακτική ευαίσθητων θεμάτων στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες	82



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Χρήση εποπτικών μεσών για διδασκαλία πειραματικής διαδικασίας μέτρησης ενεργειακού περιεχομένου πτητικών υγρών	84
Η χρήση προγραμμάτων προσομοίωσης στη διδακτική του μαθήματος της Φυσικής	87
Διαδίκτυο και Νέες Τεχνολογίες. Από τη φυσιολογική χρήση στην κατάχρηση και τον εθισμό. Παρουσίαση ερευνητικών δεδομένων από πανελλήνια μελέτη σε εφήβους που διαμένουν σε δημόσιες δομές παιδικής προστασίας.	90
Η χρήση των ΤΠΕ για την εκμάθηση των ξένων γλωσσών στη δημόσια και ιδιωτική εκπαίδευση.....	92
Η Συμβουλευτική στο σχολικό περιβάλλον της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	95
Μαθαίνω μέσω wiki. Πού, πώς, πότε και γιατί;.....	97
Διδασκαλία του μαθήματος «Αρχές Οικονομικής Θεωρίας» με τη χρήση τεχνολογιών της πληροφορικής και των επικοινωνιών».....	101
Φαινομενολογία και Προσωποκεντρική Ψυχολογική Προσέγγιση. Πως μπορούν να εφαρμοστούν στο σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα	103
Η χρήση των ΤΠΕ στο συνεργατικό έργο: «Χρωματοπιτισιλίσματα-Ιστοριοδημιουργήματα	105
Εξόρυξη δεδομένων για την μελέτη επίδρασης του φύλου στην απόδοση στα μαθηματικά	109
ΕΛΕΦΥΣ – Πιλοτική διερεύνηση χρήσης από μαθητές Δημοτικού	111
Οι Πλατωνικές καταβολές στη σημερινή Εκπαίδευση στην Ελλάδα	114
Η δυναμική της συνεργασίας των εκπαιδευτικών με τους γονείς μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες	116
Η Συμβουλευτική Κοινωνική Εργασία στην Εκπαίδευση	120
Ο ρόλος του διευθυντή μια σχολικής μονάδας στις επιδόσεις των μαθητών. Παράμετροι που προσδιορίζουν τη σχολική αποτελεσματικότητα	123
Ικανότητα και Φύλο στη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης....	125
Αποδοχή Ηλεκτρονικών Βιβλίων από Έλληνες Αναγνώστες	127
Χρήση του Wiki και των εργαλείων του Web 2.0 για το eTwinning πρόγραμμα: "Καθημερινή ζωή στο Δημοτικό Σχολείο – Every Day Life at Primary School"	129
Στατιστική μελέτη και αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού.....	133
Ανάπτυξη πρωτοποριακής πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης για μαθητές με ειδικές ανάγκες.....	135
Εκπαιδευτικό λογισμικό για χρήση σε κινητές συσκευές	137



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Βιβλιοπωλείο Λαμία
Αντ. ΒΕΛΛΕΣΣΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΘΥΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Ο παιδαγωγικός ρόλος των Συμβουλευτικών Σταθμών Νέων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στην ανάπτυξη των εφήβων: Η περίπτωση του Συμβουλευτικού Σταθμού Νέων Κοζάνης.....	139
Απόψεις και προτάσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού των Κέντρων Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης Ειδικών Εκπαιδευτικών Αναγκών (ΚΕ.Δ.Δ.Υ.) για τη Συμβουλευτική σε γονείς και μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες και προβλήματα συμπεριφοράς: Η περίπτωση του ΚΕ.Δ.Δ.Υ. Γρεβενών	141
Σημαντικά Ερευνητικά Αποτελέσματα από την Χρήση των Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία των Μαθηματικών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.....	143
Μάθηση με φορητές ψηφιακές συσκευές: κύριες ερευνητικές τάσεις στην εκπαίδευση..	145
Η εφαρμογή των learning analytics στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	147
Παιδαγωγική Αξιοποίηση των ΤΠΕ σε Σχολεία Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης: Σενάριο Διδασκαλίας στο Μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας.....	149
Ανάπτυξη εκπαιδευτικής εφαρμογής σε διαδικτυακή πλατφόρμα	152
Οι Μικροί Τοπογράφοι μετρούν, σχεδιάζουν, μελετούν και προτείνουν τρόπο ανάπλασης του αύλειου χώρου	154
«Ήλιε μου, ήλιε μου βασιλιά μου». Μια πρόταση για τη διδακτική χρήση των Τ.Π.Ε. στο Νηπιαγωγείο.....	155
Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Επικοινωνία και η Προώθηση Υπεύθυνης Περιβαλλοντικής Συμπεριφοράς μέσω της χρήσης των ΤΠΕ	156
Οι επαγγελματικές ανάγκες ανάπτυξης των Διευθυντών Σχολείων και οι φορείς επιμόρφωσής τους στην Ελλάδα και σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μία συγκριτική μελέτη.....	158
Το ιχνογράφημα της οικογένειας σε παιδιά προσχολικής ηλικίας με δυσκολίες προσαρμογής και συμπεριφοράς.....	162
Διδακτικό σενάριο: γνωριμία με τα ελληνικά λαϊκά μουσικά όργανα	164
Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία για παιδιά & εφήβους: από την πράξη στη θεωρία.....	165
Ικανότητες – Κλειδιά στις Φυσικές Επιστήμες.....	167
Παιδαγωγικές παραδοχές της αλληλεπίδρασης σε περιβάλλοντα διαδικτυακής μάθησης.....	169
Σοβαρά πειραματικά λάθη, ως προς το φύλο, στον χώρο των ερευνών (παρουσίαση ερευνητικού προγράμματος της διεπιστημονικής Ομάδας Εργασίας Ψυχοβιοαναλυτικής Έρευνας με άξονα «το φύλο ως ερώτημα»)	170
eTwinning 2016-2017 "The swallow is a refugee or an immigrant?" (Το χελιδόνι είναι πρόσφυγας ή μετανάστης;).....	173
Το Παιχνίδι Ρόλων ως μέθοδος διδασκαλίας των κοινωνικών επιστημών για τον περιορισμό των προκαταλήψεων και των διακρίσεων στο σχολικό περιβάλλον.....	174



Η μαιευτική μέθοδος του Σωκράτη και οι σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις

Αναστασία Μαμπεϊτζή, ΠΕ02, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια ΔΠΜΣ «Διδακτική, Παιδαγωγική και ΤΠΕ», ΤΕΙ ΑΜΘ

E-mail: mabeitzi@gmail.com

Βασίλης Τσιάντος, Καθηγητής Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών, ΤΕΙ ΑΜΘ,

E-mail: tsianto@teiemt.gr

Σεβαστή Χατζηφωτίου, Αναπλ. Καθηγήτρια Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικής Επιστήμης, ΔΠΘ

E-mail: schatzif@socadm.duth.gr

Η παρούσα εργασία ως σκοπό της θέτει την εννοιολογική προσέγγιση της μαιευτικής μεθόδου, μιας μεθόδου τόσο «μακρινής» αλλά και τόσο επίκαιρης, όπως αυτή εφαρμόστηκε από το μεγάλο φιλόσοφο Σωκράτη στο πλαίσιο της διαλεκτικής του και τη διερεύνηση της δυνατότητας εφαρμογής της στη σύγχρονη παιδαγωγική πρακτική. Το συγκεκριμένο θέμα παρουσιάζει ενδιαφέρον και είναι σημαντικό, καθώς αναζητούνται τρόποι και δρόμοι ουσιαστικής και αποτελεσματικής επαφής και αλληλεπίδρασης εκπαιδευτικού και εκπαιδευόμενου με στόχο την ενδεδειγμένη και επιμελημένη προσέγγιση, όσο αυτό είναι δυνατό, του εκάστοτε επιστημονικού αντικείμενου προς διδασκαλία. Η συνεισφορά της παρούσας εργασίας έγκειται στη μελέτη των προσπαθειών καταγραφής των χαρακτηριστικών και των στόχων της συγκεκριμένης μεθόδου από αξιόλογους επιστήμονες, οι οποίοι στη μέθοδο αυτή αναγνώρισαν τις ευεργετικές της επιρροές στους συνομιλητές και στο συσχετισμό της με την έννοια της αξιοποίησής της στο πλαίσιο των προτεινόμενων σύγχρονων διδακτικών προσεγγίσεων. Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης εργασίας αξιοποιήθηκε υλικό από κείμενα του Πλάτωνα, από όπου «δια στόματος Σωκράτη» εντοπίζονται πολύτιμες πληροφορίες για τη συγκεκριμένη μέθοδο, στοιχεία από μελέτες σημαντικών Ελλήνων και ξένων μελετητών, προκειμένου να διαμορφωθεί μια όσο γίνεται πληρέστερη άποψη για τη μαιευτική, μελέτες και έρευνες σύγχρονων παιδαγωγών,



οι οποίοι κατανόησαν τη σημασία αυτής της μεθόδου και οραματίστηκαν την εφαρμογή της στο σύγχρονο σχολείο.

Ανακινώντας η προσπάθεια αυτή το συγκεκριμένο θέμα, ίσως προσφέρει ελάχιστη, έστω, αρωγή στη γενικότερη προσπάθεια που πραγματοποιείται τα τελευταία χρόνια από αξιόλογους επιστήμονες και παιδαγωγούς απαγκίστρωσης του εκπαιδευτικού συστήματος από τη στείρα αποστήθιση, από το «παπαγα – λύκειο», από την κοινώς ονομαζόμενη - σύμφωνα με τη διάλεκτο των ίδιων των μαθητών - περίφημη «παπαγάλα». Άμεσοι, λοιπόν ωφελούμενοι θα είναι οι ίδιοι οι μαθητές, εφόσον για την επιστημονική παιδαγωγική δεν έχουν τόσο μεγάλη σημασία οι θέσεις των παιδαγωγών έναντι του φαινομένου «Σωκράτης», αλλά οι συστηματικές έρευνες εφαρμογής των μεθόδων διδασκαλίας του Σωκράτη στους μαθητές. Έμμεση ωφελούμενη η ίδια η κοινωνία, εφόσον η σωκρατική προσέγγιση διατύπωσης ερωτήσεων έχει τη βάση της στην πρακτική της πειθαρχημένης σκέψης και στο στοχαστικό διάλογο με απώτερο σκοπό ο μαθητής να είναι σε θέση να εξετάζει τις θέσεις τις δικές του αλλά και των συνομιλητών του λογικά και να ελέγχει την ισχύ αυτών των θέσεων.

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης εργασίας πραγματοποιήθηκε μια έρευνα δράσης. Η υπόθεση της έρευνας είναι προσανατολισμένη στο ερώτημα εάν μπορεί η μαιευτική μέθοδος να εφαρμοστεί στο σχολείο. Πιο συγκεκριμένα, οι διερωτήσεις αφορούν κυρίως στον προβληματισμό εάν και σε ποιο σημείο στην εποχή των ΤΠΕ μπορεί ο δάσκαλος να κεντρίσει το ενδιαφέρον των μαθητών με το λόγο κι όχι με την εικόνα και τον ήχο, να διατυπώσει ερωτήματα και να δώσει υλικό σχετικό με την προηγούμενη εμπειρία του μαθητή, να «κατευθύνει» τις απαντήσεις κεντρικού ερωτήματος, να δημιουργήσει το εφελκυστικό για δημιουργικές συζητήσεις μέσα στην τάξη με στόχο την ανακάλυψη της γνώσης, να προκαλέσει γόνιμο προβληματισμό, να προβεί σε χειρισμούς ανατροφοδότησης του ενδιαφέροντος των μαθητών.

Ως μεθοδολογικός οδηγός επελέγη η διδακτική παρέμβαση. Η συγκεκριμένη επιλογή οφείλεται στην επίδιωξη της ενεργούς συμμετοχής των μαθητών στην εκπαιδευτική διαδικασία, στην ενεργοποίηση των μαθητών σε διαδικασίες αντίληψης με την εμπλοκή τους σε συζητήσεις, κι όλα αυτά με δεδομένη την παραδοχή πως είναι



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Επιστημονικό Ινστιτούτο
Αν. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

πρόκληση για τους εκπαιδευτικούς να διαθέτουν πνευματικές και ψυχικές δυνάμεις, προκειμένου να δημιουργούν ενδιαφέροντα και απαιτητικά περιβάλλοντα μάθησης, στα οποία να ενθαρρύνεται η ενεργή συμμετοχή των μαθητών και μαθητριών, ώστε να αναλάβουν κάποιο έλεγχο της δικής τους μάθησης, δημιουργώντας μαθησιακούς στόχους συναφείς με τα ενδιαφέροντά τους και τα σχέδιά τους για το μέλλον.



Προσεγγίσεις και τεχνικές για την εργασία με τους μαθητές που δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις εξισώσεις για τη λύση πρακτικών προβλημάτων

Μάρθα Δανηλίδου, ΠΕ03, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο ΔΠΜΣ «Διδακτική, Παιδαγωγική και Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών», ΤΕΙ ΑΜΘ

Email: daniilidoumartha@gmail.com

Βασίλειος Σάλτας, Διδάκτωρ Διδακτικής Μαθηματικών, Επιστημονικός Συνεργάτης ΤΕΙ ΑΜΘ, ΤΕΙ ΚΜ, Συγγραφέας

Email: coin_kav@otenet.gr

Στην εν λόγω εργασία αρχικά γίνεται ιστορική αναδρομή στον ρόλο της ιστορίας στη διδασκαλία των μαθηματικών με έμφαση στην έννοια της εξίσωσης. Μάλιστα, είναι γνωστό από την ιστορία των μαθηματικών ότι με προβλήματα πρακτικής είχαν ασχοληθεί και οι Αρχαίοι Αιγύπτιοι καθώς είχαν συνειδητοποιήσει το ενδιαφέρον που παρουσίαζε η εξάσκηση με τη λύση προβλημάτων πρακτικής αριθμητικής.

Ακολουθεί αναφορά στη θέση και στον ρόλο των ασκήσεων στη διδασκαλία των μαθηματικών. Η λύση των μαθηματικών ασκήσεων αποτελούν μια από τις δυσκολότερες στιγμές στη διδασκαλία των μαθηματικών. Οι μαθηματικές ασκήσεις – προβλήματα ταξινομούνται στα κατασκευαστικά προβλήματα, στις υπολογιστικές ασκήσεις στις ασκήσεις απόδειξης και στις ασκήσεις ύπαρξης. Οι μαθηματικές ασκήσεις είναι απαραίτητες κατά την εκπαιδευτική διαδικασία γιατί χρησιμεύουν στην εφαρμογή παλαιών γνώσεων, στην εξάσκηση και την εισαγωγή νέων εννοιών. Επομένως, βοηθούν στην υλοποίηση συγκεκριμένων σκοπών που αφορούν τόσο τη διδασκαλία των μαθηματικών, όσο και την εκπαιδευτική διαδικασία γενικότερα.

Με βάση τα προαναφερόμενα πραγματεύεται η θέση και ο ρόλος των εξισώσεων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η εξίσωση είναι μια ισότητα η οποία περιέχει μεταβλητές και επαληθεύεται μόνο για κάποιες τιμές των εν λόγω μεταβλητών. Αποτέλεσαν και



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Επιστημονικό Ινστιτούτο
Αν. Μακεδονίας και Θράκης

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

αποτελούν βασική διδακτική ανησυχία σχετικά με τη θέση τους, τον τρόπο διδασκαλίας αλλά και τον όγκο τους. Οι εξισώσεις διδάσκονται άμεσα ή έμμεσα ήδη από τις μικρές τάξεις του Δημοτικού έως και την τελευταία τάξη του Λυκείου.

Λαμβάνοντας, υπόψη τις μεθόδους και τεχνικές διδασκαλίας των μαθηματικών προτάσσονται νέες τεχνικές διδασκαλίας των εξισώσεων ως αρωγό για τη λύση πρακτικών προβλημάτων. Τα προβλήματα της καθημερινής ζωής οδηγούν στην ύπαρξη μαθηματικών μοντέλων εκτός από τη Γεωμετρία και στην Άλγεβρα μοντελοποιώντας εξισώσεις που είναι εργαλείο της Άλγεβρας. Η μορφή των εξισώσεων καθορίζει και τα μοντέλα. Ωστόσο, οι συγκεκριμένες τεχνικές περιορίζονται στον τρόπο λύσης πρωτοβάθμιων εξισώσεων με τη χρήση πρακτικών προβλημάτων. Ακολούθως παραθέτονται παραδείγματα προβλημάτων λυμένα με τη βοήθεια της μοντελοποίησης ώστε να γίνει κατανοητή η διδακτική πρόταση λύσης.

Στην εργασία έγινε προσπάθεια να αναλυθούν τα παραπάνω μέσω της βιβλιογραφικής ανασκόπησης αλλά και μέσα από την διεξαγωγή ποιοτικής έρευνας για την καταγραφή των απόψεων των μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, για τη χρήση εξισώσεων κατά τη λύση πρακτικών προβλημάτων.

Για τη διεξαγωγή της συγκεκριμένης έρευνας επιλέχτηκαν 10 μαθητές της Γ' Γυμνασίου. Το δείγμα προήλθε από μαθητές δημόσιων ελληνικών σχολείων, Γυμνασίων της Καβάλας. Τα ερωτηματολόγια μοιράστηκαν δια ζώσης στους μαθητές. Αυτός ο τρόπος διανομής επιλέχθηκε προκειμένου να δημιουργηθεί φιλικό κλίμα με τους ερωτηθέντες, να διευκρινιστούν τυχόν απορίες για τη διαδικασία της απάντησης των ερωτήσεων και να αποφευχθεί κίνδυνος να χαθούν ή να μην επιστραφούν.

Το ερευνητικό εργαλείο θεωρείται αξιόπιστο και έγκυρο γιατί οι ερωτήσεις θα προέλθουν από επιστημονικές πηγές. Για την ανάλυση των δεδομένων και την εξαγωγή των αποτελεσμάτων το λογισμικό που θα χρησιμοποιηθεί είναι το SPSS 20. Το λογισμικό αυτό χρησιμεύει στην επεξεργασία και την ανάλυση των μεταβλητών που προκύπτουν από τις απαντήσεις που συλλέγονται μέσω του ερευνητικού εργαλείου και αποτελούν τα πρωτογενή δεδομένα της εκάστοτε έρευνας.



Απόψεις των μαθητών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για τα χαρακτηριστικά του «καλού» και «μεταδοτικού» εκπαιδευτικού

Ολυμπία Τσορμπατζόγλου, Διευθύντρια 2^{ου} Γυμνασίου Χρυσούπολης, Med, Εκπαιδευτική Διοίκηση και Ηγεσία, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια ΔΠΜΣ «Διδακτική, Παιδαγωγική και Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών», ΤΕΙ ΑΜΘ
E-mail: olympia1009@hotmail.com

Βασίλειος Σάλτας, Διδάκτωρ Διδακτικής Μαθηματικών, Επιστημονικός Συνεργάτης ΤΕΙ ΑΜΘ, ΤΕΙ ΚΜ, Συγγραφέας
E-mail: coin_kav@otenet.gr

Η έννοια του «καλού» και «μεταδοτικού» εκπαιδευτικού, καθώς και τα χαρακτηριστικά που συνθέτουν τις δύο έννοιες απασχόλησαν αλλά και απασχολούν ακόμη και σήμερα την εκπαιδευτική κοινότητα. Ακόμη και σήμερα, γίνονται προσπάθειες ως προς την εννοιολογική αποσαφήνιση των δύο όρων, αλλά δυστυχώς δεν υπάρχει σαφής ορισμός. Ο William Arthur Ward (2012) υποστηρίζει ότι: «Ο μέτριος δάσκαλος μιλάει. Ο καλός δάσκαλος εξηγεί. Ο εξαιρετικός δάσκαλος δείχνει. Ο μεγάλος δάσκαλος εμπνέει».

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, όρος «καλός» εκπαιδευτικός συνδέεται με αντικειμενικά όσο και υποκειμενικά κριτήρια επίδοσης. Η επίδραση του εκπαιδευτικού στην γνωστική, ψυχοκινητική, συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών προσδιορίζουν τα αντικειμενικά κριτήρια, ενώ η προσωπικότητα, η συμπεριφορά, οι αξίες και το ήθος του εκπαιδευτικού προσδιορίζουν τα υποκειμενικά κριτήρια (Ανδρεαδάκης, 2004. Παπανδρέου, 2001).

Στην πραγματικότητα, η ουσιώδη βελτίωση του σχολείου εμφανίζεται με δύο τρόπους: ο πρώτος αναφέρεται στη βελτίωση των ήδη υπάρχοντων εκπαιδευτικών και ο δεύτερος στην απόκτηση καλύτερων εκπαιδευτικών (Whitaker, 2015). Σε σχέση με τον «καλό» εκπαιδευτικό, η ξενόγλωσση και ελληνόγλωσση βιβλιογραφία έχει εστιαστεί περισσότερο στα χαρακτηριστικά του καλού-αποτελεσματικού εκπαιδευτικού, ενώ δεν εμφανίζονται έρευνες που να συνδυάζουν τον «καλό» και μεταδοτικό εκπαιδευτικό, όπως



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
Αγ. ΜΑΡΚΕΛΛΟΥΣ ΚΑΙ ΘΡΑΣΙΟΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

διαπιστώθηκε από την βιβλιογραφική ανασκόπηση των: Abd-El-Khalick, F. (2012). Arnon, S., & Reichel, N. (2007), Borich, G. D., & Tombari, M. L. (2004), Heffernan, M., Quinn Griffin, M. T., McNulty, S. R., & Fitzpatrick, J. J. (2010). Καδιανάκη, 2008. Koutrouba, K. (2012). Miller (2012), Boaler, J. (2002). Zhang, A., & Huo, X. (2015), Kyriakides, L., Creemers, B.P.M., Antoniou, P., & Demetriou, D. (2010), Miller (2012), Παμουκτσόγλου, Α. (2001), Παπανδρέου, Α. (2002) κ.α..

Ο «καλός» εκπαιδευτικός έχει αποτελέσει αντικείμενο πολλών ερευνών (Borich, 2010. Breaux & Whitaker, 2006, 2017. Kyriacou, 1997, Whitaker, 2012, Wiseman & Touzel, 2009. Thomas, 2002. Walsh, 2001, στο Whitaker, 2015:30). Οι έρευνες αυτές ανέδειξαν ότι ο «καλός» εκπαιδευτικός εξειδικεύεται σε έναν τομέα, ενώ υπάρχει συσχέτιση της απόδοσής τους σε σχέση με τις μεταπτυχιακές σπουδές του. Από την άλλη πλευρά οι εκπαιδευτικοί που υποβλήθηκαν σε κάποια αξιολογικά τεστ, όσοι εμφάνισαν υψηλή βαθμολογία αυτή βρίσκεται σε συνάφεια με την αποτελεσματική και επιτυχημένη παρουσία που έχουν μέσα στην τάξη. Σίγουρα μία υψηλή βαθμολογία σε κάποια τεστ μπορεί να συνδέεται με το πόσο «καλός» είναι ο εκπαιδευτικός, αλλά σε καμία περίπτωση δεν την «προοικονομεί.» Αυτό όμως που θεωρείται σημαντικό είναι η άριστη γνώση του γνωστικού-επιστημονικού αντικειμένου τους. Ο ρόλος του σύγχρονου «καλού» εκπαιδευτικού είναι κομβικός, και αυτό γιατί καθοδηγεί τα παιδιά «πώς να μαθαίνουν», τα βοηθάει στη σύνθεση κι ανάλυση της γνώσης, διευρύνει την κριτική τους σκέψη και την παραγωγική τους ικανότητα. (Φιλιππάκη, 2012).

Αντικείμενο της παρούσας έρευνας είναι η έννοια του «καλού» και μεταδοτικού» εκπαιδευτικού, καθώς και τα χαρακτηριστικά που συνθέτουν τις δύο έννοιες. Η αναγκαιότητα της παρούσας εργασίας έγκειται στο να εντοπιστούν τα χαρακτηριστικά του «καλού» αλλά και «μεταδοτικού» εκπαιδευτικού μέσα από κριτήρια-παράγοντες, λαμβάνοντας υπόψη την ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα, μέσα από τις απόψεις μαθητών Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, στοιχεία που δεν μας δίνονται από προγενέστερες έρευνες.

Σκοπός της έρευνάς μας, ήταν να καταγραφούν οι απόψεις των μαθητών της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για τα χαρακτηριστικά που συνθέτουν τον «καλό» και



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Βιβλιοπωλείο Λαριση
Αντ. ΜΑΚΡΕΔΑΚΗ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

«μεταδοτικό» εκπαιδευτικό, στα σχολεία της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του Δήμου Νέστου, Καβάλας.

Η έρευνά μας προσπάθησε να απαντήσει τα παρακάτω ερευνητικά ερωτήματα: «Ποια είναι τα χαρακτηριστικά του «καλού» και μεταδοτικού εκπαιδευτικού;», «Ποιος ο βαθμός σημαντικότητας των απόψεων των μαθητών Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για τα χαρακτηριστικά του «καλού» και μεταδοτικού εκπαιδευτικού;» και «Ποιοι παράγοντες συνθέτουν και επηρεάζουν τα χαρακτηριστικά του «καλού» και μεταδοτικού εκπαιδευτικού, σύμφωνα με τις απόψεις των μαθητών Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης;»

Ειδικότερα η παρούσα έρευνα εστιάστηκε στις παρακάτω υποθέσεις: «Οι απόψεις των μαθητών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ως προς τα χαρακτηριστικά του «καλού και μεταδοτικού» εκπαιδευτικού δεν διαφοροποιούνται σε σχέση με την ηλικία, τύπο σχολείου και φύλο τους.» και, «Οι απόψεις των μαθητών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ως προς τα χαρακτηριστικά του «καλού» και μεταδοτικού εκπαιδευτικού διαφοροποιούνται σε σχέση με την ηλικία, τύπο σχολείου και φύλο τους.»

Το δείγμα της έρευνάς μας αποτελείται από 300 μαθητές και μαθήτριες Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του Δήμου Νέστου, από το οποίο οι 147 ήταν μαθητές/τριες Γυμνασίου και οι 153 ήταν μαθητές/τριες Λυκείου. Ως εργαλείο συλλογής δεδομένων προτιμήθηκε το ερωτηματολόγιο και η συλλογή των δεδομένων έγινε από 4 Απριλίου ως 6 Μαΐου 2017. Η δε επεξεργασία των δεδομένων έγινε με το λογισμικό SPSS.

Συνοψίζοντας, η παρούσα εργασία πραγματοποιήθηκε για να απαντήσει στα παραπάνω ερευνητικά ερωτήματα μέσα από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση, αλλά και μέσα από τη διεξαγωγή ποσοτικής έρευνας για την καταγραφή των απόψεων των μαθητών Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, για τα χαρακτηριστικά του «καλού και μεταδοτικού» εκπαιδευτικού, σε σχολεία Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της Χρυσούπολης-Καβάλας.



Μαζικά Ανοιχτά Διαδικτυακά Μαθήματα (MOOCs)- Μια Βιβλιογραφική Επισκόπηση

Βασιλική Βλάχου, ΤΕΙ Θεσσαλίας

E-mail: de8016038@teilar.gr

Δημήτριος Τσέλιος, ΤΕΙ Θεσσαλίας

E-mail: tselios@teilar.gr

Γεώργιος Ασπρίδης, ΤΕΙ Θεσσαλίας

E-mail: aspridis@teilar.gr

Τα MOOCs (Massive Open Online Courses) στο μικρό διάστημα τη πορείας τους, έχουν συγκεντρώσει το ενδιαφέρον ερευνητών, με αποτέλεσμα να τους αποδίδεται ο χαρακτηρισμός "φαινόμενο". Καταγράφονται ως καινοτόμα προσπάθεια της αξιοποίησης του διαδικτύου για τις ανάγκες της εκπαίδευσης και της μείωσης του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών. Παρά το γεγονός ότι αντιμετωπίζουν πληθώρα προκλήσεων διεκδικούν πρωταγωνιστικό ρόλο στις εξελίξεις στο χώρο της εκπαίδευσης και προσφέρουν πεδίο επιστημονικής έρευνας και προβληματισμών για τις ευκαιρίες που προσφέρονται και τις εξελίξεις που δρομολογούνται.



Η παιδαγωγική διαδικασία ως πρόκληση και πηγή έμπνευσης για τον παιδαγωγό-στόχος κάθε παιδί κι ένα χαμόγελο

Αθηνά Παναγιωτίδου, Βρεφονηπιοκόμος, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια ΔΠΜΣ

«Διδακτική, Παιδαγωγική και Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των
Επικοινωνιών», ΤΕΙ ΑΜΘ

E-mail: athinapanag@yahoo.gr

Στόχος της εργασίας είναι η κατάθεση της παιδαγωγικής εμπειρίας που αποκομίζει ο κάθε παιδαγωγός μέσα από την καθημερινή του τριβή με τα παιδιά μέσα στην τάξη, που μπορεί σταδιακά να τον οδηγήσει στην συγγραφή ενός παραμυθιού-βιβλίου. Μαθαίνει δηλαδή να μετουσιώνει οποιαδήποτε παιδική ιδέα, γνώμη ακόμη και τις γραμμούλες και τις ζωγραφιές των μικρών μαθητών σε ήρωες που χορεύουν μπροστά μας.

Τίθεται το ερώτημα λοιπόν που είναι άξιον έρευνας, αν η ενασχόληση με τις παιδικές ψυχές και η διαμόρφωση προσωπικοτήτων μέσα από την χαρά της δημιουργίας μπορεί να ωθήσει έναν εκπαιδευτικό στο να σκαλίσει στο χαρτί το δικό του παραμύθι.

Έτσι η παιδαγωγική εμπειρία και η εκπαιδευτική διαδικασία εμφανίζονται ως μια αναγκαιότητα της παιδαγωγικής διαδικασίας και ως μέσον που θα μας οδηγήσει σε μονοπάτια μάθησης και αλληλεπίδρασης με τους μικρούς μας μαθητές.

Μέσα λοιπόν από την ψυχαγωγία και τις καλλιτεχνικές δεξιότητες που αναπτύσσονται, παιδιά και παιδαγωγοί μαθαίνουν από τους χαρακτήρες και τις περιπέτειες των ηρώων να βιώνουν διάφορες καταστάσεις, να ξεπερνούν προβλήματα να πλουτίζουν τις εμπειρίες τους και να δέχονται μηνύματα για τις ηθικές και κοινωνικές αξίες της ζωής.

«...μόνο ότι είναι όμορφο και με τέχνη γραμμένο μπορεί να συγκινήσει το παιδί κι αξίζει να του το δώσουμε...»



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Βιβλιοπωλείο Σάφρα
Αντ. ΜΑΥΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΘΡΑΪΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Στην αρχή θα γίνει μια σύντομη αναφορά στην καθημερινή τριβή του παιδαγωγού με τα παιδιά μέσα στην τάξη που οδηγεί στην συγγραφή ενός κειμένου-παραμυθιού.

Ακολουθεί η υπόδειξη αυθόρμητων ατομικών εργασιών ζωγραφικής από τα παιδιά που αποτυπώνουν την καθημερινότητά τους στο χαρτί με χρώμα. Καθώς και απόψεις παιδαγωγών για την δημιουργική γραφή.

Στην συνέχεια βλέπουμε πως αναπτύσσεται η δημιουργική φαντασία του παιδαγωγού με βάση όλα τα παραπάνω κι έτσι σκαλίζονται παραμύθια πάνω στο χαρτί.

Η παιδαγωγική διαδικασία και η εμπειρία μέσα από αυτήν οδηγεί τους παιδαγωγούς σε μονοπάτια δημιουργικής μάθησης.

2. Παιδαγωγός -παιδί αλληλεπιδρούν και φτιάχνουν έναν δικό τους φανταστικό κόσμο το δικό τους παραμύθι.

3. Ποτέ μην αδικείς τις παιδικές γραμμούλες έχουν κάτι να σου πουν κάτι να σου διδάξουν.



Σχολικός Εκφοβισμός

Γαϊτανίδου Αθανασία, ΠΕ 70, Υπ. Διδάκτωρ

E-mail: athanagaitan@gmail.com

Σιδηροπούλου Μάλαμα, ΠΕ04, Υπ. Διδάκτωρ

E-mail: matsidiromaster@gmail.com

Ο ορισμός και η φύση της επιθετικότητας αποτελούν ένα πεδίο έντονου προβληματισμού και αντιθέσεων στο χώρο της ψυχολογίας και των ανθρωπιστικών επιστημών γενικότερα. Η επιθετική συμπεριφορά είναι ένα από τα πιο συνηθισμένα προβλήματα στην παιδική ηλικία. Ο σχολικός εκφοβισμός-bullying- είναι ένα φαινόμενο νεανικής παραβατικότητας, που εμφανίζεται σε πολλές χώρες του κόσμου και αναφέρεται στη χρήση βίας μεταξύ μαθητών ή συνομήλικων παιδιών.

Η εργασία που θα υποβληθεί διαρθρώνεται σε δύο μέρη: τη θεωρητική προσέγγιση του θέματος και το ερευνητικό μέρος. Στο πρώτο κεφάλαιο δίνεται η έννοια και οι ορισμοί της επιθετικότητας όπως αναφέρονται στην βιβλιογραφική επισκόπηση, αναλύονται οι διαφορετικές μορφές επιθετικότητας καθώς και οι θεωρίες που τις ερμηνεύουν. Ακόμη εξετάζεται το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού, οι μορφές με τις οποίες εμφανίζεται καθώς και τα χαρακτηριστικά των εμπλεκόμενων μελών. Στο δεύτερο μέρος περιγράφεται και αναλύεται η έρευνα που διεξήχθη σε Δημοτικό Σχολείο της Καβάλας.

Οι στόχοι της έρευνας είναι να ανιχνευτούν: α) οι μορφές επιθετικότητας και τα φαινόμενα βίας και εκφοβισμού στο σχολείο, β) οι διαμορφωμένες αντιλήψεις, στάσεις και συμπεριφορές των μαθητών στα φαινόμενα αυτά, γ) ο χρόνος και ο τόπος εκδήλωσης των φαινομένων, δ) η εμπλοκή τρίτων και ε) το αίσθημα ασφάλειας στο χώρο του σχολείου κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων.

Τέθηκαν τα ακόλουθα ερευνητικά ερωτήματα:

α) Ποια είναι η συχνότητα με την οποία οι μαθητές διαπράττουν ή δέχονται επιθέσεις εκφοβισμού στο δημοτικό σχολείο της Καβάλας;



β) Τα όποια περιστατικά ανήκουν στο φάσμα της καλοήθους ή κακοήθους επιθετικότητας;

γ) Οι εκπαιδευτικοί της σχολικής μονάδας είναι σε θέση να διακρίνουν κυρίως τις άμεσες μορφές του εκφοβισμού όπως είναι για παράδειγμα η σωματική και λεκτική βία;

Οι δε τεθείσες ερευνητικές υποθέσεις ήταν οι ακόλουθες:

1^η ερευνητική υπόθεση: Αν το φύλο επηρεάζει τις σχέσεις των μαθητών.

2^η ερευνητική υπόθεση: Αν η ύπαρξη αδελφών επηρεάζει τις σχέσεις των μαθητών.

3^η ερευνητική υπόθεση: Αν τα άτομα με τα οποία διαμένει ένας μαθητής επηρεάζει τις σχέσεις του με τους συμμαθητές του.

4^η ερευνητική υπόθεση: Αν το ότι οι γονείς εργάζονται επηρεάζει τις σχέσεις των μαθητών.

Η ερευνητική αυτή μελέτη πραγματοποιήθηκε δύο σχολικά έτη, το 2014-15 και 2015-16, στους μαθητές της Δ', Ε', ΣΤ' τάξης του Δημοτικού Σχολείου της 1ης Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Νομού Καβάλας.

Το μεθοδολογικό επιστημονικό εργαλείο ήταν το ερωτηματολόγιο του Υπουργείου Παιδείας, διαμορφωμένο στο γνωστικό επίπεδο του Δημοτικού. Την ευθύνη υλοποίησης της έρευνας είχε η Δ/ντρια του Σχολείου. Η μορφή του ήταν ηλεκτρονική και αναρτήθηκε στην παρακάτω ιστοσελίδα στις 2/4/2014. Στη στατιστική ανάλυση συνέβαλε η χρήση η εφαρμογή SPSS.

Τα αποτελέσματα της διεξαχθείσας έρευνας έχουν αναδείξει την ύπαρξη του σχολικού εκφοβισμού στη λεκτική του μορφή, σε μεγαλύτερο ποσοστό, ενώ οι αντιλήψεις των ερωτηθέντων μαθητών, σε πλειοψηφία 16,2% ως συμπεριφορά εκφοβισμού θεωρούν μόνο τη σωματική βία, το δε 13,2% θεωρούν μόνο τις προσβλητικές εκφράσεις και βρισιές, ενώ το 8,8% μόνο την καταστροφή προσωπικών αντικειμένων. Οι «προσβλητικές εκφράσεις», οι «βρισιές», οι «απειλές», η «σωματική βία», η «καταστροφή προσωπικών αντικειμένων», είναι σύμφωνα με τις δηλώσεις των μαθητών/μαθητριών, τα περιστατικά βίας που συνέβαιναν με τη μεγαλύτερη συχνότητα στο σχολείο. Το 57,7% των ερωτηθέντων



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Λαρνακας
Διγ. Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

μαθητών πιστεύει πως η βία που ασκείται δεν έχει σχέση με τον τόπο ή τη χώρα καταγωγής του μαθητή, ούτε οι παρέες του μαθητή, αλλά ούτε και το φύλο του. Επίσης το 23,6% θεωρεί ότι η βία ασκείται λόγω της καταγωγής του μαθητή ή/και λόγω των παρεών του. Το 52,9% των μαθητών δηλώνει ότι το περιστατικό βίας εκδηλώθηκε στο προαύλιο του σχολείου. Τέλος, αισθάνεται ασφάλεια στο σχολείο κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων το 91,1% των ερωτηθέντων μαθητών οι οποίοι απάντησαν αρκετά ή/και πολύ στην εν λόγω ερώτηση. Μόλις το 1,5% απάντησε πολύ λίγη και 7,4% λίγο.



Μια περίπτωση διαγνωσμένης δυσλεξίας στην Ελληνική αλλά όχι στην Αγγλική γλώσσα

Γεώργιος Κουντουράς, ΔΠΘ, Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης & Πολιτικής Επιστήμης

E-mail: kountgeo@yahoo.gr

Η παρούσα μελέτη περίπτωσης, έχει σκοπό να αναδείξει τις δυσκολίες που εντοπίζονται αναφορικά με τα διαγνωστικά συστήματα ταξινόμησης ψυχικών διαταραχών (DSM., ICD), διεγείροντας ερωτήματα εγκυρότητας και αξιοπιστίας. Πιο συγκεκριμένα, εστιάζει στα πλαίσια της κλινικής εκτίμησης και αξιολόγησης των μαθησιακών διαταραχών, οι οποίες αποτυπώνονται ως απλή καταγραφή και παράθεση συμπτωμάτων, φτάνοντας με λίστες κριτηρίων στη διάγνωση. Η περίπλοκη συνθήκη του υποκειμένου παραγράφεται και το σύμπτωμα απλά γίνεται μέρος συνδυασμών άμεσα αναγνωρίσιμων σε δείκτες που ορίζουν παθολογικές οντότητες. Όλο αυτό σκιαγραφείται χαρακτηριστικά στην περίπτωση του Δημήτρη, ο οποίος είναι ηλικίας 17 ετών παρακολουθεί την Γ' τάξη του Γενικού Λυκείου και διαγνωσμένα από Κέντρο Διαφοροδιάγνωσης Διάγνωσης και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Δ.Υ.) αντιμετωπίζει προβλήματα μαθησιακών δυσκολιών και πιο συγκεκριμένα δυσλεξία, με νοητικό δυναμικό που κυμαίνεται στα επίπεδα του μέσου φυσιολογικού όρου σύμφωνα πάντα με την έκθεση του ανωτέρου φορέα. Ο Δημήτρης ζήτησε τη βοήθεια ψυχολόγου-ψυχαναλυτή ύστερα από παρότρυνση της μητέρας του για να αντιμετωπίσει προβλήματα σχέσεων με τους καθηγητές του, δυσκολίες παρακολούθησης του σχολικού προγράμματος, καθώς και το ρατσισμό συμμαθητών του και ορισμένων ατόμων από το διδακτικό προσωπικό μετά το χαρακτηρισμό του ως δυσλεκτικού. Φαίνεται ότι η ζωή του στο σχολείο επιδεινώθηκε ύστερα από τη διαγνωστική εκτίμηση του ΚΕΔΔΥ όταν αυτός ακόμη παρακολουθούσε τη Β' Γυμνασίου. Ήταν πολύ σημαντικό αυτό για τη μητέρα του, η οποία δε σταμάτησε να τονίζει το γεγονός ότι επιτέλους βρήκαν πιο ήταν το πρόβλημα που ταλάνιζε κοντά τώρα μια δεκαετία το γιο της. Η διαγνωστική



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Λαμίας
Αντ. ΜΑΥΣΣΑΔΑΚΗ & ΚΑΙ ΘΡΑΪΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

καταγραφή και αναλυτική πορεία της θεραπείας του Δημήτρη κατέδειξε τις δυσκολίες που υπήρχαν στη σχέση του με τη μητέρα από τις υπερβολικές σχολικές και κοινωνικές της απαιτήσεις, την έντονη απουσία του πατέρα και την απόλυτη αυτοθυσία από πλευράς του (Δημήτρη) για τον αδερφό και τους γονείς του. Έντονες ήταν και οι αναφορές για τις μαθησιακές δυσκολίες που αντιμετώπιζε, ειδικά το πόσο τον είχα στιγματίσει και φέρει στο περιθώριο της σχολικής κοινότητας χωρίς τόσα χρόνια να υπάρχει κάποια ουσιαστική βελτίωση. Σημαντικό είναι το γεγονός ότι κατά τη διάρκεια της αναλυτικής πορείας διαπιστώθηκε ότι δεν αντιμετώπιζε καμία μαθησιακή δυσκολία στην Αγγλική γλώσσα (στη γραφή και στην ανάγνωση) ύστερα και από την επιτυχία του να πιστοποιηθεί σε αυτή στο ανώτερο επίπεδο του proficiency. Η αξιοσημείωτη αυτή διαπίστωση δημιουργεί έντονους προβληματισμούς και αναδεικνύει τη θέση του υποκειμένου αναφορικά με τις επιλογές του στη γλώσσα, να φτιάχνει δηλαδή συμπτώματα ανικανότητας στην ελληνική (στη γραφή και στην ανάγνωση) ενώ στην αγγλική να ακολουθεί με ακρίβεια τους γλωσσικούς και γραμματικούς κανόνες χωρίς παθολογικά φαινόμενα.



Διερεύνηση Περιπτώσεων Διαταραχής Ελλειμματικής Προσοχής – Υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ)

Σωκράτης Χατζηλιάς, Πανεπιστήμιο Λονδίνου

E-mail: sokratishlias@outlook.com.gr

Νίκος Κουτσοπιάς, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

E-mail: nk@uom.gr

Ο απώτερος σκοπός της παρούσας ερευνητικής μελέτης συνίσταται στο να διερευνηθεί με μεθόδους της Πολυδιάστατης Ανάλυσης Δεδομένων, ΠΑΔ, κατά πόσο οι μαθησιακές δυσκολίες, Μ.Δ, και γονεϊκές προσδοκίες Γ.Π. ευθύνονται για την δημιουργία πολλαπλών μορφών άγχους, αν συντελούν στην ελαχιστοποίηση προσοχής και εμφάνιση παραβατικής συμπεριφοράς του μαθητή και τέλος αν και κατά πόσο είναι αναστρέψιμη και βελτιώσιμη αυτή η κατάσταση, διαφωτίζοντας αθέατες πλευρές ΔΕΠΥ, προς αρτιότερη και ευρύτερη κατανόηση του φαινομένου και αποτελεσματικότερης παρεμβατικής στοχευμένης διδακτικής προσέγγισης.

Βασιζόμενοι σε βιβλιογραφικές αναφορές π.χ. ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΟΥ ΝΟΥ, ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΑΓΧΟΥΣ, Α.Β.Α (APPLIED BEHAVIORAL ANALYSIS ΚΛΠ, θεματικές των τεστ ΑΘΗΝΑ και WISC III, και σε εμπειρικά δεδομένα μελέτης περιπτώσεων, διαπιστώσεις και αποτελέσματα μακροχρόνιων και επιτυχημένων διδακτικών παρεμβάσεων σε πολυάριθμους 301 διαγνωσθέντων μαθητών ΔΕΠΥ, με αυτισμό-δυσλεξία, θα διερευνήσουμε αν η ΔΕΠΥ σχετίζεται βασικά με αδυναμία προσέγγισης, κατανόησης προφορικού ή γραπτού κειμένου, π.χ γλώσσας, μαθηματικών, και αφορά σε μη διαχειρίσιμες δυσκολίες που προκαλούν άγχος, οπότε αίρεται, ελαχιστοποιείται η συγκέντρωση προσοχής με αποτέλεσμα την αποξένωση του μαθητή από την τυπική μαθησιακή διαδικασία και συνεπώς διαιωνίζεται η άτυπη και αποκλίνουσα συμπεριφορά μέσω της οποίας ο μαθητής



Πανελλήνιο Συνέδριο

Επιστημονικό Βιομηχανικό Λέγμε
Δι. Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

ως «επαίτης», στέλνει ένα σαφέστατο αγχώδες μήνυμα, αδιαφορώντας για το κόστος.

προσέξτε με, υπάρχω και εγώ, ασχοληθείτε μαζί μου, μη με απορρίψετε!!!

ΔΙΕΥΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΣΟ

Το διευρευνητικό μέσο που υιοθετήθηκε, αφορά στις μεθόδους ΠΟΛΥΔΙΑΣΤΑΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (Π.Α.Δ.), διττής επιλογής, ΝΑΙ-ΟΧΙ. Συνίσταται σε 14 ερωτήματα (items) βασισμένα σε τρεις (3) θεματικές ενότητες: 1. Προσωπικά στοιχεία, 2. Σχολική συμπεριφορά 3. Γονεϊκή αντίδραση. Το δείγμα αφορά 301 περιπτώσεις διαγνωσθέντων μαθητών με ΔΕΠΥ, 200 αγόρια και 101 κορίτσια, Ηλικίας 6-13 ετών. Η κωδικοποίηση των ερωτήσεων βασίστηκε ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΟΥ ΝΟΥ, ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΟΥ ΑΓΧΟΥΣ, Α.Β.Α (APPLIED BEHAVIORAL ANALYSIS, ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΤΕΣΤ ΑΘΗΝΑ, ΤΕΣΤ WISC3 και σε αντιπροσωπευτική, βάση ερευνών, μελέτη Περίπτωσης). Τέλος η Δ.Ε.Π.Υ. συσχετίστηκε με πέντε (5) παραμέτρους: tangibility που αφορά στα ερωτήματα t1, t2, t3, reliability που αφορά στα ερωτήματα rel4, rel5, rel6, empathy που αφορά στα ερωτήματα em7, em8, em9, assurance, που αφορά στα ερωτήματα as10, as11, as12, responsiveness που αφορά στα ερωτήματα res13, res14.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στις διαφάνειες εξυφαίνεται η Δ.Ε.Π.Υ. ως: Διαταραχή=δεν καταλαβαίνει, κυριαρχείται από άγχος Ε.Π. = απροσεξία Υ= παραβατική συμπεριφορά.

Διαπιστώνεται ένα φορτισμένο, αγχωτικό μαθησιακό συμπεριφορικό κλίμα, γεγονός που τον καθιστά νευρικό, υπερκινητικό με εμφανή αποκλίνουσα συμπεριφορά. Δυσκολεύεται ο μαθητής με δυσλεξία, αυτισμό να αντιληφθεί, να καταλάβει τις απαιτήσεις των ασκήσεων, ερωτήσεων, απόδοσης κειμένου, στη γλώσσα, μαθηματικά, ιστορία κ.λπ., γεγονός που τον αγχώνει.

Δεν προσέχει, ποτέ στις ώρες μαθημάτων, πειράζει διπλανούς, ρίχνει κάτω τετράδια βιβλία μολύβια, είναι γενικά ανήσυχος. ΔΕΠΥ

- Κυριεύεται από ένα ψυχοφθόρο άγχος το οποίο και ενισχύεται από την συνεχή σύγκριση τους με τους συμμαθητές τους που τα καταλαβαίνουν και τα καταφέρνουν.



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Βιβλιοπωλείο Σάφρα
Αν. ΜΑΥΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΘΡΑΣΙΜΟΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Δέχεται λεκτικό ή μη BULLYING ενώ περιπτώσεις κατάθλιψης, μελαγχολίας δεν είναι σπάνιες.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το μαθησιακό και γονεϊκό άγχος οφειλόμενο σε μαθησιακές μη διαχειρίσιμες δυσκολίες, συμβάλλει στην ΠΑΡΑΓΩΓΗ αθέμιτων συμπεριφορών, ΔΕΠΥ, ενώ ορθολογική παρεμβατική αντιμετώπιση συμβάλλει στην αποκατάσταση κλίματος ΗΡΕΜΙΑΣ.



Σύγχρονη διδακτική προσέγγιση των προβλημάτων γεωμετρικής κατασκευής

Βασίλειος Σάλτας, Διδάκτωρ Διδακτικής Μαθηματικών, Επιστημονικός Συνεργάτης

ΤΕΙ ΑΜΘ, ΤΕΙ ΚΜ, Συγγραφέας

E-mail: coin_kav@otenet.gr

Κατά το 5^ο αιώνα μ.Χ., όταν εμφανίστηκε η ανάγκη για απόδειξη των θεωρημάτων, οι αρχαίοι Έλληνες, πιθανότατα δέχτηκαν τις αποδείξεις των θεωρημάτων σαν τις ευθείς διαδικασίες με τις οποίες γίνεται μετάβαση από τα δεδομένα αντικείμενα προς στις ιδιότητές τους. Σε ανάλογο πλαίσιο εμφανίζονται και τα προβλήματα, τα οποία αναφέρονται στις αντίστροφες διαδικασίες, δηλαδή στην κατασκευή σχημάτων γνωστών ιδιοτήτων.

Κατά τη περίοδο αυτή, η προσοχή των Ελλήνων διανοούμενων κατευθύνεται ιδιαίτερα στα θεωρήματα και στα προβλήματα γεωμετρικής κατασκευής.

Στα προβλήματα γεωμετρικής κατασκευής δίνονται ένα ή περισσότερα σχήματα (σημεία, ευθείες, κύκλοι) και με βάση αυτά ζητείται η κατασκευή, μόνο με γνώμονα και διαβήτη, άλλων γεωμετρικών σχημάτων τα οποία επαληθεύουν κάποιες ιδιότητες.

Τα προβλήματα γεωμετρικής κατασκευής μπορούν να διαιρεθούν σε δύο κατηγορίες: προβλήματα γεωμετρικής κατασκευής στα οποία δεν έχει σημασία η θέση του ζητούμενου σχήματος πάνω στο επίπεδο σχεδιασμού και σε αυτά στα οποία έχει σημασία η θέση του ζητούμενου σχήματος πάνω στο επίπεδο σχεδιασμού.

Ένας άλλος διαχωρισμός των προβλημάτων γεωμετρικής κατασκευής είναι και ο ακόλουθος: ορισμένα προβλήματα γεωμετρικής κατασκευής, αν ο αριθμός των δεδομένων είναι ίσος με τον αριθμό των ιδιοτήτων, οι οποίες ορίζουν το ζητούμενο γεωμετρικό σχήμα, απροσδιόριστα προβλήματα γεωμετρικής κατασκευής, αν ο αριθμός των δεδομένων είναι μικρότερος του αριθμού των



ιδιοτήτων, οι οποίες ορίζουν το ζητούμενο γεωμετρικό σχήμα και αδύνατα προβλήματα γεωμετρικής κατασκευής, αν ο αριθμός των δεδομένων είναι μεγαλύτερος του αριθμού των ιδιοτήτων που ορίζουν το ζητούμενο γεωμετρικό σχήμα.

Συνήθως η λύση των προβλημάτων γεωμετρικής κατασκευής πραγματοποιείται με τη βοήθεια του γνώμονα και του διαβήτη και είναι γνωστή με το όνομα «Ευκλείδεια κατασκευή». Έτσι κατά τα χρόνια του Ευκλείδη και μεταγενέστερα αυτού, τα προβλήματα γεωμετρικής κατασκευής θεωρούνται ότι είναι λυμένα όταν η λύση τους γινόταν με γνώμονα και διαβήτη και αυτό γιατί οι αρχαίοι Έλληνες δέχονταν ως βασικά σχήματα την ευθεία και τον κύκλο.

Αν ένα πρόβλημα γεωμετρικής κατασκευής δε λύνεται με γνώμονα και διαβήτη τότε θεωρείται άλυτο.

Στη σχολή του Αριστοτέλη κατέληξαν στα επόμενα τέσσερα βασικά στάδια για την επίλυση προβλημάτων γεωμετρικής κατασκευής: ανάλυση, όπου υποτίθεται ότι υπάρχει σχήμα το οποίο επαληθεύει τα δεδομένα του προβλήματος, δηλαδή υποθέτουμε ότι το πρόβλημα έχει λυθεί, σύνθεση, όπου γίνεται η αντίστροφη διαδικασία από την ανάλυση και με τη βοήθεια του γνώμονα και του διαβήτη κατασκευάζονται, ακριβώς και με ακριβή σειρά, απόδειξη, όπου με σύνθετο τρόπο αποδεικνύεται ότι το κατασκευασμένο σχήμα επαληθεύει τα δεδομένα του προβλήματος και διερεύνηση, όπου το τελευταίο μέρος της λύσης ενός προβλήματος γεωμετρικής κατασκευής ελέγχει τα μέρη της ανάλυσης και της σύνθεσης και έχει σκοπό να αποδείξει αν η κατασκευή είναι δυνατή ή όχι.

Στα προβλήματα γεωμετρικής κατασκευής ακολουθούνται συνήθως δύο τρόπους που χρησιμοποιήθηκαν για πρώτη φορά από τους αρχαίους Έλληνες μαθηματικούς Ευκλείδη (3^ο αιώνα π. Χ.) και Πάππο (3^ο αιώνα μ. Χ.). Κατά τον πρώτο: «Το προτεινόμενο αποδεικνύεται αναλυτικά, αν το ζητούμενο λαμβάνεται για δεδομένο και με βάση τα ως εδώ γνωστά συμπεράσματα, λαμβάνεται η γνωστή αλήθεια. Αντιθέτως, αυτό αποδεικνύεται συνδυαστικά, αν με την βοήθεια των δεδομένων αληθειών φτάσουμε στο ζητούμενο». Κατά τον δεύτερο: «Στην ανάλυση το ζητούμενο θεωρείται ως γνωστό και βλέπουμε από πού θα μπορούσε να



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

προέρχεται αυτό και στη συνέχεια τι προϋπήρχε, έτσι ώστε με τον τρόπο αυτό να φτάσουμε σε κάτι γνωστό, αυτό το οποίο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως σημείο εξόδου. Την οδό αυτή την ονομάζουμε ανάλυση ή αντίστροφη λύση».

Στην εκπαίδευση παίζουν σημαντικό ρόλο οι τεχνολογίες της πληροφορικής και των επικοινωνιών, οι οποίες μέσα από εκπαιδευτικά προγράμματα, επεκτείνουν τις ανθρώπινες πηγές των τεχνολογιών πληροφορίας και προωθούν τις δεξιότητες για την αύξηση της αποτελεσματικότητας της εργασίας στην εκπαίδευση.

Υπάρχουν πολλά λογισμικά προγράμματα μαθηματικών που χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία των μαθηματικών σε σχολεία. Μ' αυτά ο μαθητής μπορεί να διερευνά και να πειραματίζεται πάνω στο γνωστικό αντικείμενο. Ο τρόπος αυτός διδασκαλίας και μετάδοσης της γνώσης κάνει τις δραστηριότητες διερεύνησης και πειραματισμού αποδοτικές τόσο για τους μαθητές όσο και για τους εκπαιδευτικούς.

Ένα ευρέως διαδεδομένο και εύχρηστο εκπαιδευτικό λογισμικό είναι και το GeoGebra. Είναι ένα σύγχρονο μαθηματικό λογισμικό που δύναται να αποτελέσει επικουρικό εργαλείο κατά τη διδασκαλία των μαθηματικών. Αναφέρεται τόσο σε γεωμετρικές όσο και σε αλγεβρικές και αναλυτικές έννοιες, ενώνοντάς τις δημιουργώντας ένα δυναμικό λογισμικό πρόγραμμα. Προσφέρει τη δυνατότητα επίλυσης και των προβλημάτων γεωμετρικής κατασκευής και προτείνεται η ένταξή τους στην σχολική διδασκαλία της γεωμετρίας.



Διδακτικές προσεγγίσεις για μαθητές/τριες με ελαφρά και μέτρια νοητική καθυστέρηση στο ενταξιακό σχολείο

Ελένη Κυτίδου, Κέντρο Δια Βίου Μάθησης Θησέας

E-mail: elenaky@freemail.gr

Τα τελευταία χρόνια τόσο στη χώρα μας όσο και παγκοσμίως, έχει εδραιωθεί η άποψη πως όλοι οι μαθητές, ανεξάρτητα από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, είναι σημαντικό να έχουν ίσες ευκαιρίες μάθησης. Η συνεκπαίδευση προωθεί την ισότητα στην πρόσβαση στην εκπαίδευση στοχεύοντας στη διαφοροποιημένη διδασκαλία – προσαρμογή του εκπαιδευτικού συστήματος που έχει στόχο την δημιουργία ενός νέου σχολείου, το οποίο θα σέβεται και ταυτόχρονα θα αξιοποιεί θετικά τη διαφορετικότητα των μαθητών του. Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι θεωρούνται ευέλικτα τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών της Γενικής Εκπαίδευσης και ότι μπορούν να πραγματοποιηθούν προσαρμογές τόσο στα προγράμματα όσο και στις στρατηγικές διδασκαλίας. Η αναγκαιότητα διαφοροποιήσεων και εμπλουτισμού του γενικού αναλυτικού προγράμματος με βάση τις ανάγκες των παιδιών με νοητική καθυστέρηση δε σημαίνει τη διαμόρφωση ενός περιορισμένου και χαμηλής ποιότητας πλαισίου παιδείας. Με βάση τα δεδομένα αυτά επιχειρήσαμε τη διαμόρφωση ενός διδακτικού προγράμματος, το οποίο λαμβάνει υπόψη του τα χαρακτηριστικά και τις ικανότητες των ατόμων με Νοητική Καθυστέρηση και ικανοποιεί τις ανάγκες τους. Το σενάριο υποστηρίζει τη μαθησιακή διαδικασία με την παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ χρησιμοποιώντας σε μεγαλύτερο βαθμό τον Διαδραστικό πίνακα που παρέχει εξαιρετικές ευκαιρίες και μέσα για την ανάπτυξη των ατόμων χωρίς αλλά και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.



Διδάσκοντας τη δημιουργικότητα στα μαθηματικά με κινητές συσκευές

Νικόλαος Μανάρας, 4^ο ΓΕΛ Σταυρούπολης

E-mail: nikomanara@sch.gr

Τα smartphones με το απλό περιβάλλον εργασίας, τη φορητότητα, την ταχύτητα, τις προσιτές τιμές τους και την ποικιλία των εφαρμογών γρήγορα διεισδύουν στα σχολεία σε όλη την Ευρώπη και ένας αυξανόμενος αριθμός εκπαιδευτικών πειραματίζονται με αυτές.

Βάση του άρθρου 8 του Π.Δ. 46/2016 η Δημιουργική Εργασία (Δ.Ε.) στο Λύκειο αποσκοπεί στην ανάπτυξη της δημιουργικής ικανότητας και γενικότερα στην καλλιέργεια ερευνητικού πνεύματος του μαθητή. Ο σκοπός αυτός υπηρετεί τόσο με την αναζήτηση στοιχείων από διαφορετικές πηγές και πόρους, όσο και με την τελική σύνθεση των στοιχείων αυτών. Με αυτήν την έννοια, δίνεται έμφαση περισσότερο στη διαδικασία εκπόνησης της Δ.Ε., και λιγότερο στην εξαντλητική διερεύνηση του υπό μελέτη θέματος από την πλευρά των μαθητών. Επιπρόσθετα, η Δ.Ε. συνδέεται αναπόσπαστα με τη διδακτική-μαθησιακή διαδικασία, καθώς οδηγεί στην εμβάθυνση στη διδακτέα ύλη ενός μαθήματος και δίνει τη δυνατότητα για μία πιο αναλυτική πραγμάτευσή της, εστιασμένη επιλεκτικά σε ένα θέμα.

Έχοντας όλα τα παραπάνω στο μυαλό μας με την παρούσα εργασία φιλοδοξούμε να διερευνήσουμε τις ευκαιρίες διδασκαλίας και μάθησης που προσφέρονται με τη χρήση κινητών συσκευών (smartphones) και αν αυτές μπορούν να καλλιεργήσουν τη δημιουργικότητα των μαθητών. Πιο συγκεκριμένα στα πλαίσια των Δημιουργικών Εργασιών (Δ.Ε.) για το Λύκειο, στο 2^ο Θεματικό Πυλώνα – Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά και Πληροφορική, στο μάθημα των Μαθηματικών Προσανατολισμού Β' τάξης ο εκπαιδευτικός πρότεινε τα παρακάτω θέματα στους μαθητές: Αξιοποίηση γνώσεων στο 2^ο Κεφάλαιο, Εξισώσεις Ευθειών και στο 3^ο Κεφάλαιο, Κωνικές Τομές. Σκοπός η εξερεύνηση εικονογραφημάτων που



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

συνδυάζουν εξισώσεις ευθειών και κωνικών τομών και στη συνέχεια η κατασκευή με τη βοήθεια του μαθηματικού λογισμικού desmos των δικών τους εικόνων-γραφημάτων. Ο εκπαιδευτικός πρότεινε στους μαθητές οι δημιουργικές εργασίες τους να είναι ομαδικές μιας και σύμφωνα με τη θεωρία του κονστρουκτιβισμού δίνεται μεγάλη έμφαση στο ρόλο και τη συμβολή της κοινωνικής ομάδας στην κατασκευή της γνώσης. Οι μαθητές που επέλεξαν την παραπάνω Δ.Ε. ήταν 9 και χωρίστηκαν σε τρεις ομάδες της επιλογής τους.

Την 1^η ημέρα (Προπαρασκευή) των Δ.Ε. μαζί με το σχέδιο υποβολής του εκπαιδευτικού δόθηκε στις ομάδες των μαθητών δύο φωτοτυπίες, μία στην οποία υπήρχαν εξισώσεις ευθειών και κωνικών τομών και ζητήθηκε από τους μαθητές να σχεδιάσουν σε μιλιμετρέ χαρτί τις δοσμένες εξισώσεις. Στη συνέχεια να κάνουν επαλήθευση χρησιμοποιώντας την εφαρμογή desmos. Και μία δεύτερη φωτοτυπία στην οποία έπρεπε να κάνουν την αντίστροφη διαδικασία, δηλαδή από δοσμένες εικόνες-γραφήματα να βρουν τις αντίστοιχες εξισώσεις.

Τη 2^η ημέρα (Σύνθεση-Παρουσίαση) μαζί με το σχέδιο υποβολής της ομάδας ζητήθηκε από τους μαθητές να κατασκευάσουν τις δικές τους εικόνες – γραφήματα με τη βοήθεια της εφαρμογής desmos στα smartphones αξιοποιώντας τις γνώσεις τους στις εξισώσεις ευθειών και κωνικών τομών. Πράγματι η πλειοψηφία των μαθητών συνεργάστηκε και χρησιμοποίησε την εφαρμογή για να φτιάξει έξυπνες και πρωτότυπες εικόνες-γραφήματα. Όσον αφορά την αξιολόγηση των μαθητών, αυτή μέτρησε μόνο εφόσον το έργο τους αποτιμήθηκε θετικά με βάση την κλίμακα διαβαθμισμένων κριτηρίων για ομαδική εργασία.

Στα συμπεράσματα αυτής της εργασίας θα δούμε πως η χρήση μιας εφαρμογής για smartphones μπορεί να βοηθήσει τη μάθηση Αναλυτικής Γεωμετρίας με την επεξήγηση βασικών εννοιών και μαθηματικών κατασκευών. Αυτή η διαδραστική –ωστόσο ακριβής- αναπαράσταση είναι η κύρια συνεισφορά ενός δυναμικού μαθηματικού λογισμικού, που βοηθάει τους μαθητές γρήγορα να αναπτύξουν ένα βαθύτερο επίπεδο διαίσθησης.

Χρησιμοποιώντας το Desmos για την εξερεύνηση της Γεωμετρίας παρατηρήθηκε συνεχής αύξηση στα κίνητρα και το ενδιαφέρον των μαθητών. Η



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Βιβλιοπωλείο Λατρεία
Αγ. ΜΕΛΕΣΣΑΧΩΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

δυναμική οπτική των κατασκευών είναι βασικό συστατικό αυτής της αντίδρασης. Βλέποντας τις εφαρμογές να τρέχουν είναι ευεργετικό για τους μαθητές και τους βοηθάει να καταλάβουν πολλά νοήματα μέσω της αλληλεπίδρασης με τις κατασκευές, εξερευνώντας και δοκιμάζοντας τις δικές τους ιδέες.

Σ' αυτή την εργασία με την παράθεση των εμπειριών μας περιγράφουμε κάποια από τα οφέλη και τις προκλήσεις σχετικά με τη χρήση κινητών συσκευών στη διδασκαλία.



Φιλοσοφία για Παιδιά: Σχεδιάζοντας ένα μάθημα φιλοσοφίας σε μαθητές της τετάρτης δημοτικού

Μαρία Ταρσούδη, ΠΕ02, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια ΔΠΜΣ «Διδακτική, Παιδαγωγική
και Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών, ΤΕΙ ΑΜΘ

E-mail: maria22tarsoudi@gmail.com

Βασίλης Τσιάντος, Καθηγητής Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών, ΤΕΙ ΑΜΘ

E-mail: tsianto@teiemt.gr

Σεβαστή Χατζηφωτίου, Αναπλ. Καθηγήτρια Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής και
Πολιτικής Επιστήμης, ΔΠΘ

E-mail: schatzif@socadm.duth.gr

Οι ρίζες του κινήματος «Φιλοσοφία για Παιδιά» ανάγονται στο 1970, όταν ο καθηγητής φιλοσοφίας στο Columbia University της Νέας Υόρκης, Μάθιου Λίπμαν (Matthew Lipman), διαπίστωσε την ανεπάρκεια της αμερικανικής εκπαίδευσης να καλλιεργήσει δεξιότητες στοχασμού και αιτιολόγησης στους φοιτητές. Η διαπίστωση αυτή ήταν η αφορμή να αναπτύξει ο Lipman και οι συνεργάτες του στο Montclair State College του Νιου Τζέρσεϊ μια καινοτόμο φιλοσοφική και παιδαγωγική προσέγγιση, η οποία μετασχημάτιζε τη φιλοσοφία σε διδακτικό αντικείμενο και απευθυνόταν σε παιδιά και νέους ηλικίας από τεσσάρων έως δεκαεπτά χρονών (Fisher, 2008). Για πρώτη φορά πραγματοποιήθηκε η σύνδεση της φιλοσοφίας ως δραστηριότητα υψηλής διανόησης με ένα υποκείμενο, το παιδί. Συνεπώς, επιχειρείται η ένταξη τη φιλοσοφίας στο χώρο της εκπαίδευσης μέσω του φιλοσοφικού διαλόγου και η ενθάρρυνση της ενασχόλησης των μικρών παιδιών με αυτή (Haynes, 2009).

Η θεμελίωση του αναλυτικού προγράμματος Φιλοσοφίας για Παιδιά στηρίζεται στις πνευματικές ρίζες του Lipman. Ο Lipman εμπνεύστηκε από τις θεωρίες μεγάλων φιλοσόφων, όπως του Σωκράτη, του Dewey, του Peirce, του Mead και του Wittgenstein. Επισημαίνει την άμεση επιρροή του από τον Σωκράτη,



καθώς υιοθέτησε τη μαιευτική του μέθοδο και την άποψη ότι η φιλοσοφία δεν είναι ακαδημαϊκή γνώση, αλλά τρόπος ζωής. Επίσης, δανείστηκε την ερευνητική κοινότητα του Peirce και την χρησιμοποίησε συνδυάζοντας εκπαιδευτικές πρακτικές που ακολούθησε ο Mead. Ο Lipman εμπνεύστηκε από τον Dewey υιοθετώντας τις έννοιες 1) ανασυγκρότηση εμπειρίας, 2) πρακτικό όφελος της σκέψης, 3) μοντέλο επίλυσης προβλημάτων, 4) έμφαση στη δημοκρατία. Τέλος, επηρεάστηκε από τον Wittgenstein ως προς την διαμόρφωση μιας πρακτικής διάστασης της φιλοσοφίας (Malekietal, 2016).

Η Φιλοσοφία για Παιδιά με βασικά εργαλεία εφαρμογής τη διερευνητική μάθηση στο πλαίσιο της φιλοσοφικής κοινότητας (community inquiry), τη διαλεκτική διαδικασία μέσω της αντιπαράθεσης απόψεων (debate) και την εκμάθηση διαδικασιών στοχασμού και αναστοχασμού (reflective thinking or thinking about thinking) στοχεύει:

✓ στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης (critical thinking), της συνεργατικής σκέψης (caring thinking) και της δημιουργικής σκέψης (creative thinking)

✓ στην καλλιέργεια της λογικότητας (επικοινωνία με έλλογο τρόπο)

✓ στην κατάκτηση ηθικών, συναισθηματικών και γνωστικών δεξιοτήτων

✓ στην εξάσκηση του παιδιού στη φιλοσοφική έρευνα ενός θέματος μέσω του διαλόγου

✓ στην εκπαίδευση για την «ιδιότητα του ενεργού πολίτη» (citizenship) προς την κατεύθυνση της δημιουργίας υπεύθυνων πολιτών με δημοκρατικό ήθος και ανεκτικότητα στη διαφορετικότητα (Χατζηστεφανίδου, 2011).

Η διάχυση του κινήματος P4C (Philosophy ForKids) κορυφώθηκε τη δεκαετία 1990-2000 με αποτέλεσμα οι παιδαγωγικές και διδακτικές αρχές της μεθόδου του Lipman να εντάσσονται σε εκπαιδευτικά αναλυτικά προγράμματα πολλών χωρών σε Αμερική, Αυστραλία, Καναδά και Ευρώπη. Η μέθοδος του Lipman προωθεί ένα μοντέλο εφαρμοσμένης φιλοσοφίας. Δεν αποσκοπεί στη διδασκαλία της φιλοσοφίας ως ένα σώμα γνώσης. Η εφαρμογή της πραγματοποιείται μέσα από τη διατύπωση ερωτημάτων και υποθέσεων, μέσα από την παράθεση παραδειγμάτων και την ανασυγκρότηση εννοιών (Θεοδωροπούλου, 2007).



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Λαρίσης
Αντ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΣΣΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Σύμφωνα με τον Ντούσα (2016) η Ευέλικτη Ζώνη θεωρείται κατάλληλο πλαίσιο για να εφαρμοστεί ένα μάθημα φιλοσοφίας με παιδιά καθώς σ' αυτό σχεδιάζονται δραστηριότητες που στοχεύουν στην ανάπτυξη της κριτικής και της δημιουργικής σκέψης των παιδιών. Επιχειρείται, λοιπόν, για πρώτη φορά στο Νομό Καβάλας η εκπόνηση ενός σχεδίου διδασκαλίας σύμφωνα με τις μεθόδους διδασκαλίας της ΦγΠ (συνδυασμός μεθόδων Lipman, Tozzi, Brenifier) που απευθύνεται σε μαθητές της τετάρτης δημοτικού, περιλαμβάνει εναλλακτικές διδακτικές προτάσεις προς εφαρμογή και διαπραγματεύεται το θέμα της δικαιοσύνης.



Η αξιολόγηση της ηλεκτρονικής μάθησης ως βασικού πυλώνα της μικτής μάθησης

Δημοσθένης Παππάς, TEI AMΘ

E-mail: drappas@teiemt.gr

Ιωάννης Πετασάκης TEI AMΘ

E-mail: jpetasakis@hotmail.com

Ιωάννης Καζανίδης, TEI AMΘ

E-mail: kazanidis@teiemt.gr

Σταύρος Βαλσαμίδης, TEI AMΘ

E-mail: svalsam@teiemt.gr

Η ηλεκτρονική μάθηση στις μέρες μας αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της μικτής μάθησης που έχει καθιερωθεί εδώ και αρκετά χρόνια τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Το δίκτυο των Ελληνικών Πανεπιστημίων (GUNET) χρησιμοποιεί την πλατφόρμα ηλεκτρονικής διδασκαλίας e-class ενώ παγκοσμίως η πλατφόρμα ηλεκτρονικής διδασκαλίας που είναι πιο δημοφιλής είναι η Moodle. Μελέτες έδειξαν ότι οι εκπαιδευτικοί οργανισμοί μπορούν να αξιοποιήσουν την ισχύ που παρέχει η ηλεκτρονική διδασκαλία μετά από ανάλυση του εκπαιδευτικού υλικού που παρέχεται από τους εκπαιδευτές και από την επισκεψιμότητα από πλευράς εκπαιδευομένων. Η έγκαιρη αξιολόγηση της χρήσης των ηλεκτρονικών μαθημάτων επιτρέπει εκπαιδευτικές παρεμβάσεις στο υλικό τους.

Σκοπός της εργασίας ήταν η ανάλυση και η αξιολόγηση του ηλεκτρονικού συστήματος εκπαίδευσης, e-class, του τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του TEI AMΘ. Στην εργασία αυτή επιλέχθηκε η μέθοδος των μετρικών για την αξιολόγηση του ηλεκτρονικού συστήματος εκπαίδευσης e-class και ειδικότερα για να υπολογίσουμε την δραστηριότητα στη χρήση των μαθημάτων που εντάσσονται στην παραπάνω ηλεκτρονική πλατφόρμα διδασκαλίας. Το πρώτο βήμα που πρέπει να γίνει είναι η καταγραφή των δεδομένων του e-class που αφορούν



την δραστηριότητα των φοιτητών. Για την καταγραφή των στοιχείων συνυπολογίζονται όλα τα μαθήματα ανεξαρτήτως αν είναι υποχρεωτικά ή επιλογής και αν είναι θεωρία, εργαστήριο ή ασκήσεις πράξης. Επίσης άλλες μεταβλητές που χρησιμοποιούνται στην έρευνα αυτή είναι ο κωδικός μαθήματος, το εξάμηνο σπουδών, το μέγεθος αρχείων, ο αριθμός και η διάρκεια επισκέψεων. Στη συνέχεια λοιπόν υπολογίζονται οι μετρικές και αυτό το στάδιο αποτελεί και τη βάση της αξιολόγησης του συστήματος της ηλεκτρονικής εκπαίδευσης που είναι και ο στόχος αυτής της εργασίας. Συγκεκριμένα περιγράφονται η μετρική *Average Files Size* και η μετρική *Visits Per Duration*. Οι δείκτες AFS και VPD εξετάζουν κατά πόσο επηρεάζεται η επισκεψιμότητα τόσο από το μέγεθος και το πλήθος των αρχείων, όσο και από τη διάρκεια των επισκέψεων. Τέλος μετά τον υπολογισμό των μετρικών εξάγουμε τα συμπεράσματα μας για την αξιολόγηση του συστήματος, καθώς και συμπεράσματα από τη χρήση και κινητικότητα του ηλεκτρονικού συστήματος εκπαίδευσης από τους φοιτητές.

Αρχικά θα παρουσιάσουμε μια κατηγοριοποίηση των μαθημάτων με βάση το δείκτη AFS, ο οποίος, όπως προαναφέραμε συσχετίζει τον όγκο των αρχείων με το πλήθος τους και πως αυτά επιδρούν στη διαμόρφωση της επισκεψιμότητας. Όσο πιο μεγάλες τιμές λαμβάνει ο δείκτης AFS τόσο περισσότερο αυξάνεται και η επισκεψιμότητα, χωρίς να λαμβάνουμε υπόψη ότι ο όγκος των αρχείων δεν είναι το μόνο κριτήριο αλλά η επισκεψιμότητα επηρεάζεται και από το πόσο συχνά ανανεώνονται τα αρχεία του μαθήματος. Κρίνουμε σκόπιμο να παρουσιάσουμε τρεις κατηγορίες, οι οποίες αναλύονται ως εξής:

1η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ - Χαμηλή (0): Η επισκεψιμότητα της κατηγορίας αυτής κρίνεται χαμηλή, καθώς δεν υπάρχουν πληροφορίες για να βοηθήσουν τους εκπαιδευόμενους με την ύλη των συγκεκριμένων μαθημάτων.

2η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ - Μεσαία (1-2000): Στα μαθήματα που εντοπίζονται στη συγκεκριμένη κατηγορία οι πληροφορίες που παρέχονται θεωρούνται ικανοποιητικές για την κατανόηση των μαθημάτων αυτών και έτσι η επισκεψιμότητά τους κυμαίνεται σε μέτρια επίπεδα.



3η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ - Υψηλή (>2000): Οι εκπαιδευόμενοι που ανατρέχουν σε αυτά τα μαθήματα αισθάνονται περισσότερο ικανοποιημένοι καθώς αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν και επιπρόσθετα αρχεία για την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου τους. Η επισκεψιμότητα της κατηγορίας αυτής θεωρείται σχετικά υψηλή λόγω του μεγαλύτερου όγκου αρχείων.

Τα δεδομένα της έρευνας αφορούν 10 μαθήματα του 1ου εξαμήνου, 10 του 3ου, 7 του 5ου και 11 του 7ου. 29 από τα μαθήματα είναι υποχρεωτικά, ενώ 9 επιλογής. Πέντε μαθήματα είναι Ασκήσεις πράξεις, επτά επιλογής και 26 θεωρίας. Ο συνολικός αριθμός αρχείων σε κάθε μάθημα είναι κατά μέσο όρο 17,76, το συνολικό μέγεθος των αρχείων κατά μέσο όρο είναι 9088 Kb, ο μέσος αριθμός επισκέψεων είναι 4885 και η συνολική διάρκεια των επισκέψεων για κάθε μάθημα είναι 9602 λεπτά.

Στη συνέχεια θα προσδιορίσουμε τους παράγοντες που επηρεάζουν τον αριθμό επισκέψεων για κάθε μάθημα. Αρχικά ελέγχουμε μονοπαραγοντικά με τη χρήση κατάλληλων τεστ ποιές μεταβλητές επηρεάζουν τον αριθμό των επισκέψεων. Παρατηρούμε ότι μόνο οι μεταβλητές «Εξάμηνο», «Συνολικός αριθμός αρχείων» και «Διάρκεια επισκέψεων» επηρεάζει τον «αριθμό επισκέψεων». Πιο συγκεκριμένα:

- Οι φοιτητές του 1ου εξαμήνου έχουν σημαντικά περισσότερες επισκέψεις από αυτούς του 7ου ($p\text{-value}=0,036$ και αντίστοιχο 95% Διάστημα Εμπιστοσύνης (283, 11.444)).
- Όσο περισσότερα αρχεία υπάρχουν τόσο περισσότερες επισκέψεις έχουμε (Pearson Correlation Coefficient= 0,303, $p\text{-value}=0,065$ – ενδεικτικά σημαντικό).
- Η διάρκεια επισκέψεων επηρεάζεται από τον αριθμό επισκέψεων, κάτι που είναι το αυτονόητο (Pearson Correlation Coefficient= 0,907, $p\text{-value}<0,001$).

Κατόπιν προσπαθούμε να δημιουργήσουμε ένα πολυπαραγοντικό μοντέλο που να ερμηνεύει τον αριθμό επισκέψεων. Χρησιμοποιούμε τη μέθοδο της γραμμικής παλινδρόμησης. Οι μεταβλητές που τελικά παρέμειναν στο μοντέλο ως σημαντικές είναι οι «Συνολικός αριθμός αρχείων», «Είδος» και «Εξάμηνο».

Το τελικό μοντέλο είναι ικανοποιητικό με Adjusted $R^2=0,378$, τιμή Durbin-Watson test 1,885 και τιμή $p\text{-value}=0,002$. Από τις τιμές των Tolerance και VIF δεν



εμφανίζεται να υπάρχει συγγραμμικότητα μεταξύ των ανεξάρτητων μεταβλητών. Όλες οι τιμές του VIF είναι μεταξύ 1,06 και 1,23. Το μοντέλο δε μπορεί να χρησιμοποιηθεί για πρόβλεψη του «Αριθμού Επισκέψεων» λόγω του σχετικά χαμηλού Adjusted R². Η εξίσωση της παλινδρόμησης είναι η εξής:

$$\begin{aligned} \text{«Αριθμός επισκέψεων»} &= 4344 + 97,3 * \text{«Συνολικός αριθμός αρχείων»} + \\ &7367,1 * \text{«Εργαστήριο»} + 2599,6 * \text{«Ασκήσεις πράξεις»} + 95,5 * \text{«3ο εξάμηνο»} - 4792,4 \\ &* \text{«5ο εξάμηνο»} - 4803,8 * \text{«7ο εξάμηνο»} \end{aligned}$$

Δηλαδή:

- Για κάθε ένα αρχείο που προστίθεται στην πλατφόρμα, έχουμε κατά μέσο όρο 97 παραπάνω επισκέψεις.
- Οι σελίδες των εργαστηρίων έχουν κατά μέσο όρο 7367 περισσότερες επισκέψεις από τις αντίστοιχες των θεωρητικών μαθημάτων.
- Οι σελίδες των μαθημάτων του πέμπτου και του έβδομου εξαμήνου έχουν κατά μέσο όρο 4792 και 4803 αντίστοιχα λιγότερες επισκέψεις από αυτές των μαθημάτων του πρώτου εξαμήνου.

Η επεξεργασία και η αξιολόγηση των στοιχείων μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι δεν χρησιμοποιούνται όλες οι δυνατότητες της πλατφόρμας καθώς υπάρχουν αρκετά μαθήματα που δεν περιέχουν αρχεία. Επίσης παρατηρούνται αρκετά ανενεργά εργαλεία. Συνεπώς το eClass του τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του ΤΕΙ ΑΜΘ λειτουργεί λιγότερο ικανοποιητικά, σε σχέση με την αντίστοιχη πλατφόρμα άλλων Πανεπιστημίων και Ιδρυμάτων.

Από την πλευρά των εκπαιδευόμενων, η ενεργοποίηση περισσότερων εργαλείων στην πλατφόρμα θα είναι ένα κίνητρο για συχνότερη χρήση της πλατφόρμας, θα αυξήσει το ενδιαφέρον τους και θα αυξηθεί και η επισκεψιμότητα των ηλεκτρονικών μαθημάτων. Από την πλευρά των εκπαιδευτικών, υπάρχει δυνατότητα της ενημέρωσης τους, μέσω των στατιστικών στοιχείων που διαθέτει η πλατφόρμα, για την χρήση της από τους εκπαιδευόμενους σε ημερήσια, εβδομαδιαία, ή και μηνιαία βάση. Η ενημέρωση μέσω των στατιστικών στοιχείων, αποτελεί σημαντικό βοήθημα για τους εκπαιδευτικούς, ούτως ώστε να φροντίζουν για την ανατροφοδότηση της σελίδας τους. Η σύγκριση των σελίδων των



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Βιβλιοπωλείο Λαμία
Αντ. ΜΑΚΕΔΑΚΗ & ΘΡΑΪΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

συναδέλφων τους, του τμήματος καθώς και των άλλων Πανεπιστημίων, θα ήταν ένα κίνητρο, ώστε να αξιοποιήσουν όλες τις δυνατότητες της πλατφόρμας.



Η σημασία των κεφαλαίων για τη διεκδίκηση διευθυντικής θέσης: στάσεις και απόψεις εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

Κωνσταντία Σπυριάδου, Εκπαιδευτικός της Μουσικής, Υποψήφια Διδάκτωρ ΕΑΠ

E-mail: schdia81@gmail.com

Μανώλης Κουτούζης, Αναπληρωτής Καθηγητής, ΕΑΠ

E-mail: ekoutouzis@eap.gr

Η παρούσα εργασία αποτύπωσε τη σημασία του θεσμοποιημένου πολιτισμικού (τίτλοι σπουδών) και κοινωνικού κεφαλαίου (συνδικαλιστική/κοινωνική δράση) ως προς τη διεκδίκηση και ανάληψη διευθυντικής θέσης. Το θεσμοποιημένο πολιτισμικό κεφάλαιο αφορά την απόκτηση ακαδημαϊκών τίτλων (Bourdieu, 1999; Baker & Brown, 2009), οι οποίοι αν και αποκτώνται σε μεγάλο βαθμό μέσω της αξιοποίησης του οικονομικού και κοινωνικού κεφαλαίου (Jæger, 2007; Vryonides & Gounias, 2012), εντούτοις δεν μπορούν να κληρονομηθούν από την οικογένεια, καθώς λειτουργούν σε ένα περισσότερο αυτόνομο πλαίσιο (Λάμνιαν, 2001), ενώ το κοινωνικό διαμορφώνεται βάσει των κοινωνικών σχέσεων των ατόμων, οι οποίες είναι άτυπες ή/και θεσμοποιημένες, αποτελώντας ως εκ τούτου πηγές που μπορεί να αξιοποιηθούν (Lee, 2010) για να εξασφαλιστούν οφέλη τόσο υλικά, όσο και άυλα (Sobel, 2002).

Οι εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που διεκδικούν διευθυντικές θέσεις διαθέτουν ποικίλα επιστημονικά προσόντα, εκ των οποίων τα κορυφαία είναι το διδακτορικό, μεταπτυχιακό, διδασκαλείο και δεύτερο πτυχίο, τα οποία προσέφεραν ένα σεβαστό αριθμό μορίων βάσει των Νόμων 3848/2010 (ΦΕΚ 71/τ. Α'/19-5-2010) και 4327/2015 (ΦΕΚ 50/τ. Α'/14-5-2015). Συνεπώς, γίνεται καταληπτό ότι η κατοχή περαιτέρω πανεπιστημιακών πτυχίων πέραν του βασικού με το οποίο εισήχθησαν οι εκπαιδευτικοί στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, αποτελεί καίριο παράγοντα ως προς την διεκδίκηση θέσης διοικητικής ευθύνης έχοντας τη μορφή «κεφαλαίου» που φέρουν οι υποψήφιοι/ες διευθυντές/ιες για να



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

ανταποκριθούν στον αναπόφευκτο ανταγωνισμό για την απόκτησή της, ενώ το κοινωνικό κεφάλαιο, δηλαδή, η συνδικαλιστική δράση αποτελεί, επίσης, μοριοδοτούμενο κριτήριο στην επιλογή στελεχών (Ν. 3848/2010, άρθρο 14 παρ. 3ββ και Ν. 4327/2015, άρθρο 19, παρ. 3ββ). Συνεπώς, το πεδίο της εκπαιδευτικής διοίκησης καθίσταται ένας χώρος αγώνων, είναι χώρος «διατίμησης των αξιών ανάμεσα στα είδη του κεφαλαίου» (Bourdieu, 2000, σελ. 53), χώρος πάλης ανάμεσα στους κυρίαρχους που κατέχουν το ειδολογικό (Το ειδολογικό κεφάλαιο αποτελεί εργαλείο-μέσο κυριαρχίας εντός του πεδίου, καθώς είναι το κεφάλαιο αυτό που έχει αξία και σημασία και κατά συνέπεια όσοι το κατέχουν καθίστανται κυρίαρχοι.) κεφάλαιο του πεδίου και στους κυριαρχούμενους που επιχειρούν να μεταβάλλουν τους συσχετισμούς του πεδίου, αναμορφώνοντας το ειδολογικό του κεφάλαιο (Bourdieu, 1999; 2000).

Πραγματοποιήθηκε πρωτογενής ποιοτική έρευνα με 43 τηλεφωνικές ημιδομημένες συνεντεύξεις (Carr & Worth, 2001; Novick, 2008) και με μη αναλογική δειγματοληψία ποσόστωσης (Morrow *et al.*, 2007) σε 14 εδραιωμένους διευθυντές, 8 νέους διευθυντές, 9 υποψήφιους διευθυντές, 12 εκπαιδευτικούς από τις 13 περιφερειακές διευθύνσεις εκπαίδευσης –για να είναι το δείγμα αντιπροσωπευτικό ως προς τις υποκατηγορίες- κατά την περίοδο Οκτωβρίου-Νοεμβρίου 2016. Ακόμη, εφαρμόστηκε η θεματική κωδικοποίηση προκειμένου να αναδειχθούν ταυτίσεις και διαφοροποιήσεις ανάμεσα στις απαντήσεις των ερευνώμενων (Priporas *et al.*, 2015, p. 10), ενώ η εγκυρότητα και αξιοπιστία της έρευνας διασφαλίστηκε μέσω της χρήσης διαφορετικών πηγών ερευνητικών δεδομένων, γιατί συμμετείχαν εδραιωμένοι και νέοι διευθυντές, υποψήφιοι διευθυντές και εκπαιδευτικοί με διαφορετικές ειδικότητες και ηλικία (τριγωνισμός των πηγών προέλευσης των δεδομένων) (Meijer, Verloop and Beijgaard, 2002).

Όπως φάνηκε, τα φερόμενα κεφάλαια (θεσμοποιημένο πολιτισμικό, κοινωνικό) των υποψήφιων διευθυντών είναι εξαιρετικά σημαντικά για την επιτυχή πρόσβασή τους στο πεδίο. Ωστόσο, το ζητούμενο είναι ποιο από αυτά έχει μεγαλύτερη βαρύτητα στην κρίση στελεχών. Σύμφωνα με τις περισσότερες απαντήσεις το κοινωνικό κεφάλαιο έχει μεγαλύτερη βαρύτητα από το



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

θεσμοποιημένο πολιτισμικό στις κρίσεις στελεχών, επειδή τα κοινωνικά δίκτυα επηρεάζουν -με φανερούς ή λανθάνοντες τρόπους- τη διαδικασία επιλογής, γεγονός που ήταν έκδηλο όταν χρησιμοποιούνταν η συνέντευξη ως ποιοτικό εργαλείο αξιολόγησης (Ανδρέου και Παπακωνσταντίνου 1994; Κουτούζης, 2001).

Όπως επισημάνθηκε από διεκδικούντες, αλλά και εκπαιδευτικούς -των οποίων η άποψη αυξάνει την εγκυρότητα των απαντήσεων των πρώτων-, σε αρκετές περιπτώσεις τα συμβούλια επιλογής στελεχών -τα οποία δεν απαρτίζονται πάντοτε από επιστημονικά επαρκείς σε θέματα εκπαιδευτικής διοίκησης αξιολογητές (Ζευγαρίδης και Σταματιάδης, 1997; Γουρναρόπουλος και Κοντάκος, 2003),- είχαν εξ υπαρχής *«μοιράσει τις θέσεις, είχανε πάρει άλλες αποφάσεις κομματικά»*, με αποτέλεσμα να λαμβάνουν χαμηλή βαθμολογία οι μη έχοντες/ες εμφανή *Κομματική Ταυτότητα*, ανεξάρτητα από το θεσμοποιημένο πολιτισμικό τους κεφάλαιο και τις ικανότητές τους (Παπακωνσταντίνου και Αναστασίου, 2013), γεγονός με το οποίο διαφωνούν κάθετα πολλοί/ες ερωτώμενοι/ες, ενώ όπως υποστήριξαν το φαινόμενο αυτό είναι έκδηλο και στην περίπτωση επιλογής στελεχών σε υψηλές ιεραρχικά θέσεις, όπως στην επιλογή περιφερειακού διευθυντή, διευθυντή εκπαίδευσης, σχολικού συμβούλου (θέση παιδαγωγικής ευθύνης).

Υπό αυτό το πρίσμα, το κοινωνικό κεφάλαιο καθίσταται το ειδολογικό κεφάλαιο του πεδίου (Bourdieu, 1999; 2000), του οποίου η αξία επιβεβαιώνεται από την αυτοεικόνα και ισχυρή ηγετική αυτοαντίληψη των συνδικαλιστών, που έχουν ηγετικό ρόλο στην εκπαιδευτική κοινότητα, όντες *πρωτοτυπικοί* (Van Knippenberg & Hogg, 2003; Van Knippenberg, 2011), και εκφράζοντας τη *Συλλογική Ταυτότητα* (Turner & Haslam, 2001; Reicher, Haslam, & Hopkins, 2005; Turner, Reynolds & Subašić, 2008; Hirst, Van Dick & Van Knippenberg, 2009; Van Knippenberg, 2011). Συνεπώς, βασιζόμενοι στη δημοτικότητα, στην κοινωνική τους επιρροή και *πρωτοτυπικότητα*, αισθάνονται κυρίαρχοι, επειδή τα εν λόγω χαρακτηριστικά είναι εξ ορισμού ηγετικά, με αποτέλεσμα να εκδηλώνουν *Ηγετική Ταυτότητα* -που ενδυναμώνεται από την έγκριση του κοινωνικού πλαισίου (DeRue & Ashford, 2010), δηλαδή, από τις ψήφους που λαμβάνουν στις εκλογές- επιχειρώντας ακόμα και να



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

«συνδιοικούν» άτυπα στο πλαίσιο της σχολικής μονάδας, γεγονός για το οποίο διατυπώθηκαν ενστάσεις και επικρίσεις εκ μέρους διευθυντών. Αρκετοί ερωτώμενοι εξέφρασαν την αντίθεση και διαφωνία τους στην κυριαρχία των συνδικαλιστών κι ευρύτερα στις πρακτικές τους, ενώ η απόρριψη υποψήφιου-διευθυντή-αιρετού από συλλόγους διδασκόντων (Ν. 4327/2015), καθιστά το θεσμοποιημένο πολιτισμικό κεφάλαιο μια σταθερή αξία και ένα αντικειμενικό κριτήριο γιατί -όπως υποστηρίχθηκε- όχι απλώς ενισχύει την πρόσβαση στο πεδίο της διοίκησης (μοριοδότηση), αλλά κυρίως αντανακλά το μόχθο και κόπο των υποψήφιων.

Ωστόσο, διατυπώθηκε και η αντίθετη άποψη σύμφωνα με την οποία η κοινωνική δράση αποτελεί «εκμάθηση πάνω στη διοίκηση», γιατί η κοινωνική έκθεση, η αλληλεπίδραση με την εκπαιδευτική κοινότητα και η διάδραση των ατομικών και συλλογικών κινήτρων (Chen & Kanfer, 2006) συμβάλλουν καταλυτικά στην ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων (Komives *et al.*, 2006). Αντιθέτως, η κατοχή τίτλων σπουδών συνδέεται με την υπηρετήση των ατομικών στόχων -έναντι των συλλογικών που υπηρετούνται από τους έχοντες κοινωνική δράση-, ενώ δεν διασφαλίζει απαραίτητα τη διοικητική αποτελεσματικότητα, εφόσον έχει αποδειχθεί ότι υποψήφιοι/ες με πλούσιο βιογραφικό, όντες/ούσες περιχαρακωμένοι/ες στις σπουδές τους δεν έχουν ουσιαστική επαφή με «την αγορά και την πιάτσα», δηλαδή, με την κοινωνία και ως εκ τούτου δεν διαθέτουν δεξιότητες, που είναι αναγκαίες για την επιτυχή ανταπόκριση στο βαθιά κοινωνικό διευθυντικό ρόλο (Odom, Boyd & Williams, 2012), που θα πρέπει να εναρμονίζεται με το μεταβαλλόμενο κοινωνικό περιβάλλον (London, 2009).

Ακόμη, κάποιοι ερωτώμενοι υποστήριξαν ότι και οι δύο μορφές κεφαλαίων είναι εξίσου σημαντικές, ενισχύοντας την ηγετική αυτοαντίληψη (αυτοεπάρκεια λόγω τίτλων σπουδών) και ενδυναμώνοντας την *Ηγετική Ταυτότητα* (κοινωνικά δίκτυα, έγκριση κοινωνικού πλαισίου) χωρίς, ωστόσο, να επαρκούν, καθώς το ανθρώπινο κεφάλαιο (Spillane, Hallett & Diamond, 2003), οι επικοινωνιακές και κοινωνικές δεξιότητες και η εμπειρία -που δημιουργεί παραστάσεις «ανεξίτηλες, ανεπανάληπτες, μοναδικές»- αποτελούν τα εχέγγυα για την επίλυση κρίσιμων



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

καταστάσεων. Η κατοχή θεσμοποιημένου πολιτισμικού κεφαλαίου, ωστόσο, δεν διασφαλίζει απαραίτητα τη διαπροσωπική και διοικητική αποτελεσματικότητα, καθώς δεν λείπουν οι περιπτώσεις αυταρχικών διευθυντών με υψηλά επιστημονικά προσόντα, τα οποία, όμως, δεν διαπότισαν την κοινωνική τους συμπεριφορά και την *Προσωπική τους Ταυτότητα* -της οποίας η αναδόμηση αποτελεί το τελικό στάδιο (ενσωμάτωση) ανάπτυξης της *Ηγετικής Ταυτότητας* (Ibarra, Snook & Guillen Ramo, 2008, pp. 15-16)-, με αποτέλεσμα να καταχρώνται τη θεσμική τους εξουσία (Hogg & Terry, 2000; Hogg, 2001).

Συνεπώς, οι διάφορες μορφές κεφαλαίων συμβάλλουν καταλυτικά στην επιτυχή πρόσβαση στο πεδίο της εκπαιδευτικής διοίκησης, ενισχύοντας τη δόμηση *Ηγετικής Ταυτότητας*, αν όπως φάνηκε το κοινωνικό κεφάλαιο έχει μεγαλύτερη δυναμική στην κρίση στελεχών, καθώς διασφαλίζει την έγκριση του κοινωνικού πλαισίου που είναι απαραίτητη για την χορήγηση αυτής της *Ταυτότητας* (DeRue & Ashford, 2010). Ωστόσο, για να εδραιωθεί η *Ηγετική Ταυτότητα* θα πρέπει ο/η κάτοχός της να τη διαχειριστεί με σύνεση απομακρυνόμενος/η από ηγεμονικές συμπεριφορές και βασιζόμενος/η στην ηγετική του φυσιογνωμία και στην κοινωνική του επιρροή, που δεν πηγάζει από τη θεσμική του/της εξουσία, αλλά από την *πρωτοτυπικότητά* του/της (Van Knippenberg & Hogg, 2003; Van Knippenberg, 2011; Uhl-bien et al., 2014), η οποία θα αποτελέσει το θεμέλιο λίθο για την εξασφάλιση της κοινωνικής ομοφωνίας (Hogg & Terry, 2000) και τη διαμόρφωση ενός συναισθηματικού δεσμού μεταξύ ηγετών και ακολούθων (Hill, 2010).



Εναρμόνιση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής: στάσεις και απόψεις εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

Κωνσταντία Σπυριάδου, Εκπαιδευτικός της Μουσικής, Υποψήφια Διδάκτωρ ΕΑΠ

E-mail: schdia81@gmail.com

Μανώλης Κουτούζης, Αναπληρωτής Καθηγητής, ΕΑΠ

E-mail: ekoutouzis@eap.gr

Στην παρούσα εργασία διερευνήθηκε η εναρμόνιση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής των Ελλήνων Εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και πιο συγκεκριμένα η αλληλεπίδραση των *Ταυτοτήτων Ρόλων*. Οι *Ταυτότητες Ρόλων* (Stryker, 1968; 2004) είναι κοινωνικά προσδιορισμένες (π.χ. καθηγητής, σπουδαστής, υπάλληλος, πατέρας, μητέρα, σύζυγος), αποτελώντας την πρώιμη σύλληψη της έννοιας της *Ταυτότητας*, στο πλαίσιο της θεωρίας της συμβολικής αλληλεπίδρασης (Stets & Serpe, 2013), καθώς η/οι Ταυτότητα/Ταυτότητες κατασκευάζεται/κατασκευάζονται μέσω της αλληλεπιδραστικής διαδικασίας της ταύτισης και της εναρμόνισης με κοινωνικούς ρόλους (Stets & Burke, 2000, p. 225-226), οι οποίοι είναι δεσμευτικοί για τα άτομα (Hogg, Terry & White, 1995; Stets & Serpe, 2013).

Πραγματοποιήθηκε πρωτογενής Ποιοτική Έρευνα, η οποία απαντά στα ερωτήματα «πώς» και «γιατί» επιχειρώντας να ερμηνεύσει τη διαρκώς μεταβαλλόμενη κοινωνική πραγματικότητα από την οπτική των δρώντων υποκειμένων (Cohen & Manion, 1997). Ειδικότερα, πραγματοποιήθηκαν 43 τηλεφωνικές ημιδομημένες συνεντεύξεις (Burke & Miller, 2001; Glogowska, Young & Lockyer, 2011), την περίοδο Οκτωβρίου-Νοεμβρίου 2016, με μη αναλογική δειγματοληψία ποσόστωσης (Morrow et al., 2007) σε 22 διευθυντές/ες (14 εδραιωμένοι, 8 νέοι), 9 υποψήφιους/ες διευθυντές/ες και 12 εκπαιδευτικούς (που δεν διεκδίκησαν διευθυντική θέση) από τις 13 περιφερειακές διευθύνσεις εκπαίδευσης για να είναι το δείγμα αντιπροσωπευτικό ως προς τις υποκατηγορίες.



Εφαρμόστηκε η θεματική κωδικοποίηση (Ιωσηφίδης, 2008), ενώ η χρήση διαφορετικών πηγών ερευνητικών δεδομένων λόγω της συμμετοχής εκπαιδευτικών με διαφορετικές ειδικότητες και ηλικία (τριγωνισμός των πηγών προέλευσης των δεδομένων) διασφάλισε την εγκυρότητα και αξιοπιστία της παρούσας έρευνας (Meijer, Verloop & Beijaard, 2002).

Οι περισσότεροι/ες εκπαιδευτικοί ανέφεραν ότι αντιμετωπίζουν δυσκολίες στο συνδυασμό οικογενειακών και επαγγελματικών υποχρεώσεων και κυρίως οι γυναίκες εκπαιδευτικοί -ανεξάρτητα από τα χρόνια υπηρεσίας τους-, καθώς και κάποιοι άνδρες, που υποστήριξαν ότι θέτουν ως βασική προτεραιότητά τους το γονεϊκό τους ρόλο, ασχολούμενοι ενεργά με την ανατροφή των παιδιών τους.

Η δομή της πατριαρχικής κοινωνίας και το κοινωνικό φύλο των γυναικών (Βιτσιλάκη, 2007b; Γκασούκα, 2007; 2012; 2013) δημιουργούν ποικίλα εμπόδια στην επαγγελματική τους ανάπτυξη, καθώς και επώδυνες εσωτερικές συγκρούσεις που καλούνται να διαχειριστούν στην προσπάθειά τους να εξισορροπήσουν τους πολλαπλούς και αλληλοσυγκρουόμενους ρόλους τους, με αποτέλεσμα να μειώνεται η εργασιακή τους απόδοση. Σύμφωνα με τις στερεότυπες κοινωνικές αντιλήψεις, η δημιουργία οικογένειας θεωρείται διαχρονικά ο βασικότερος σκοπός των γυναικών (Αθανασιάδου, 2002). Οι κοινωνικές αυτές αντιλήψεις επηρεάζουν τις επαγγελματικές φιλοδοξίες των γυναικών (Βρυώνης και Γούπος, 2008), καθώς η ανδρική ηγεμονία (Παπαγεωργίου, 2008) που διαιωνίζεται μέσω θεσμικών μορφωμάτων, ένεκα μιας *δοξικής συμφωνίας*, εγκλωβίζει τις γυναίκες σε περιορισμένα σχήματα σκέψης που τις αποδίδουν το ρόλο των άφωνων, των κυριαρχούμενων, των υποταγμένων, των υποτιμημένων (Bourdieu, 1998/2007), εφόσον οι κοινωνικοί ρόλοι είναι βαθιά ριζωμένοι στη συνείδηση των δύο φύλων, τυγχάνοντας πολιτισμικής νομιμοποίησης (Σιδηροπούλου-Δημακάκου, 2000).

Στη δυσκολία εναρμόνισης της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής αναφέρθηκαν νέες εκπαιδευτικοί, εκτιμώντας ότι οι οικογενειακές υποχρεώσεις που θα έχουν στο μέλλον, ενδεχομένως, να παρεμποδίσουν την ανταπόκρισή τους στις επαγγελματικές τους υποχρεώσεις, και την επαγγελματική τους ανάπτυξη, γεγονός που επιβεβαιώνεται τόσο από τη βιβλιογραφία (Μουσούρου, 1993;



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Βιβλιοπωλείο Λατρεία
Αγ. ΜΕΛΕΣΣΑΧΩΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Gordon, Beatty & Whelean-Berry, 2002; Kyriakoussis & Saiti, 2006; Κοτζάμπαση, 2011), όσο και από τις απαντήσεις γυναικών με πολλά χρόνια υπηρεσίας που έδωσαν προτεραιότητα στην ανατροφή των παιδιών τους και όχι στην επαγγελματική τους αποκατάσταση (διορισμός) και διοικητική ανέλιξη, με την οποία κατόρθωσαν να ασχοληθούν όταν ενηλικιώθηκαν τα παιδιά τους. Η σύνδεση του διδασκαλικού επαγγέλματος και του γυναικείου φύλου (Richardson & Watt, 2006; Bruinsma & Jansen, 2010; Weaver-Hightower, 2011; Dickson & Le Roux, 2012; Sharif, Hossan & McMinn, 2014) είναι μια αρνητική παράμετρος, όπως υποστηρίχθηκε, δυσχεραίνοντας την ανταπόκριση των γυναικών στους επαγγελματικούς τους ρόλους, καθώς αντιμετωπίζονται στο σχολείο πρωτίστως ως μητέρες και δευτερευόντως ως εκπαιδευτικοί, με αποτέλεσμα να αυξάνονται οι απαιτήσεις που έχουν από αυτές οι γονείς, οι διευθυντές/ες και οι υπόλοιποι εκπαιδευτικοί.

Στην περίπτωση των γυναικών διευθυντριών, η ενεργή ενασχόληση με τους επαγγελματικούς τους ρόλους που είναι απαιτητικοί λόγω της ιεραρχικής τους θέσης, δημιουργεί τριβές με την οικογένειά τους, ακόμα και τύψεις, καθώς νιώθουν ότι η *Ηγετική τους Ταυτότητα* δεν εναρμονίζεται με την *Έμφυλη*, παραπέμποντας στους DeRue & Ashford (2010) σύμφωνα με τους οποίους οι αναπαραστάσεις των ατόμων επηρεάζουν την αυτοαντίληψή τους, με αποτέλεσμα να δομούν ανάλογες *Ταυτότητες* (του ηγέτη ή του ακόλουθου) στο πλαίσιο ενός οργανισμού. Οι γυναίκες διευθύντριες, ωστόσο, δομούν μια αντισυμβατική ως προς το φύλο τους *Ταυτότητα*, έχοντας ένα ρόλο που θεωρείται στερεοτυπικά ανδρικός (Shakeshaft, 1989; Ferrario, 1994; Schein, 1994; Cortis & Cassar 2005; Δαράκη, 2007; Kiamba, 2008), ενώ «εκτίθενται στον κίνδυνο να χάσουν τα υποχρεωτικά κατηγορήματα της “θηλυκότητας”» (Bourdieu, 2007a, σελ. 131). Συνεπώς είναι αναγκασμένες να μεταβαίνουν από τον ένα ρόλο στον άλλο κατά τη διάρκεια της μέρας, αντικαθιστώντας τις διακριτές υπό-*Ταυτότητές* τους, δηλαδή, την κυρίαρχη *Ηγετική Ταυτότητα* με την κυριαρχούμενη *Θηλυκή*, οι οποίες εξ ορισμού έχουν αλληλοσυγκρουόμενα χαρακτηριστικά (Mishler, 1999; Beijgaard, Meijer & Verloop, ο.π.), ενώ ενεργοποιούνται βάσει των συνθηκών (Day & Harrison, 2007), γεγονός



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

που τις καταπονεί ψυχικά, καθώς δεν γίνεται απολύτως αντιληπτό από τον κοινωνικό τους περίγυρο. Η περίπτωση των γυναικών διευθυντριών επιβεβαιώνει την ύπαρξη ποικίλων εαυτών που εναρμονίζονται με διακριτούς κοινωνικούς ρόλους που αναλαμβάνουν τα άτομα, ενώ αντανάκλα την πολυσημία της κοινωνικής πραγματικότητας (Day *et al.*, 2006, p. 602), καθώς «οι άνθρωποι λειτουργούν όπως οι ηθοποιοί όταν παίζουν ρόλους για διαφορετικά κάθε φορά ακροατήρια» (Swann & Bosson, 2010, p. 590).

Δεν έλειψαν οι περιπτώσεις εκπαιδευτικών -κυρίως ανδρών- που θεωρούν ότι είναι θετική η αλληλεπίδραση των ξεχωριστών *Ταυτοτήτων* τους, καθώς οι γονεϊκοί ρόλοι είναι βοηθητικοί, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να κατανοήσουν σε βαθύτερο επίπεδο τα κίνητρα, τις συμπεριφορές και τα συναισθήματα των μαθητών. Σημαντική είναι, επίσης, η επίδραση οικονομικών, κοινωνικών και θεσμικών παραγόντων στην εξισορρόπηση των διακριτών *Ταυτοτήτων Ρόλων* των εκπαιδευτικών. Ειδικότερα, η παροχή διευκολύνσεων σε πολύτεκνους εκπαιδευτικούς εκ μέρους της Πολιτείας (θεσμικός παράγοντας), η ύπαρξη οικονομικών πόρων (οικονομικός παράγοντας), η στήριξη του οικογενειακού πλαισίου (γονείς, σύζυγος), αλλά και η δυναμική διεκδίκηση των δικαιωμάτων των γυναικών στο πλαίσιο της οικογένειάς τους, ενισχύουν την επαγγελματική ανάπτυξη και την ανταπόκριση στους ποικίλους ρόλους τους, πιστοποιώντας ότι η βιογραφία των εκπαιδευτικών είναι παράμετρος που επηρεάζει το περιεχόμενο της *Επαγγελματικής τους Ταυτότητας* (Sugrue, 1997; Coldron & Smith, 1999; Dillabough, 1999; Beijaard, Meijer & Verloop, 2004).

Η αλληλεπίδραση των *Ταυτοτήτων Ρόλων* έχει αρνητικά σημεία, των οποίων, όμως, η διαχείριση εναπόκειται στην ιδιοσυγκρασία και την προσωπικότητα του/της καθενός/καθεμιάς που μπορεί να συγκεράσει τους αλληλοσυγκρουόμενους ρόλους, αλλά και να αναπτυχθεί επαγγελματικά, βρίσκοντας διεξόδους και μέσα για να το πράξει και να ανταποκριθεί επάξια στις ετερόκλητες προσωπικές και επαγγελματικές υποχρεώσεις. Ωστόσο, κάποιοι ερωτώμενοι -κυρίως άνδρες- θεωρούν ότι οι *Ταυτότητες* αυτές είναι διακριτές, καθώς αποτελώντας διαφορετικά κομμάτια της καθημερινότητάς τους, λειτουργούν ξεχωριστά συνιστώντας μια



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

ολότητα. Αυτή η άποψη επιβεβαιώνει ότι οι άνδρες λόγω του κοινωνικού τους φύλου και των ρόλων που αναλαμβάνουν στο πλαίσιο του γάμου τους (Stets & Burke, 1996), έχουν την δυνατότητα να διαχειριστούν αποτελεσματικά τις διαφοροποιημένες *Ταυτότητές* τους και να προσανατολιστούν στην επαγγελματική τους βιογραφία, διαχωρίζοντας την προσωπική τους ζωή από την επαγγελματική (Γεωργιάδου, 2007), σε αντίθεση με τις γυναίκες, οι οποίες έχοντας ρόλους υποχρεωτικούς και δεσμευτικούς (Hogg, Terry & White, 1995; Stets & Serpe, 2013) και όχι εθελοντικούς, που δύνανται να εγκαταλειφθούν οιαδήποτε στιγμή (Stets & Serpe, ό.π.), βιώνουν πολλαπλές εσωτερικές συγκρούσεις (Thoits, 2003), με αποτέλεσμα να νιώθουν περισσότερο δεσμευμένες (Gecas, Thomas & Weigert, 1973) απέναντι στους κοινωνικούς τους ρόλους τους ως μητέρες και σύζυγοι, λόγω της ταύτισής τους με αυτούς (Stets & Burke, 2000), τοποθετώντας αυτές τις *Ταυτότητες* σε υψηλή και κεντρική θέση στην ιεραρχία των *Ταυτοτήτων* τους (Stryker, 1968; 1980; Stets & Serpe, ό.π.).

Τα ερευνητικά ευρήματα επιβεβαιώνουν ότι οι εκπαιδευτικοί καλούνται να διαχειριστούν και να εξισορροπήσουν προσωπικές και επαγγελματικές όψεις (Day *et al.*, 2006), καθώς η *Επαγγελματική τους Ταυτότητα* διαμορφώνεται βάσει των αλληλεξαρτώμενων (Beauchamp & Thomas, 2009) προσωπικών και επαγγελματικών τους χαρακτηριστικών (Nias, 1989; Kelchtermans, 1993; Volkmann & Anderson, 1998; Beijaard, Meijer & Verloop, 2004; Flores & Day, 2006; Day & Kington, 2008), με αποτέλεσμα να μην έχουν κοινή αίσθηση της *Επαγγελματικής τους Ταυτότητας* (Beijaard, Meijer & Verloop, 2004; Canrinus *et al.*, 2011; Φρυδάκη, 2015), καθώς δεν είναι κεντρική για όλους/ες τους/τις εκπαιδευτικούς και συνεπώς δεν αποτελεί αναπόσπαστο και αναγκαίο στοιχείο του αυτοπροσδιορισμού τους (Φρυδάκη, ό.π.).



Εκπαιδευτική Αξιολόγηση

Πρόδρομος Μπρούσας, Καθηγητής Μέσης Εκπαίδευσης, Μ.Δ.Ε.

E-mail: prod1978@yahoo.gr

Στα περιθώρια των συζητήσεων για την ποιότητα στην εκπαίδευση, η αξιολόγηση, επιτακτική ανάγκη του παρόντος, αποτελεί αμφιλεγόμενο ζήτημα, τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και σε διεθνή κλίμακα. Ωστόσο, οι περισσότεροι, ακόμη και οι επικριτές της αξιολογικής διαδικασίας, συμφωνούν στον ανατροφοδοτικό της χαρακτήρα και στην συμβολή της στην ποιότητα και στην αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης. Σχεδόν όλα τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης υιοθετούν αξιολογικές πολιτικές και πρακτικές, που, παρά τις επιμέρους εθνικές διαφορές, συντείνουν στο να ελέγχεται η επίτευξη συγκεκριμένων στόχων, όπως αυτοί προσδιορίζονται είτε σε κεντρικό (εθνικό) επίπεδο είτε πρόκειται για στόχους εξειδικευμένους σε τοπικό επίπεδο. Η αξιολογική διαδικασία κινείται στο πλαίσιο της φιλοσοφίας κατά την οποία το ενδιαφέρον μετακινείται από τα πρόσωπα στις εκπαιδευτικές μονάδες. Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου απεμπλέκεται από το τιμωρητικό κριτήριο της απόλυτης συμμόρφωσης στις εντολές της κεντρικής εκπαιδευτικής διοίκησης και επικεντρώνεται στην ανάπτυξη ή αναβάθμιση της επαγγελματικής ταυτότητας των εκπαιδευτικών. Ταυτόχρονα, αναπτύσσεται ένα σύστημα επικουρικό της αριστείας, το οποίο διασυνδέει την εσωτερική και την εξωτερική αξιολόγηση των εκπαιδευτικών μονάδων. Στην Ελλάδα αυτόνοτος μπορεί να θεωρηθεί ο προβληματισμός γύρω από την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου, την αναγκαιότητα της διαδικασίας, τους στόχους, τις λειτουργίες και τους αρμόδιους φορείς, που εκπονούν την αξιολόγηση, τις μορφές και τα κριτήρια αξιολόγησης των εκπαιδευτικών (επιστημονική κατάρτιση, υπηρεσιακή συνέπεια, συνεργασίες, παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια κ.λπ.), την προσβασιμότητα στα αποτελέσματα της αξιολόγησης, την διαδικασία αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης (προαγωγή, μισθολογική βελτίωση, αυτοβελτίωση, επιμόρφωση κ.ά.). Ταυτόχρονα



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

ισχυρές αντιστάσεις, σχεδόν πάντοτε επιτυχημένες για πολιτικές σκοπιμότητες και όχι για λόγους παιδαγωγικής ελευθερίας και αυτονομίας του εκπαιδευτικού, κατά της αξιολόγησης προκαλεί η ελλιπέστατη ενημέρωση των εκπαιδευτικών για την σκοπιμότητα και αναγκαιότητα της αξιολόγησης καθώς και για τις νεώτερες εξελίξεις στον χώρο της. Η κατάσταση ως προς την επικριτική και απορριπτική στάση απέναντι στην αξιολόγηση περιπλέκεται με την απροκάλυπτη εμπλοκή της πολιτικής ηγεσίας στις αξιολογικές διαδικασίες καθώς και από τις συντονισμένες αντιδράσεις των συνδικαλιστικών φορέων, οι οποίοι ανάγουν την διαδικασία της αξιολόγησης σε πρακτική εκφοβισμού της εκπαιδευτικής κοινότητας και απόλυτης συμμόρφωσής της στα κελεύσματα των εκάστοτε εκπαιδευτικών θεσμών. Μια από τις διαχρονικές παθογένειες του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος είναι ο συγκεντρωτικός και γραφειοκρατικός του χαρακτήρας. Το γεγονός αυτό προκαλεί την υποψία στους εκπαιδευτικούς ότι η διαδικασία της αξιολόγησης σχεδιάζεται από επίσημους θεσμικά εκπαιδευτικούς φορείς, μέσα σε ένα πιεστικό πλαίσιο, που λειτουργεί ισοπεδωτικά για ενδεχόμενες εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης, που ενδεχομένως να προκύψουν από την πρωτοβουλία των εκπαιδευτικών. Η κατάσταση αυτή δυσχεραίνεται, μιας και συνδυάζεται με την παντελή απουσία διαλόγου και συναίνεσης μεταξύ πολιτείας και συνδικαλιστικών φορέων για τον καθορισμό των πλαισίων αξιολόγησης. Τέλος, η ελληνική εκπαίδευση, ακόμη και σήμερα, σε μια εποχή που επιδιώκεται η επαγγελματική ανεξαρτησία και επιδιώκεται η ατομική πρωτοβουλία, έχει κακές μνήμες από τις πρακτικές του παρελθόντος «επιθεωρητισμού», ο οποίος λειτουργούσε κανονιστικά στην εκπαιδευτική διαδικασία και στις ακολουθούμενες εκπαιδευτικές μεθόδους, ενίοτε με τρόπο απειλητικό.



Διδακτικό Σενάριο: Η Μόλυνση του περιβάλλοντος και τρόποι προστασίας του

Μάλαμα Θεοδωράκη, ΠΕ06, 4^ο Δ.Σ. Καβάλας

E-mail: malamathe78@gmail.com

Το διδακτικό σενάριο με τίτλο "Η μόλυνση του περιβάλλοντος και τρόποι προστασίας του" απευθύνεται σε μαθητές Στ' τάξης Δημοτικού και πραγματοποιείται στο μάθημα της Αγγλικής Γλώσσας. Η πρόταση αυτή είναι μια εναλλακτική μορφή διδασκαλίας με διαθεματικό περιεχόμενο όπου εμπλέκονται αρμονικά τα γνωστικά αντικείμενα, Αγγλικά, Μελέτη Περιβάλλοντος και Μουσική με στόχο την εκπόνηση ενός προγράμματος Περιβαλλοντικής. Η χρήση των ΤΠΕ παίζει καθοριστικό ρόλο σε αυτό το σενάριο, καθώς οι μαθητές έρχονται σε επαφή με πληροφορίες, εικόνες, βίντεο και το onlineoffice της Google που κεντρίζουν το ενδιαφέρον τους και ενισχύουν τη διάθεση για ανακάλυψη και μάθηση. Αποτέλεσμα αυτής της δημιουργικής διαδικασίας είναι η επίτευξη του κύριου στόχου μας που είναι η διαθεματική-διεπιστημονική προσέγγιση της γνώσης. Επίσης, ο ψηφιακός εμπλουτισμός συμβάλλει στην ενίσχυση και βελτίωση της μαθησιακής εμπειρίας μέσα στην τάξη, καθώς αξιοποιούνται διαφορετικοί τρόποι μάθησης, ενώ λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες των μαθητών. Στο συγκεκριμένο σενάριο οι μαθητές θα διευρύνουν τις γνώσεις τους σχετικά με τα είδη μόλυνσης του περιβάλλοντος και τους τρόπους προστασίας του μέσω της αναζήτησης πληροφοριών και εικονιστικού υλικού. Συγχρόνως θα εκφράσουν τις ανησυχίες και τα συναισθήματα τους σχετικά με αυτό το θέμα, αναπτύσσοντας οικολογική συνείδηση και υπευθυνότητα για την προστασία του.

Θεωρητική Τεκμηρίωση του Διδακτικού Σεναρίου

Σε αυτό το διδακτικό σενάριο αξιοποιείται η ανακαλυπτική μάθηση (Bruner 1960), καθώς ο μαθητής ανακαλύπτει τη γνώση και αναπτύσσει δεξιότητες μέσα από ποικίλες δραστηριότητες. Η μάθηση είναι ενεργητική διαδικασία που



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Λαμίας
Αντ. ΜΑΥΣΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΘΡΑΣΙΟΥ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

συμπεριλαμβάνει πειραματισμό, εξερεύνηση, ανακάλυψη και ανακατασκευή της γνώσης. Σκοπός του εκπαιδευτικού είναι να βοηθήσει τους μαθητές να εξασκηθούν στη διερευνητική διδασκαλία και παράλληλα να αποκτήσουν συγκεκριμένη γνώση σχετικά με το αντικείμενο που εξετάζουν (Ματσαγγούρας 1998). Συγχρόνως, βασικός σκοπός της διδασκαλίας είναι η καλλιέργεια της διαισθητικής σκέψης του παιδιού. Επίσης, αξιοποιείται η σπειροειδής διάταξη της ύλης σύμφωνα με την οποία η διδασκαλία ενός αντικειμένου μπορεί να πραγματοποιηθεί σε ξεχωριστά επίπεδα και ηλικίες και με διαφοροποιούμενο βαθμό δυσκολίας συμβάλλοντας στην κατανόηση και χρήση των διδασκόμενων εννοιών.

Λαμβάνεται υπόψη το πιο σημαντικό μέρος της Κοινωνικο-Πολιτισμικής θεωρίας του Vygotsky, η διδασκαλία σύμφωνα με τη ζώνη της επικείμενης ανάπτυξης, η προώθηση δηλαδή της διδασκαλία ως το σημείο που μπορεί να φθάσει το παιδί είτε μόνο του, είτε με τη βοήθεια και την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού ή πιο ικανού συνομηλίκου. Ο Vygotsky πίστευε ότι το παιδί μπορεί να δράσει στη ΖΕΑ μέσα από την κοινωνική συναναστροφή με συνομηλίκους που βρίσκονται στο ίδιο ή σε διαφορετικό αναπτυξιακό επίπεδο. Στο συγκεκριμένο σενάριο προωθείται η συνεργατική μάθηση ανάμεσα σε ομάδες με διαφορετικά επίπεδα ικανότητας. Ο εκπαιδευτικός δίνει ευκαιρίες στους μαθητές να εξερευνήσουν δραστηριότητες και γεγονότα και μετά να τους προσφέρει βοήθεια ή υποστήριξη καθοδηγώντας τα να προσέξουν, να συγκεντρωθούν και να μάθουν. Επίσης, αξιοποιείται η προσέγγιση της υποβοηθούμενης ανακάλυψης όπου εφαρμόζεται η αρχή της σταδιακής μείωσης της βοήθειας του εκπαιδευτικού και ταυτόχρονα η σταδιακή ανάληψη ολοένα και μεγαλύτερης υπευθυνότητας από τους μαθητές.



Συναισθηματική εργασία, εργασιακή ικανοποίηση, επαγγελματική εξουθένωση των δασκάλων των μειονοτικών σχολείων της δυτικής Θράκης

Κωνσταντίνος Μπαντίκος, Διευθυντής Α/βάθμιας Εκπ/σης

E-mail: komo2003@gmail.com

Δημήτριος Κ. Παπαδόπουλος, τ. Αναπληρωτής καθηγητής ΤΕΙ ΑΜΘ

E-mail: dimrap@teiemt.gr

Σπυρίδων Δημητριάδης, Διευθυντής Δημ. Σχολείου

E-mail: spyrdim-@sch.gr

Σκοπός της εργασίας αυτής ήταν να διερευνήσει τις σχέσεις της συναισθηματικής εργασίας, της εργασιακής ικανοποίησης και της επαγγελματικής εξουθένωσης, τις επιδράσεις που υφίστανται αυτές από τα δημογραφικά δεδομένα, καθώς και τις διαφορές τους μεταξύ των εκπαιδευτικών της Α/βάθμιας εκπαίδευσης των μειονοτικών σχολείων της δυτικής Θράκης, που διδάσκουν στην ελληνική και τουρκική γλώσσα.

Η ικανοποίηση των εργαζομένων από την εργασία τους σχετίζεται άμεσα με θετικές εργασιακές συμπεριφορές (Balzeretal., 1990), με την αποδοτικότητα και παραγωγικότητά τους (Judgeetal., 2001, Best, 2008), με χαμηλούς δείκτες απουσιών από την εργασία και με χαμηλούς δείκτες κινητικότητας (Hatton et al., 1999). Η εργασιακή ικανοποίηση μπορεί να μετρηθεί είτε συνολικά είτε κατά παράμετρο (π.χ. μισθός, προαγωγή, σχέσεις κ.ά.).

Το σύνδρομο της επαγγελματικής εξουθένωσης (burnout syndrome), σύμφωνα με τη Maslach etal. (2001), είναι μία παρατεταμένη ανταπόκριση σε χρόνιο συναισθηματικό και διαπροσωπικό άγχος στην εργασία και ορίζεται από τις τρεις διαστάσεις: τη συναισθηματική εξάντληση (emotional exhaustion), την αποπροσωποποίηση (depersonalization) και την επαγγελματική αναποτελεσματικότητα (professional inefficacy). Παρά το ότι εννοιολογικά η



Πανελλήνιο Συνέδριο

Επιστημονικό Εκπαιδευτικό Ινστιτούτο
Αντ. ΜΕΛΙΣΣΑΧΩΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

επαγγελματική εξουθένωση θεωρείται ως ένα σύνδρομο τριών διαστάσεων, αρκετοί επιστήμονες συμφωνούν ότι η συναισθηματική εξάντληση αποτελεί την πλέον ουσιώδη διάστασή του (Rohlandetal., 2004; Shirom&Ezrachi, 2003).

Αναφορικά με την εργασία του εκπαιδευτικού, παρά το ότι πρωταρχική εστίαση γίνεται πάνω στην κατάρτιση και την ικανότητά του, η πρόσφατη βιβλιογραφία υποστηρίζει ότι η διδασκαλία αποτελεί μια συναισθηματική διαδικασία (Hargreaves, 2000; Schutz & Zembylas, 2011). Η συναισθηματική εργασία είναι η σκόπιμη καταστολή των συναισθημάτων από τους εργαζόμενους ή η έκφραση των απαιτούμενων από τον εργοδοτικό οργανισμό συναισθημάτων, προκειμένου να επιτευχθούν οι οργανωτικοί στόχοι (Grandey, 2000; Hochschild, 1983; Morris&Feldman, 1996). Οι ερευνητές υποθέτουν ότι οι οργανισμοί μεταφέρουν τους στόχους αυτούς ρητά και σιωπηρά, μέσα από κανόνες επίδειξης συναισθηματισμού (Diefendorffetal., 2005; Rafaeli & Sutton, 1987). Οι κανόνες αυτοί αποτελούν οργανωτικά πρότυπα, που προσδιορίστηκαν για την έκφραση των κατάλληλων συναισθημάτων από τους εργαζόμενους, κατά τη διάρκεια της εργασίας τους (Gosserand & Diefendorff, 2005). Στο πλαίσιο της συναισθηματικής εργασίας, ορισμένοι εργαζόμενοι ανταποκρίνονται με τη «συναισθηματική παραφωνία» (emotional dissonance, Maslach & Leiter, 1997), η οποία εμφανίζεται όταν δεν υπάρχει καμιά αντιστοιχία ανάμεσα στα συναισθήματα που πραγματικά βιώνουν οι εργαζόμενοι και σε αυτά που πρέπει να εκφράσουν, σε σχέση με τις οργανωσιακές απαιτήσεις. Άλλοι όμως εργαζόμενοι προβαίνουν σε «συναισθηματική ρύθμιση» (emotional regulation- Maslach & Leiter, 1997), όταν προκειμένου να ανταποκριθούν στις οργανωσιακές απαιτήσεις, καλύπτουν τα αυθεντικά τους συναισθήματα ή προσποιούνται τα απαιτούμενα, ενεργώντας «επιφανειακά» (surfaceactingby regulating expression), είτε αλλάζοντας τελικά τα δικά τους συναισθήματα, ευθυγραμμιζόμενοι με αυτά που απαιτεί ο οργανισμός (deep acting by regular ting feelings, Hochschild, 1983). Σχετικά πρόσφατα, οι θεωρητικοί της συναισθηματικής εργασίας πρόσθεσαν μια νέα διάσταση, αυτή της έκφρασης των φυσικών συναισθημάτων (natural emotions), που υπονοεί ότι δεν εκτελείται από τον εργαζόμενο το παίξιμο κάποιου ρόλου (Diefendorffetal, 2005).



Στην παρούσα εργασία εξετάζονται οι ακόλουθες 4 ερευνητικές υποθέσεις:

H1: Τα δημογραφικά δεδομένα σχετίζονται με την εργασιακή ικανοποίηση, την επαγγελματική εξουθένωση και τη συναισθηματική εργασία.

H2: Η εργασιακή ικανοποίηση σχετίζεται αρνητικά με την επαγγελματική εξουθένωση.

H3: Η συναισθηματική εργασία σχετίζεται με την εργασιακή ικανοποίηση και την επαγγελματική εξουθένωση.

H4: Η εργασιακή ικανοποίηση, η επαγγελματική εξουθένωση, και η συναισθηματική εργασία διαφέρουν μεταξύ των δασκάλων των μειονοτικών σχολείων που διδάσκουν στην ελληνική και την τουρκική γλώσσα.

Το δείγμα της εργασίας αυτής αποτελούνταν από 117 εκπαιδευτικούς της Α/βάθμιας εκπαίδευσης (N=117), οι οποίοι εργάζονταν στα μειονοτικά σχολεία των νομών Ξάνθης και Κομοτηνής. Οι 83 από τους συμμετέχοντες ήταν άνδρες, ενώ οι 32 γυναίκες. Το φύλο τους δε δήλωσαν 2 άτομα. Οι 64 από τους συμμετέχοντες δίδασκαν στην ελληνική γλώσσα, ενώ οι 53 στην τουρκική.

Η συνολική εργασιακή ικανοποίηση των εκπαιδευτικών μετρήθηκε με την μονοπαραγοντική κλίμακα των Cammann et al. (1979). Η επαγγελματική εξουθένωση των εκπαιδευτικών προσδιορίστηκε με την κλίμακα Maslach Burnout Inventory των Maslach και Jackson (1986). Η συναισθηματική εργασία μετρήθηκε με την κλίμακα Emotional Labor Scale, των Brotheridge και Lee (2003).

Τα αποτελέσματα έδειξαν πολύ υψηλή εργασιακή ικανοποίηση και χαμηλή συναισθηματική εξάντληση. Ως κυρίαρχη επιλογή στο πεδίο της συναισθηματικής εργασίας αναδείχθηκε η έκφραση των «Φυσικών συναισθημάτων». Οι γυναίκες εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούσαν τη στρατηγική της «Βαθιάς δράσης» λιγότερο από τους άνδρες συναδέλφους τους. Οι δάσκαλοι που διδάσκουν στην τουρκική γλώσσα παρουσιάζουν υψηλότερη δέσμευση με τη στρατηγική της «Βαθιάς δράσης», που αντανακλά την υιοθέτηση και ευθυγράμμιση με τα συναισθήματα που απαιτεί ο οργανισμός.



Στάσεις και Αντιλήψεις των Εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης απέναντι στο νόμο για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών

Ευστάθιος Δημητριάδης, Τ.Ε.Ι Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Τμήμα

Διοίκησης Επιχειρήσεων

E-mail: edimit@teiemt.gr

Ελένη Διαμαντή, Τ.Ε.Ι Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Τμήμα Διοίκησης

Επιχειρήσεων

E-mail: diamadi.eleni@gmail.com

Η αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών συνδέεται άμεσα με την αναβάθμιση της εκπαίδευσης και θεωρείται από όλους τους εμπλεκόμενους, αυτονόητη και αναγκαία. Η αναγκαιότητα της αξιολόγησης του έργου των εκπαιδευτικών, παρουσιάζεται ως «κοινωνική απαίτηση» αφού το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ενδιαφέρεται για την αποδοτικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος. Στην παιδεία δαπανώνται σημαντικοί πόροι, οι φορολογούμενοι πολίτες τη θεωρούν επένδυση και θέλουν να γνωρίζουν αν το εκπαιδευτικό προσωπικό εργάζεται με υπευθυνότητα. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 2986/2002. Σκοπός της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου είναι η βελτίωση και η ποιοτική αναβάθμιση όλων των συντελεστών της εκπαιδευτικής διαδικασίας και η συνεχής βελτίωση της παιδαγωγικής επικοινωνίας και σχέσης με τους μαθητές». Ωστόσο, υπάρχουν επιφυλάξεις ως προς τον απώτερο σκοπό της αξιολόγησης αλλά και της μεθόδου με την οποία θα υλοποιηθεί. Προϋπόθεση για την επιτυχή εφαρμογή ενός συστήματος αξιολόγησης, είναι η εδραίωση σχέσεων εμπιστοσύνης ανάμεσα στην πολιτεία και στους εκπαιδευτικούς. Η εμπιστοσύνη θα οδηγήσει στην απαιτούμενη συναίνεση και συγκατάθεση των εκπαιδευτικών, γιατί χωρίς αυτά η όποια προσπάθεια είναι καταδικασμένη να αδρανήσει και στο τέλος να απορριφθεί. Η πολιτεία πρέπει να ξεκαθαρίσει και να αποδείξει ότι σκοπός της αξιολόγησης θα



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

είναι η βελτίωση της εκπαίδευσης που παρέχεται στους Έλληνες πολίτες, αλλά και οι εκπαιδευτικοί απαγκιστρωμένοι από τις αγκυλώσεις του παρελθόντος θα υποδείξουν με τις προτάσεις τον τρόπο για την επιτυχή υλοποίηση της εκπαιδευτικής πολιτικής.

Σκοπός της παρούσης εργασίας ήταν η διερεύνηση των απόψεων των εκπαιδευτικών σχετικά με την αναγκαιότητα της αξιολόγησης, την ενημέρωση την οποία έχουν σχετικά με την αξιολόγηση τις επιφυλάξεις που ενδεχομένως έχουν και την μέθοδο την οποία προτιμούν. Για την υλοποίηση των στόχων της μελέτης πραγματοποιήθηκε έρευνα, στους εκπαιδευτικούς της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της περιφερειακής ενότητας Καβάλας, με τη χρήση δομημένου ερωτηματολογίου. Συμμετείχαν 223 εκπαιδευτικοί οι οποίοι αποτελούν περίπου το 25% του συνόλου των εκπαιδευτικών. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών συμφωνεί με την αναγκαιότητα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, ελάχιστοι θεωρούν ότι συνδέεται με κάποια μορφή τιμωρίας, ενώ την θεωρούν απολύτως απαραίτητη για την επιλογή σε θέση στελεχών. Θεωρούν ότι τα σημαντικότερα κριτήρια αξιολόγησης πρέπει να είναι η διδακτική ικανότητα, η παιδαγωγική ικανότητα και η υπηρεσιακή συνέπεια και υπευθυνότητα. Περίπου οι μισοί είναι καλά ενημερωμένοι για την αξιολόγηση, ωστόσο είναι επιφυλακτικοί για τον τρόπο αξιολόγησης καθώς πιστεύουν ότι οι αξιολογητές δεν έχουν σχέση με την πραγματικότητα των σχολείων ενώ η αρνητική τους στάση επικεντρώνεται και στην καχυποψία για τα κριτήρια, τους φορείς και την ενδεχόμενη ενοχοποίηση των εκπαιδευτικών για τις αδυναμίες της εκπαίδευσης.



Μεθοδολογία για την αξιολόγηση χρήσης μαθημάτων MOOCS

Ελευθερία Κολοκυθά, TEI AMΘ

E-mail: ele_kol@hotmail.com

Ειρήνη Μόσχου, TEI AMΘ

E-mail: irini_m@otenet.gr

Σωτήριος Κοντογιάννης, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

E-mail: skontog@gmail.com

Σταύρος Βαλσαμίδης, TEI AMΘ

E-mail: svalsam@teiemt.gr

Τα MOOCs αποτελούν την τελευταία δεκαετία μια δημοφιλή υλοποίηση της ηλεκτρονικής διδασκαλίας σε πολλά εκπαιδευτικά ιδρύματα σε όλο τον κόσμο. Η αξιολόγηση της εφαρμογής τους με βάση τη χρήση τους από τους χρήστες μέσω δεικτών και μετρικών και η ανάλυση της χρήσης τους με την εφαρμογή στατιστικών τεχνικών και τεχνικών εξόρυξης δεδομένων τους αποτελεί αντικείμενο της παρούσας εργασίας. Οι δείκτες και οι μετρικές που προτείνονται, επιτρέπουν την αποδοτικότερη ανάλυση των δεδομένων, που παράγονται από τη χρήση των MOOCs.

Δεδομένου του πλήθους των MOOCs που υπάρχουν, τις περισσότερες φορές χωρίς την επίβλεψη των εκπαιδευομένων από κάποιον εκπαιδευτικό, η αυτοματοποιημένη μοντελοποίηση των εκπαιδευομένων και η αυτοματοποιημένη αξιολόγηση της μαθησιακής τους συμπεριφοράς, με σκοπό την καθοδήγησή τους και την υποβοήθηση της μάθησης, καθιστά τη προτεινόμενη μεθοδολογία ένα πολλά υποσχόμενο εργαλείο για όλα τα MOOCs. Η συγκεκριμένη μεθοδολογία, συμβάλλει στην υπάρχουσα γνώση και εκπαιδευτική πρακτική με τη χρήση υπαρχουσών τεχνικών με διαφορετικό τρόπο.

Τις τελευταίες δεκαετίες το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης επηρεάζει όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας και κατά συνέπεια και της εκπαίδευσης. Μέσα σε αυτό το κλίμα της αλλαγής, τα Πανεπιστήμια καλούνται να



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Πανεπιστήμιο Λαμίας
Δ/ν: ΜΑΚΕΔΑΣΣΩΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

αρνηθούν τον αυστηρά παραδοσιακό τους χαρακτήρα και να υιοθετήσουν έναν πιο διεθνικό, στόχος ο οποίος έχει επιτευχθεί τις τελευταίες δεκαετίες. Μέσω της παγκοσμιοποίησης δίνεται μια ευκαιρία στα Πανεπιστήμια να αναπτυχθούν και να γίνουν περισσότερο ανταγωνιστικά, προσφέροντας πιο ποιοτικά προγράμματα σπουδών.

Τα MOOCs (Massive Open Online Courses) είναι δωρεάν, αδιαβάθμητα, διαδικτυακά μαθήματα με ανοιχτή εγγραφή για όποιον ενδιαφέρεται να εμπλουτίσει τις γνώσεις του, ανεξάρτητα από το μορφωτικό του επίπεδο. Σήμερα, με τα MOOCs παρέχεται πρόσβαση σε πολλά από τα αντίστοιχα μαθήματα που διδάσκονται σε μερικά από τα κορυφαία πανεπιστήμια του κόσμου, και από κορυφαίους ακαδημαϊκούς και βιομηχανικούς εκπροσώπους σε όλους τους τομείς. Καθώς τα MOOCs λοιπόν, αποτελούν την τελευταία δεκαετία μια δημοφιλή υλοποίηση της ηλεκτρονικής διδασκαλίας σε πολλά εκπαιδευτικά ιδρύματα σε όλο τον κόσμο, θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμη η αξιολόγηση της εφαρμογής τους. Παράγοντες αξιολόγησης αποτελούν ο βαθμός και ο τρόπος χρήσης τους από τους χρήστες. Η ύπαρξη δεικτών και μετρικών θα διευκόλυνε την αξιολόγηση της χρήσης τους.

Βασικό πρόβλημα των συστημάτων ηλεκτρονικής διδασκαλίας είναι ότι ενώ προσφέρουν πλήθος μεθόδων εργασίας για καταμερισμό της πληροφορίας και επικοινωνία ανάμεσα στους συμμετέχοντες ανά μάθημα, η διαχείριση και η αξιοποίηση αυτής της πληροφορίας που περιέχουν, γίνεται δύσκολη λόγω του όγκου της. Συνήθως περιορίζονται σε συγκεντρωτικές αναφορές που δεν βοηθούν όμως στην εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων για το μάθημα ή τους συμμετέχοντες σε αυτό και είναι χρήσιμες μόνο για την κεντρική διαχείριση της εκάστοτε πλατφόρμας. Επίσης, δεν προσφέρουν συγκεκριμένα εργαλεία που να επιτρέπουν την αξιολόγηση των ενεργειών των χρηστών και του μαθησιακού περιεχομένου τους. Ερωτήματα που αφορούν ποιοτικά χαρακτηριστικά χρήσης στην ηλεκτρονική μάθηση, όπως πόσο "πλούσιο" είναι το εκπαιδευτικό υλικό της ηλεκτρονικής διδασκαλίας που παραδίδεται στον χρήστη, σε τι ποσοστό ανακαλύπτει ο κάθε χρήστης τις πληροφορίες ενός μαθήματος καθώς και πόσο



"ενδιαφέρον" επιδεικνύουν οι χρήστες στην μελέτη των μαθημάτων, δεν μπορούν να απαντηθούν με άμεσο τρόπο. Λείπει δηλαδή, η ποσοτικοποίηση ποιοτικών χαρακτηριστικών που αφορούν τη χρήση των ηλεκτρονικών μαθημάτων.

Ο σκοπός της παρούσας μεθοδολογίας είναι η αξιολόγηση της χρήσης των MOOCs που θα περιλαμβάνει: (α) την υιοθέτηση δεικτών και μετρικών για την ανάλυση της χρήσης τους, (β) την εφαρμογή στατιστικών τεχνικών και τεχνικών εξόρυξης δεδομένων για την ανάλυση των δεδομένων χρήσης τους.

Οι στόχοι της μεθοδολογίας που θα οδηγήσουν στην επίτευξη του παραπάνω σκοπού είναι:

- η πρόταση και υιοθέτηση δεικτών και μετρικών για τη μέτρηση της χρήσης των MOOCs,
- η εφαρμογή τεχνικών εξόρυξης δεδομένων για την ανάλυση των δεδομένων χρήσης τους.

Βήματα της μεθοδολογίας

Βασιζόμενοι στην παραπάνω θεώρηση, η προτεινόμενη μεθοδολογία αποτελείται από τέσσερα βήματα:

- 1) την καταγραφή των δεδομένων χρήσης,
- 2) την προ-επεξεργασία των δεδομένων με τον υπολογισμό των προτεινόμενων δεικτών ανά μάθημα,
- 3) την επεξεργασία των δεδομένων με τον υπολογισμό των προτεινόμενων μετρικών τιμών ανά μάθημα,
- 4) την εφαρμογή συσταδοποίησης των εκπαιδευομένων με βάση τη μαθησιακή συμπεριφορά τους και τη χρήση της πλατφόρμας.

Σύμφωνα με την προτεινόμενη μεθοδολογία, αυτή θα πραγματοποιεί αυτοματοποιημένα τις παραπάνω αναλύσεις. Ειδικότερα θα πραγματοποιεί ανάλυση της χρήσης της πλατφόρμας από τους φοιτητές με τις στατιστικές τεχνικές και τις τεχνικές της εξόρυξης δεδομένων. Τα αποτελέσματα αυτής της ανάλυσης θα κοινοποιούνται στους δημιουργούς των μαθημάτων, οι οποίοι προσπαθώντας, τα μαθήματά τους να καταλάβουν μια καλή θέση στην συνολική κατάταξη, θα τα βελτιώνουν σύμφωνα με τις προτάσεις των αλγορίθμων. Έτσι θα δημιουργείται το



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

απαραίτητο κίνητρο στους εκπαιδευτές ώστε να αυξήσουν την ποιότητα και ποσότητα του εκπαιδευτικού υλικού των μαθημάτων τους σύμφωνα με τις ανάγκες των φοιτητών.

Η χρήση της προτεινόμενης μεθοδολογίας στα MOOCs είναι καινοτόμα και για τον λόγο ότι αξιοποιεί τα εργαλεία της νέας τεχνολογίας για την μελλοντική μοντελοποίηση του χρήστη και την καθοδήγησή του. Δεδομένου του πλήθους των MOOCs που υπάρχουν, η αυτοματοποιημένη μοντελοποίηση των εκπαιδευομένων και η αυτοματοποιημένη αξιολόγηση της μαθησιακής τους συμπεριφοράς με σκοπό την καθοδήγησή τους και υποβοήθησή της μάθησης καθιστά τη προτεινόμενη μεθοδολογία ένα πολλά υποσχόμενο εργαλείο για όλα τα MOOCs.



Παιδαγωγικές προσεγγίσεις στη διδακτική ευαίσθητων θεμάτων στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες

Σεβαστή Χατζηφωτίου, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Κοινωνικής
Διοίκησης & Πολιτικής Επιστήμης

E-mail: schatzif@socadm.duth.gr

Άντρη Ανδρονίκου, Πανεπιστήμιο Frederick, Σχολή Επιστημών της Αγωγής και
Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

E-mail: soc.ana@frederick.ac.cy

Το άρθρο αυτό πραγματεύεται τις προκλήσεις και τα οφέλη της διδασκαλίας ευαίσθητων θεμάτων στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες μέσα από την παρουσίαση βέλτιστων τεχνικών και μεθόδων παιδαγωγικής σε κοινωνικά ζητήματα όπως η ταυτότητα φύλου, η ψυχική ασθένεια, η ενδοοικογενειακή βία, η αναπηρία, η άμβλωση, ο βιασμός και η κακοποίηση, η αιμομιξία, η παιδοφιλία, τα βασανιστήρια, το HIV/AIDS, οι εξαρτήσεις, η αυτοκτονία κ.λπ. Η ίδια η φύση αυτών των θεμάτων μπορεί να προκαλέσει στους/ες φοιτητές/τριες σκέψεις και συναισθήματα σ' ένα πολύ προσωπικό επίπεδο που μπορεί να οδηγήσει στην έκφραση ισχυρών ή και ακραίων απόψεων οι οποίες είναι βασισμένες σε βαθιά ριζωμένες προσωπικές πεποιθήσεις, σε προσωπικές εμπειρίες, ενδιαφέροντα και αξίες. Η δημιουργία ενός ασφαλούς και θετικού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος που επιτρέπει την ελευθερία της έκφρασης, τη κριτική σκέψη, την εξέταση των αποδεικτικών στοιχείων, των εναλλακτικών επιχειρημάτων, των υποκειμενικών/προσωπικών υποθέσεων και ζητημάτων αυτό-αποκάλυψης, αποτελούν μερικές από τις παραμέτρους που συζητούνται μέσα από την παρουσίαση τεχνικών και μεθόδων διαχείρισης των θεμάτων με ευαισθησία στο σχεδιασμό του μαθήματος, τη θέσπιση σαφών παραμέτρων, πλαισίου και κανόνων εσωτερικής διαπραγμάτευσης των θεμάτων, τις πρακτικές διαχείρισης της τάξης και της διευκόλυνσης της συζήτησης. Τέλος, αναδεικνύεται το φάσμα της ευαισθησίας



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Βιβλιοπωλείο Σάφρα
Αντ. ΜΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

μέσα από την έλλειψη θεσμικού πλαισίου για αυτό που διδάσκεται το οποίο έγκειται στις γνώσεις, δεξιότητες και αξίες των εκπαιδευτικών καθώς και η αποδοτικότητα των διαφορετικών παιδαγωγικών προσεγγίσεων οι οποίες αμφισβητούν και αναπτύσσουν αξίες και στάσεις ενισχύοντας ταυτόχρονα δεξιότητες συναισθηματικού γραμματισμού και διεπιστημονικής εξερεύνησης.



Χρήση εποπτικών μεσών για διδασκαλία πειραματικής διαδικασίας μέτρησης ενεργειακού περιεχομένου πτητικών υγρών

Φωτεινή Κόγια, Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών ΤΕ, ΤΕΙ ΑΜΘ

E-mail: fkogia@teiemt.gr

Γεωργία Σαπαλίδου, Ηλεκτρολόγων Μηχανικών ΤΕ, ΤΕΙ ΑΜΘ

E-mail: georgiasapalidou@gmail.com

Κωνσταντίνος Ανδρονικόπουλος, Ηλεκτρολόγων Μηχανικών ΤΕ, ΤΕΙ ΑΜΘ

E-mail: konstantinosandronikopoulos@gmail.com

Φίλιππος Ιορδανίδης, Ηλεκτρολόγων Μηχανικών ΤΕ, ΤΕΙ ΑΜΘ

E-mail: iordanidis.filippos@gmail.com

Πολυχρόνης Αγγελίδης, Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων,

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

E-mail: xxronisx@hotmail.com

Γρηγόριος Αγγελίδης, Τμήμα Ιατρικής, Ιατρικό Πανεπιστήμιο του Πλέβεν, Πλέβεν,

Βουλγαρία

E-mail: gregangel29@gmail.com

Η παρούσα εισήγηση στοχεύει την παρουσίαση ενός σύνθετου θέματος εργαστηριακής άσκησης μέτρησης ενεργειακού περιεχομένου πτητικού υγρού με τρόπο απλό, κατανοητό από όλους και κυρίως εποπτικό.

Για τη μέτρηση του ενεργειακού περιεχομένου των πτητικών υγρών με θερμιδόμετρο βόμβας, χρειάζεται να χρησιμοποιηθούν δύο υποστρώματα, πριονίδι και μεμβράνη. Ισχύει:

$$(GH)_s = \frac{(GH)_{tot} m_{tot} - (GH)_{sawd} m_{sawd} - (GH)_{memb} m_{memb}}{m_s} \quad (1)$$

όπου $(GH)_s$ είναι το ενεργειακό περιεχόμενο του δείγματος, $(GH)_{tot}$ είναι το συνολικό ενεργειακό περιεχόμενο του μίγματος (δείγμα, πριονίδι και μεμβράνη), m_{tot} είναι η συνολική μάζα του μίγματος (δείγμα, πριονίδι και μεμβράνη), $(GH)_{sawd}$ είναι το ενεργειακό περιεχόμενο του πριονιδιού, m_{sawd} είναι η μάζα του πριονιδιού,



$(GH)_{\text{memb}}$ είναι το ενεργειακό περιεχόμενο της μεμβράνης, m_{memb} είναι η μάζα της μεμβράνης και m_s είναι η μάζα του δείγματος.

Οι εξισώσεις (1) και (2) δίνουν:

$$K_C \Delta T = (GH)_s m_s + (GH)_{\text{sawd}} m_{\text{sawd}} + (GH)_{\text{memb}} m_{\text{memb}} \Rightarrow \Delta T = \frac{(GH)_s m_s}{K_C} + \frac{(GH)_{\text{sawd}} m_{\text{sawd}} + (GH)_{\text{memb}} m_{\text{memb}}}{K_C} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \Delta T = \frac{(GH)_s}{K_C} \cdot m_s + \frac{(GH)_{\text{sawd}} m_{\text{sawd}} + (GH)_{\text{memb}} m_{\text{memb}}}{K_C} \quad (2)$$

$$y = b \cdot x + a$$

Είναι απαραίτητο στη (16) το a να είναι σταθερό το οποίο σημαίνει ότι ισχύει:

$$\frac{(GH)_{\text{sawd}} m_{\text{sawd}} + (GH)_{\text{memb}} m_{\text{memb}}}{K_C} = \text{const} \quad (3)$$

Δηλαδή, θα πρέπει να είναι:

$$\frac{4330 \text{ cal/g} \cdot m_{\text{sawd}} + 11000 \text{ cal/g} \cdot m_{\text{memb}}}{922 \text{ cal/grad}} = \text{const} \quad (4)$$

[[$(GH)_{\text{sawd}}=4330 \text{ cal/g}$, $(GH)_{\text{memb}}=11000 \text{ cal/g}$ και $K_C=922 \text{ cal/grad}$ έχουν υπολογιστεί με χρήση της Μεθόδου των Ελαχίστων Τετραγώνων.] Οπότε m_{sawd} και m_{memb} θα πρέπει να είναι σταθερά.

Οι μετρήσεις για την εργασία αυτή πραγματοποιήθηκαν χρησιμοποιώντας πάντα σταθερή μάζα πριονιδιού (0,3 g) και σταθερή μάζα μεμβράνης (0,09 g).

Σύμφωνα με τη σχέση (2), με χρήση της Μεθόδου Ελαχίστων Τετραγώνων θα ισχύει:

$$m_{\text{sample}} \rightarrow x$$

$$\Delta T \rightarrow y$$

$$a = \frac{(GH)_{\text{sawd}} m_{\text{sawd}} + (GH)_{\text{memb}} m_{\text{memb}}}{K_C} \quad (5)$$

$$b = \frac{(GH)_s}{K_C} \quad (6)$$

Από την (6) προκύπτει:

$$(GH)_s = b \cdot K_C \quad (7)$$



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Λαρνακας
Διγ. Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Είναι φανερό ότι από την (7), με χρήση της Μεθόδου των Ελαχίστων Τετραγώνων, είναι δυνατόν να υπολογιστεί το ενεργειακό περιεχόμενο του δείγματος, με μεγάλη ακρίβεια.

Από την αντίστοιχη γραφική παράσταση της Μεθόδου των Ελαχίστων Τετραγώνων διαπιστώνεται η πολύ καλή ταύτιση των μετρήσεων με την ευθεία της Μεθόδου των Ελαχίστων Τετραγώνων (γραμμική σχέση).

Όλη η διαδικασία και η θεωρία αυτής της εργαστηριακής άσκησης παρουσιάζεται αρχικά με τρόπο επιστημονικό (σύνθετο και δυσνόητο από όλους) και στη συνέχεια με τρόπο εποπτικότατο (χρήση εικόνων ή και video) με αποτέλεσμα να καθίσταται εμφανής η πλήρης κατανόηση και ικανοποίηση εκ μέρους των ακροατών.



Η χρήση προγραμμάτων προσομοίωσης στη διδακτική του μαθήματος της Φυσικής

Αντώνιος Καφαντάρης, Φυσικός, Μεταπτυχιακός Φοιτητής ΔΠΜ Σπουδών

«Διδακτική, Παιδαγωγική, και Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των

Επικοινωνιών», ΤΕΙ ΑΜΘ

E-mail: ankafan@teiemt.gr

Παναγιώτα Παπαδοπούλου, Φυσικός, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Ηλεκτρολόγων

Μηχανικών, ΤΕΙ ΑΜΘ

E-mail: ppapado@teiemt.gr

Η διδασκαλία των φυσικών επιστημών αποτελεί ένα τομέα έρευνας και εφαρμογής ποικίλων τεχνικών και θεωριών με στόχο την εξέλιξη της διδακτικής πράξης. Μια τέτοια προσπάθεια στοχεύει όχι μόνο στην καλύτερη εκπαίδευση των μαθητών αλλά και στην απλούστευση του τρόπου διδασκαλίας για τους εκπαιδευτικούς. Για χρόνια η προσπάθεια αυτή αναλωνόταν στην επιλογή και εύρεση κατάλληλης μεθόδου διδασκαλίας σε θεωρητικό επίπεδο. Η νέα παιδαγωγική αντίληψη και μετάβαση από τον συμπεριφορισμό στην κοινωνικό επικοινωνιακό, έδωσε στη διδασκαλία μια μεγάλη ώθηση. Η εξέλιξη της τεχνολογίας με τη σειρά της, δίνει τη δυνατότητα στο σύγχρονο εκπαιδευτικό να εντάξει στη διδασκαλία του όχι μόνο νέες θεωρίες μάθησης αλλά και τεχνικά μέσα που βοηθούν τη διεξαγωγή του μαθήματος. Η ραγδαία ανάπτυξη των υπολογιστών καθώς και η όλο και μεγαλύτερη ενασχόληση και εξοικείωση των μαθητών με μαζί τους, δίνει τη δυνατότητα για ενσωμάτωση νέων τεχνικών διδασκαλίας στα προγράμματα σπουδών. Η ανάπτυξη του διαδικτύου και οι πολλές δυνατότητες κοινής χρήσης των εφαρμογών είναι πυλώνας της ανάπτυξης των νέων τεχνολογιών. Ειδικότερα στις φυσικές επιστήμες, όπου η ανάγκη για τη χρήση του πειράματος είναι απαραίτητη για τη θεμελίωση των εννοιών, η χρήση τεχνικών μέσων όπως είναι οι υπολογιστές αλλά και εξειδικευμένα προγράμματα



προσομοίωσης είναι επιβεβλημένη. Αυτό έχει τόσο την παιδαγωγική του διάσταση, που αφορά στον καλύτερο τρόπο διδασκαλίας, αλλά και την υλικοτεχνική, μιας και τα υλικά και το κόστος χρήσης πέφτει κατά πολύ με τη χρήση των υπολογιστών ενώ και η ασφάλεια των μαθητών είναι καθοριστική.

Η προσομοίωση, και η χρήση ΤΠΕ ως διδακτική πρακτική μπορεί να ενσωματωθεί στη διδασκαλία με τρεις διαφορετικούς τρόπους:

- Α) υποστήριξη του μαθήματος με τον εκπαιδευτικό να την χρησιμοποιεί ως εποπτικό μέσο
- Β)επαλήθευση ενός μοντέλου, όπου έχουμε χρήση από τον μαθητή και αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευτικό
- Γ) κλασσική αλληλεπιδραστική προσομοίωση με ατομική ή συλλογική χρήση ενός μοντέλου από τους μαθητές.

Η χρήση μιας προσομοίωσης έχει σαν στόχο τη βαθύτερη κατανόηση ενός μοντέλου στη μελέτη ενός φυσικού φαινομένου.

Η χρήση των ΤΠΕ όπως είναι φυσικό εμφανίζει πλεονεκτήματα αλλά και μειονεκτήματα σε σχέση με το κλασσικό πείραμα σε γενικές γραμμές τα πλεονεκτήματα της χρήσης των ΤΠΕ μπορούν να επικεντρωθούν στα πιο κάτω σημεία:

- Η χρήση των ΤΠΕ παρέχει περιβάλλον, εργαλεία και διαδικασίες ελεύθερης ή κατευθυνόμενης διερεύνησης και ανακάλυψης, που εκτός από τη μάθηση του γνωστικού περιεχομένου, εξασκεί και τον κριτικό τρόπο σκέψης.
- Είναι οικονομική και εφικτή σε σχέση με τα κλασσικά εργαστήρια των ΦΕ.
- Υπάρχει δυνατότητα εύκολων και συνεχών επαναλήψεων του φαινομένου που διαπραγματεύεται κανείς, μέσω των ΤΠΕ, με τις αναγκαίες τροποποιήσεις κάθε φορά μέχρι πλήρους επιτυχίας του.

Τα δε μειονεκτήματα της χρήσης των ΤΠΕ μπορούν να επικεντρωθούν στα πιο κάτω σημεία

- Η πραγματικότητα είναι πολύπλοκη και πιθανόν η χρήση της προσομοίωσης μπορεί να οδηγήσει σε κενά ως προς την αντικειμενική αίσθηση των φαινομένων.



- Μια προσομοίωση δεν μπορεί πάντα να προβλέπει και να ενσωματώνει τους αστάθμητους παράγοντες, που πιθανά επηρεάζουν την εξέλιξη ενός πραγματικού φαινομένου.
- Η αποκλειστική χρήση των προσομοιώσεων μπορεί να μεταδώσει εσφαλμένη ιδέα στους μαθητές, εάν δεν έρθουν καθόλου σε επαφή και με το πραγματικό μέσο ή το φυσικό περιβάλλον που λαμβάνει χώρα το προς μελέτη φαινόμενο.

Στην παρούσα εργασία γίνεται μια καταγραφή προγραμμάτων προσομοίωσης φυσικών φαινομένων που υπάρχουν στο διαδίκτυο. Στην αναζήτηση που έγινε βρέθηκαν πολλές εφαρμογές σε διάφορα site που έχουν σχέση με το θέμα. Ωστόσο έγινε μια επιλογή ώστε να παρουσιαστούν αυτές που εμφανίζουν τα καλύτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά όπως για παράδειγμα τη συχνή επικαιροποίηση τους και την ενημέρωση, των αριθμό των χρηστών και τη διαδραστική συμμετοχή τους στην εξέλιξη των προγραμμάτων. Τα παραπάνω χαρακτηριστικά δείχνουν το ποσοστό αποδοχής μιας εφαρμογής από τους χρήστες της και έτσι οδηγούν στην περαιτέρω αποδοχή της. Αναζητείται, επίσης ο τρόπος ενσωμάτωσης τέτοιων εφαρμογών στην διδασκαλία της φυσικής, καθώς και το ποσοστό αποδοχής τους από την εκπαιδευτική κοινότητα.

Τέλος, παρουσιάζονται αποτελέσματα μελετών που αφορούν στην αποδοχή και αποτελεσματικότητα της προσομοίωσης στις Φυσικές Επιστήμες σε σύγκριση με τις κλασικές παιδαγωγικές τεχνικές διδασκαλίας.



Διαδίκτυο και Νέες Τεχνολογίες. Από τη φυσιολογική χρήση στην κατάχρηση και τον εθισμό. Παρουσίαση ερευνητικών δεδομένων από πανελλήνια μελέτη σε εφήβους που διαμένουν σε δημόσιες δομές παιδικής προστασίας.

Γεώργιος Φιλιππίδης, Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης και Πολιτικής Επιστήμης,
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
E-mail : geofilipi@yahoo.gr,

Σεβαστή Χατζηφωτίου, Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης και Πολιτικής Επιστήμης,
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
E-mail : sevichatzif@gmail.com

Η βιομηχανική επανάσταση και η τεχνολογική έκρηξη του τελευταίου αιώνα είχαν σαν αποτέλεσμα την εισαγωγή καινοτόμων τεχνολογιών τόσο στο πεδίο της Πληροφορικής, όσο και σε αυτό των Επικοινωνιών και της διάδοσης της γνώσης. Αναφορικά με τις τηλεπικοινωνίες, η τηλεόραση και πιο σύγχρονα η χρήση των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και του Διαδικτύου αποτελούν πλέον αναπόσπαστα μέρη της καθημερινότητας του σύγχρονου ανθρώπου. Ειδικά το Διαδίκτυο τα τελευταία χρόνια έχει παρουσιάσει σημαντική αύξηση σε παγκόσμιο επίπεδο με τους χρήστες του να ξεπερνούν το 40% του παγκόσμιου πληθυσμού. Σήμερα, λοιπόν, το ενδιαφέρον της επιστημονικής κοινότητας, ακολουθώντας την πορεία της τεχνολογικής ανάπτυξης έχει προσανατολίσει το ενδιαφέρον της στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και ειδικότερα στη χρήση του Διαδικτύου. Οι λόγοι για τους οποίους θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερο βάρος στη χρήση του Διαδικτύου και στις επιπτώσεις του είναι γιατί το Διαδίκτυο, σε αντίθεση με τα άλλα μέσα επικοινωνιών, είναι περισσότερο διαδραστικό μέσο, όπου δίνεται πρόσβαση σε όλους και μάλιστα σε μια πληθώρα πληροφοριών που συχνά δεν μπορεί να ελεγχθεί. Πέρα όμως από τη χρήση του Διαδικτύου και τις θετικές επιπτώσεις του, τα τελευταία χρόνια γίνεται πολύς λόγος για την παθολογική χρήση του Διαδικτύου,



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ίνστιτούτο Λαρίσης
Αντ. ΜΑΥΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΘΡΑΣΙΜΟΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

που μπορεί να οδηγήσει σε «εθισμό» ή σε «εξάρτηση» από αυτό. Η υπερβολική χρήση του Διαδικτύου έχει προβληματίσει αρκετούς σύγχρονους επιστήμονες, ειδικά όταν η χρήση αυτή οδηγεί σε φαινόμενα επιβάρυνσης της σωματικής και ψυχικής υγείας των χρηστών και ειδικότερα των παιδιών και των εφήβων, επηρεάζοντας την λειτουργικότητά τους και κατ' επέκταση την κοινωνική τους ζωή.

Στη μελέτη που θα παρουσιαστεί στη συνέχεια θα γίνει μία εμπειρισταωμένη εισήγηση για τις θετικές επιδράσεις του Διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών στην βελτίωση της καθημερινότητας των πολιτών και ειδικότερα των εφήβων. Στη συνέχεια θα γίνει μια παρουσίαση πως η χρήση του Διαδικτύου μπορεί να μετατραπεί σε προβληματική και κάτω από ποιες προϋποθέσεις. Θα γίνει μια παρουσίαση, δηλαδή, των αιτιών και των παραγόντων που μπορούν να οδηγήσουν έναν έφηβο να αναπτύξει εθιστική συμπεριφορά στο Διαδίκτυο. Έπειτα, θα παρουσιαστεί μια πανελλήνια έρευνα για την διαδικτυακή εξάρτηση εφήβων που διαμένουν σε δημόσιες δομές παιδικής προστασίας στην Ελλάδα και θα ακολουθήσουν συγκριτικά στοιχεία από αντίστοιχες έρευνες σε εφήβους του γενικότερου πληθυσμού. Τέλος, θα διεξαχθούν κάποια χρήσιμα συμπεράσματα γύρω από την προβληματική χρήση του Διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών γενικότερα και θα διατυπωθούν προτάσεις για την ολιστική αντιμετώπιση του φαινομένου τόσο στο επίπεδο της πρωτογενούς πρόληψης, όσο και της μετέπειτα αντιμετώπισής του.



Η χρήση των ΤΠΕ για την εκμάθηση των ξένων γλωσσών στη δημόσια και ιδιωτική εκπαίδευση

Αλεξάνδρα Δουλκερίδου, Καθηγήτρια αγγλικών-ρωσικών, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια

ΔΠΜΣ «Διδακτική, Παιδαγωγική και Τεχνολογίες της Πληροφορικής και

των Επικοινωνιών», ΤΕΙ ΑΜΘ

E-mail: alexdoylk@yahoo.gr

Σπύρος Κιουλάνης, PhD, Post-Doc, M.B.A, M.ed, M.Sc,

Διευθυντής Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δράμας Συνεργαζόμενο Εκπ.

Προσωπικό ΤΕΙ Α.Μ.Θ

E-mail: spiros@kioulanis.gr

Η αναφορά σε ΤΠΕ στην εκπαίδευση, αυτομάτως μας παραπέμπει στην χρήση ορισμένων συσκευών, όπως του υπολογιστή, όμως για κάποιους οι ΤΠΕ δεν είναι παρά μόνο μια νέα μορφή εξέλιξης σε έναν τομέα που προϋπήρχε. Η εκπαιδευτική τεχνολογία επομένως, είναι μια πορεία και όχι ένα προϊόν ενώ η τεχνολογία είναι ένας τρόπος δράσης και όχι μια συλλογή μηχανών και συσκευών. Στον ορισμό για τις Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών πάντως, που στην ξενόγλωσση βιβλιογραφία συναντάται ως ICT (Information and Communication Technologies), δεν περιλαμβάνεται η έννοια της εκπαίδευσης ή της μάθησης. Οι ικανότητες που καλείται ο σύγχρονος άνθρωπος να αναπτύξει έτσι ώστε να θεωρηθεί μορφωμένος και καλλιεργημένος τον 21^ο αιώνα, αποτελούν την ουσιαστική περιγραφή της χρήσης των ΤΠΕ, όπου είναι τόσο ζωτικής σημασίας όσο ήταν στο παρελθόν η ικανότητα γραφής και ανάγνωσης. Η αντίληψη του εγγραμμτισμού του σύγχρονου ανθρώπου προς τις νέες τεχνολογίες, όπως κάθε άλλη μορφή εγγραμμτισμού, αποτελεί μία διαρκή πορεία και είναι όντως σύγχρονη καθώς αφορά τα νέα μέσα που διατίθενται σήμερα.



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Ο εκπαιδευτικός, προκειμένου να αξιοποιήσει την εφαρμογή των ΤΠΕ στην εκμάθηση του αντικειμένου του, οφείλει να λειτουργήσει ως δίοδος μεταξύ των μαθησιακών αναγκών των μαθητών του και της νέας πληροφορίας, εφαρμόζοντας τις απαραίτητες διδακτικές παρεμβάσεις. Η τεχνολογία άλλωστε παίζει τον ρόλο της 'πύλης' μέσω της οποίας οι άνθρωποι μπορούν να αλληλεπιδρούν, να διαχειρίζονται τις νέες πληροφορίες, να επιλύουν προβλήματα και να αναπτύσσουν κριτική σκέψη. Μοιραία, ο ρόλος του εκπαιδευτικού αλλάζει και αναδιαμορφώνεται για να συμβαδίσει με τις επιταγές της σύγχρονης πραγματικότητας. Ο εκπαιδευτικός μετατρέπεται σε ενδυναμωτή και παρακινητή (facilitator) και λειτουργεί λιγότερο ως καθοδηγητής (instructor).

Αναφορικά με την εκμάθηση των ξένων γλωσσών, ο άνθρωπος από την φύση του, είναι σε θέση να μιλά περισσότερες από μια γλώσσες. Τα περισσότερα έθνη στον κόσμο είναι πολυπολιτισμικά και έχουν τουλάχιστον δυο επίσημες γλώσσες, ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό των ανθρώπων μιλούν τουλάχιστον μια ξένη γλώσσα, γεγονός που υπογραμμίζει την κοινωνική διάσταση της εκμάθησης των ξένων γλωσσών. Η γλώσσα, ως επικοινωνιακό εργαλείο, έχει την ικανότητα να βοηθά τους ανθρώπους να επικοινωνούν και να ανταλλάσσουν απόψεις, ενώ ταυτόχρονα, διαχωρίζει άτομα και ομάδες διαφορετικών γλωσσικών και πολιτισμικών προελεύσεων.

Η διδασκαλία των ξένων γλωσσών, συχνά αποσκοπεί στην διάδοση της γνώσης και στην ανάπτυξη της γλωσσικής ικανότητας των μαθητών. Η προσέγγιση αυτή όμως, κρίνεται μάλλον ανεπαρκής, καθώς η σύγχρονη βιβλιογραφία, αναγνωρίζει την ύπαρξη ενός δεσμού μεταξύ της εκμάθησης της ξένης γλώσσας και της πολιτικής διάστασης της εκπαίδευσης. Η απαιτούμενη ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων, απορρέει από την ταυτόχρονη εισαγωγή των μαθητών στην κουλτούρα της χώρας στην οποία ομιλείται η διδασκόμενη γλώσσα. Η επιτυχία της εκμάθησης της ξένης γλώσσας στο καλύτερο δυνατό επίπεδο, συντελείται από την εις βάθος κατανόησή της και την ενασχόληση των μαθητών με ζητήματα κοινωνικής συμπεριφοράς. Επομένως, κρίνεται αναγκαία η διάδοση εννοιών όπως ο σεβασμός στην διαφορετικότητα και την κοινωνική δικαιοσύνη. Έτσι, αναπτύχθηκε



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

ενδιαφέρον για την ταυτόχρονη ανάπτυξη πολιτισμικής ευαισθητοποίησης από πλευράς των μαθητών. Άλλωστε, η διδασκαλία μιας ξένης γλώσσας, είναι εξορισμού διαπολιτισμική εκπαίδευση.

Συνδυάζοντας τις ΤΠΕ με την εκμάθηση των ξένων γλωσσών, παρατηρούμε ότι τα τελευταία χρόνια, εμφανίζεται αυξανόμενη η χρήση των Νέων Τεχνολογιών αναφορικά με αυτόν τον τομέα εκπαίδευσης. Οι εκδοτικοί οίκοι στο σύνολό τους, προμηθεύουν σε καθηγητές και μαθητές, συνοδευτικό οπτικοακουστικό υλικό σε ηλεκτρονική μορφή, το οποίο εμπεριέχει τις ήδη υπάρχουσες ασκήσεις και κείμενα του βιβλίου, αλλά και επιπλέον υλικό για εμβάθυνση και κατανόηση της διδασκόμενης γραμματικής, αναλόγως το γραμματικό φαινόμενο που διδάσκεται κάθε φορά. Το ίδιο όμως παρατηρείται και στα διάφορα πιστοποιητικά γλωσσομάθειας, όπου όλο και σε μεγαλύτερο ποσοστό, επιλέγουν την ηλεκτρονική μέθοδο εξέτασης των υποψηφίων τους, καθώς με τον τρόπο αυτό, μπορούν να ανακοινώνονται τα αποτελέσματά τους, σε πιο σύντομο χρονικό περιθώριο.

Στην παρούσα εργασία, επιχειρούμε να εμβαθύνουμε στον τρόπο χρήσης των ΤΠΕ από τους εκπαιδευτικούς των ξένων γλωσσών, στις διαφοροποιήσεις που μπορεί να υπάρχουν μεταξύ των καθηγητών της δημόσιας και της ιδιωτικής εκπαίδευσης, τις μεθόδους διδασκαλίας γύρω από περιβάλλοντα μάθησης με την χρήση των ΤΠΕ, τον ρόλο που καλούνται ως εκπαιδευτικοί να αναλάβουν στο περιβάλλον του σύγχρονου σχολείου, αλλά και τον βαθμό επιρροής της οικονομικής κρίσης για την εφαρμογή των ΤΠΕ στο σύνολο της εκπαίδευσης.

Τα παραπάνω ερωτήματα, ερευνώνται τόσο βιβλιογραφικά, όσο και εμπειρικά, μέσω ποιοτικής έρευνας, όπου στο δείγμα συμπεριλαμβάνονται καθηγητές ξένων γλωσσών, προερχόμενοι και από τους δυο φορείς εκπαίδευσης (Δημόσια/Ιδιωτική). Στη συνέχεια, παρουσιάζονται ενδεικτικά, αποτελέσματα που συλλέχθηκαν με την διαδικασία συνέντευξης.



Η Συμβουλευτική στο σχολικό περιβάλλον της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Δημήτριος Προδρόμου, Φιλολόγος – Ιστορικός, Μεταπτυχιακός φοιτητής ΔΠΜΣ

«Διδακτική, Παιδαγωγική και Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των

Επικοινωνιών», ΤΕΙ ΑΜΘ

E-mail: dimitrispro.DP@gmail.com

Δρ. Σεβαστή Χατζηφωτίου, Αναπλ. Καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας, Τμήμα

Κοινωνικής Διοίκησης & Πολιτικής Επιστήμης Δ.Π.Θ.

E-mail: schatzif@socadm.duth.gr

Η Συμβουλευτική Ψυχολογία, η οποία ανήκει στον χώρο της Εφαρμοσμένης Ψυχολογίας, οφείλει τη «γέννησή» της στην εκπαίδευση διότι αναπτύχθηκε λόγω του επαγγελματικού προσανατολισμού και της καθοδήγησης των μαθητών. Σταδιακά απομακρύνθηκε από το σχολικό περιβάλλον και πλαισίωσε γενικότερα την κοινωνία και πλήθος κοινωνικών θεσμών. Η Σχολική Συμβουλευτική, ως υποειδικότητα της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας, ασχολείται με την ανάπτυξη και προσαρμογή των παιδιών και των εφήβων στο σχολικό περιβάλλον.

Η Συμβουλευτική και η Εκπαίδευση περιέχουν την αγωγή του ατόμου και την καθοδήγηση αυτού ώστε να υιοθετήσει μια νέα συμπεριφορά ή να τροποποιήσει την ήδη υπάρχουσα συμπεριφορά του. Η Σχολική Συμβουλευτική είναι μια διαδικασία ή μια «σχέση» - όπως συναντάται στη βιβλιογραφία - που οι μαθητές ατομικά ή ομαδικά ωφελούνται μέσω των συζητήσεων όσον αφορά τις σκέψεις τους, τα συναισθήματά τους και τις ανησυχίες τους. Μέσω της Συμβουλευτικής καταφέρνουν να οργανώσουν το πρόγραμμά τους, να πάρουν αποφάσεις, να γνωρίσουν τον εαυτό τους και να ξεπεράσουν ή να προλάβουν κάθε είδους προβλήματα και δυσκολίες.

Στο σχολικό περιβάλλον τον ρόλο του συμβούλου μπορεί να τον έχει ο ίδιος ο καταρτισμένος εκπαιδευτικός, ο εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής, ο σχολικός ψυχολόγος, ο λογοθεραπευτής, ο κοινωνικός λειτουργός και πλήθος άλλων ειδικών.



Η Συμβουλευτική είναι ένα εφόδιο για τον ίδιο τον εκπαιδευτικό και πλήθος παραγόντων συμβάλλουν στη συμβουλευτική δράση του εκπαιδευτικού. Ο εκπαιδευτικός βασίζει τη συμβουλευτική του υποστήριξη στην επικοινωνία που έχει ήδη αποκτήσει με τα παιδιά κατά την διάρκεια της διδασκαλίας και του παρέχεται η δυνατότητα και ο χρόνος για να αντιλαμβάνεται τις ενδείξεις στην αλλαγή της συμπεριφοράς και της διάθεσής των παιδιών.

Ο εκπαιδευτικός δεν μπορεί να αντικαταστήσει τους εξειδικευμένους λειτουργούς και τα κατάλληλα ιδρύματα, ούτε να επιλύσει προσωπικά και κοινωνικά προβλήματα. Ο ίδιος είναι αυτός που συνήθως θα κρίνει απαραίτητη την παρέμβαση ενός ειδικού για συγκεκριμένο λόγο ή θα παραπέμψει το παιδί και τους γονείς στον κατάλληλο λειτουργό.

Ολοκληρώνοντας, θα παρουσιαστούν ορισμένα ενδεικτικά αποτελέσματα (preliminary results) από την ποιοτική έρευνα με τίτλο «Η Συμβουλευτική στο σχολικό περιβάλλον της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα» που συλλέχθηκαν με τη μέθοδο της εις βάθος συνέντευξης. Σκοπός της έρευνας είναι να διερευνηθούν οι συμβουλευτικές ικανότητες των εκπαιδευτικών στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση σχετικά με τις ψυχοσυναισθηματικές – κοινωνικές καταστάσεις που βιώνουν οι μαθητές.

Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από 15 εκπαιδευτικούς (άνδρες και γυναίκες) της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (γυμνασίου και λυκείου) της Δυτικής Θεσσαλονίκης που συγκεντρώθηκαν με τη μέθοδο της «χιονοστιβάδας». Τα ερευνητικά αποτελέσματα αφορούν τις συμβουλευτικές ικανότητες που κατέχουν οι εκπαιδευτικοί, τις απόψεις τους για την αναγκαιότητα παροχής Συμβουλευτικής στα ελληνικά σχολεία και τα προβλήματα που καλούνται οι ίδιοι να επιλύσουν. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει ο τρόπος που διαχειρίζονται οι ίδιοι τα προβλήματα των μαθητών και ο ρόλος που έχει ο εξειδικευμένος λειτουργός.



Μαθαίνω μέσω wiki. Πού, πώς, πότε και γιατί;

Αγγελική Μπούζιου, 9^ο Δημοτικό Σχολείο Κέρκυρας

E-mail: angeland@sch.gr

Η παρούσα μελέτη αφορά όρους εκπαιδευτικής αξιοποίησης του wiki. Αφορμή στάθηκε η επιστράτευση wiki από την συγγραφέα στην εκμάθηση Αγγλικής γλώσσας από παιδιά Δημοτικού.

Οι Leuf & Cunningham (2001) ορίζουν το wiki ως ένα ελεύθερα επεκτάσιμο σύστημα συνδεδεμένων μεταξύ τους ιστοσελίδων για αποθήκευση και τροποποίηση πληροφοριών, επεξεργάσιμο από οποιοδήποτε μέλος του. Το wiki δίνει στον εκπαιδευτικό-διοργανωτή το πεδίο να εφαρμόσει μεθοδολογία που αποσκοπεί σε ενεργή, παραγωγική, αντισυμβατική μάθηση (Forte & Bruckman 2007). Η αρχή γίνεται με το στήσιμο ενός ιστοτόπου τα μέλη του οποίου αναρτούν δεδομένα, επιβλέπουν την εξέλιξη τους, βελτιώνοντας συνεχώς τόσο εμφάνιση όσο και ουσία. Βασική προϋπόθεση είναι η ύπαρξη αυθεντικού κοινού και λόγων εκμετάλλευσης του wiki (Byrne 1988, Kennedy & Miceli 2013). Αλληλεπίδραση τόσο με πράγματα όσο και με ανθρώπους, είναι εφικτή χωρίς προκαθορισμένα εγχειρίδια ή επιδιώξεις. Ο ασύγχρονος ρυθμός του wiki επιτρέπει ελευθερία κινήσεων, προωθώντας υπευθυνότητα για καθορισμό καθηκόντων, συνεργατών, χώρου και χρόνου. (Littlejohn, 1983, Lin&Hsieh 2001). Μέσω ανωνυμίας συνδρομητών μπορεί να προάγεται ισοτιμία ανάμεσα σε άτομα ντροπαλά, με γλωσσικές ελλείψεις ή δυσκολίες ομιλίας. Με ένα μικρό λιθαράκι από τον καθένα, πλάθεται ένα συνεκτικό σύνολο μέσα από ομαδική σκέψη και συνεργασία. Η ανατροφοδότηση είναι επιθυμητή για πυροδότηση κριτικού πνεύματος και ανασύσταση κειμένου. Η περηφάνια συγγραφής, διαμοιρασμού και αλληλοεπιμόρφωσης δύναται να καλλιεργεί κίνητρα και αυτοεκτίμηση. Οι συνεχείς ανανεώσεις, ο εμπλουτισμός με οπτικοακουστικό υλικό καθιστούν την ιστοσελίδα ζωντανό αποθετήριο, εστία δημιουργικότητας και πρότυπο για επερχόμενες προσπάθειες. Η επεξεργασία υπερσυνδέσεων μπορεί να τονώνει τη



διαπραγμάτευση νοήματος (Wheeler, Yeomans & Wheeler 2008). Η ανασκόπηση μπορεί να ενισχύεται μέσω αναδρομής σε προηγούμενες εκδόσεις. Η αξιολόγηση αποτελεσμάτων ενδέχεται να επισπεύδει αντίληψη ικανοτήτων. Οι δραστηριότητες είναι σε θέση να συντελούν σε παράλληλη άνθηση πλείστων πτυχών προσωπικότητας. Γι' αυτό, καλό είναι να εμπίπτουν σε εναλλακτικά είδη αποτίμησης (Cole 2009). Η διαχείριση αυξημένων απαιτήσεων επεκτείνει την υποτιθέμενη Ζώνη Επικείμενης Ανάπτυξης συμβαλλόμενων (ZPD Vygotsky 1978), καταλήγοντας σε βαθύτερη μάθηση και συλλογική οικοδόμηση γνώσης.

Κίνδυνοι - Δυσκολίες

Ανάμεσα στις ενδεχόμενες δυσκολίες λειτουργίας ενός wiki είναι οι εξής: αντίθεση στο πρωτοποριακό σχήμα από ανωτέρους ή γονείς, τυχόν ανεξέλεγκτη διαδικτυακή περιήγηση χρηστών, χρήση προσβλητικών ή άσεμνων φράσεων, δημοσίευση πλήρων ονομάτων ή ιδιωτικών φωτογραφιών, διάσπαση προσοχής από εμπορικές διαφημίσεις, παρείσφρηση τρίτων, τεχνικές αδυναμίες συστήματος, σύγχυση αρμοδιοτήτων, μειωμένη συνδρομή, σκόπιμο σβήσιμο τμημάτων, δυσφορία λόγω διαμόρφωσης παραγράφων από άλλους, αποφυγή διόρθωσης ή σχολιασμού συμμαθητών, απλή αντιγραφή-επικόλληση καταχωρήσεων.

Αξιολόγηση

Η επιτυχία εκμετάλλευσης ενός wiki μπορεί να εξετασθεί σε σχέση με ποσοτική και ποιοτική προέλευση συνεισφοράς, στυλ αλληλεπίδρασης, εστίαση, ενέργειες. Έλεγχος μπορεί να επιτελείται μέσω επιτόπιας παρατήρησης, ημερολογίου, μελέτης κειμένων ή μηχανισμών wiki. Προαιρετικές γραπτές εκθέσεις συμμετεχόντων, ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις όσον αφορά εργαλείο, κλίμα, δραστηριότητες, ευκαιρίες, συναισθήματα, αντίδραση σε παρόμοιου τύπου προοπτική, λόγους ενασχόλησης, τυχόν προβλήματα στοχεύουν σε ουσιαστικότερο παιδαγωγικό σχεδιασμό.

Πρακτικές Εφαρμογές

Εκτέλεση προγράμματος με wiki έγινε στο Δημοτικό σχολείο της συγγραφέως στο πλαίσιο διδασκαλίας Αγγλικής γλώσσας, αλληλογραφίας μαθητών ΣΤ' τάξης με συνομηλίκους, και προβολής της χώρας στο εξωτερικό. Προτάθηκε



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Πανεπιστήμιο Λαρίσης
Αν. ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

ηλεκτρονική ανάρτηση δεδομένων για άμεση γλωσσική πρακτική με αληθινό κοινό και μέσο. Με το άνοιγμα σχετικού ιστοτόπου, οι χρήστες, αναλάμβαναν πρωτοβουλίες, όριζαν ομάδες εργασίας, υποενότητες προς διερεύνηση, χώρο-χρόνο και τρόπο υλοποίησής τους. Ανέτρεχαν για στοιχεία, χειρίζονταν τα χαρακτηριστικά του λογαριασμού, και βοηθώντας ο ένας τον άλλον, συνέτασσαν εκεί μικρές παραγράφους. Η εκπαιδευτικός είχε επικουρικό ρόλο, οργανώνοντας και συντονίζοντας κινήσεις. Συχνός σχολιασμός πορείας και περιεχομένου, ανταλλαγή απόψεων και καθοδήγηση - στην τάξη, μέσω email ή του ίδιου του wiki - προκαλούσαν επιπλέον αναζήτηση, εμβάθυνση επί του ζητήματος και διασκευή κειμένου.

Μέσα από σημειώσεις της εκπαιδευτικού, επισκόπηση στην τάξη και στην ιστοσελίδα καθώς και σχόλια, άξια μνείας θεωρούνται τα παρακάτω: Αρχικά ήταν φανερό το αίσθημα ασφάλειας των μελών από ιδιωτική μορφή wiki. Επισημάνθηκε καθολική συμμετοχή, συνεργασία χωρίς επεισόδια ανάρμοστης συμπεριφοράς ή ανυπέρβλητων τεχνικών δυσκολιών. Καταγράφηκε ευχαρίστηση από πρωτοποριακή διαδικασία, αυθεντικό εργαλείο, γνήσιες πηγές και τελικό προϊόν. Η μεικτή συναναστροφή χαρακτηρίστηκε κατάλληλη για αλληλεπίδραση με αντικείμενα και με πρόσωπα. Ξεχώρισε η χαρά από αφομοίωση πληροφοριών, επιρροή άλλων, και από ρεαλιστική εξάσκηση τεχνικών, γλωσσικών και κοινωνικών δεξιοτήτων. Η χωροχρονική ανεξαρτησία και η ευκολία μετατροπής προηγούμενων εγγραφών απομάκρυναν δυσανασχέτηση για πολλαπλές διορθώσεις. Η ένταξη φωτογραφιών και χαρτών έφερε στην επιφάνεια φαντασία και επινοητικότητα. Βασική ήταν η αποδοχή της καλοπροαίρετης κριτικής με έμφαση σε νόημα, και η αναγνώριση της επίδρασής της στην εξέλιξη των γεγονότων. Μέσω συλλογικής δουλειάς ενισχυόταν ασυναίσθητο, σταδιακό χτίσιμο γνώσεων, άνευ τετριμμένων επαναλήψεων ή άγχους βαθμών. Καθοριστική υπήρξε η αύξηση αυτοπεποίθησης, αυτονομησης, η παύση εναπόθεσης ευθυνών στο δάσκαλο, και η ενδυνάμωση της αλληλοστήριξης. Η σελίδα πήρε τη θέση της ως σημείο αναφοράς, και οι μαθητές ένωσαν έτοιμοι για νέες δράσεις και εκτός σχολείου.



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
Αντ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΣΣΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Συμπεράσματα

Όταν προσβλέπει κανείς σε δεξιότητες του μέλλοντος, τα οφέλη της τεχνολογίας σχετίζονται με την εκάστοτε παιδαγωγική προσέγγιση. Η λυσιτέλεια συνίσταται στην προσεκτική χάραξη στόχων και στρατηγικών με επίκεντρο το wiki, και στην αποδοχή καινοτομιών ως προετοιμασία για την πραγματική ζωή.



Διδασκαλία του μαθήματος «Αρχές Οικονομικής Θεωρίας» με τη χρήση τεχνολογιών της πληροφορικής και των επικοινωνιών»

Χρήστος Φωτόπουλος, Πτυχιούχος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, ΤΕΙ ΑΜΘ,
M.Sc. In Innovation In Technology & Engineering Management, ΤΕΙ ΑΜΘ,
Μεταπτυχιακός φοιτητής ΔΠΜΣ «Διδακτική, Παιδαγωγική και Τεχνολογίες της
Πληροφορικής και των Επικοινωνιών», ΤΕΙ ΑΜΘ

E-mail: christos_foto@hotmail.com

Βασίλειος Σάλτας, Διδάκτωρ Διδακτικής Μαθηματικών, Επιστημονικός Συνεργάτης
ΤΕΙ ΑΜΘ, ΤΕΙ ΚΜ, Συγγραφέας

E-mail: coin_kav@otenet.gr

Στην παρούσα εργασία αρχικά διερευνήθηκε ο τρόπος που διδάσκονται οι αρχές οικονομικής θεωρίας, τι σκοπό έχουν και αν υπάρχει δυνατότητα για τη σύνδεση των ΤΠΕ με οικονομικά μαθήματα. Επίσης αναφέρθηκε η θέση και ο ρόλος των οικονομικών μαθημάτων στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ποια είναι η ύλη που διδάσκεται, ο σκοπός τους και ο τρόπος διδασκαλία τους.

Εν συνεχεία έγινε αναφορά στη διδασκαλία των οικονομικών μαθημάτων στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, στις μεθόδους και τεχνικές διδασκαλίας, στην εφαρμογή των τεχνολογιών της πληροφορικής και των επικοινωνιών και στη σημασία του ρόλου του οικονομολόγου καθηγητή στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Στα πλαίσια της χρήσης των ΤΠΕ κατά τη διδασκαλία του μαθήματος «Αρχές Οικονομικής Θεωρίας» δομήθηκε φάκελος μαθήματος διδασκαλίας. Συγκεκριμένα δομήθηκε ηλεκτρονικό βιβλίο μαθήματος, διδακτική παρουσίαση μαθήματος, ηλεκτρονικό διαγώνισμα αυτοαξιολόγησης και αξιολόγησης καθώς και πλατφόρμα ασύγχρονης εκπαίδευσης με τη βοήθεια του Edmodo.

Προκειμένου να ερευνηθεί η διδακτική βοήθεια των ΤΠΕ κατά τη διδασκαλία του προαναφερόμενου μαθήματος, υλοποιήθηκε έρευνα με δείγμα 5 μαθητές της Γ΄ Τάξης Γενικού Λυκείου προσανατολισμού Σπουδών Οικονομίας και Πληροφορικής,



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

μαθητές οι οποίοι εξετάζονται πανελλαδικά και στο μάθημα «Αρχές Οικονομικής Θεωρίας». Επιλογή των εν λόγω μαθητών θα γίνει από τον πληθυσμό των μαθητών της πόλης των Ιωαννίνων. Με τον κλασικό τρόπο διδάχτηκαν και αξιολογήθηκαν στη θεματική ενότητα «Η έννοια της παράγωγης και τα χαρακτηριστικά της ο χρονικός ορίζοντας της επιχείρησης η συνάρτηση παραγωγής». Στη συνέχεια οι συμμετέχοντες στην έρευνα μαθητές διδάχθηκαν τη θεματική ενότητα «Συνολικό – Μέσο και Οριακό προϊόν» με τη χρήση του προτεινόμενου μοντέλου, δηλαδή με τη χρήση ΤΠΕ.

Με το πέρας της όλης διαδικασίας δόθηκε στους μαθητές ένα ερωτηματολόγιο βάσει στο οποίο καταγράφηκαν οι απόψεις τους για την προτεινόμενη διδακτική τεχνολογία.

Για την ανάλυση των δεδομένων και την εξαγωγή των αποτελεσμάτων το λογισμικό που χρησιμοποιήθηκε ήταν το SPSS 21.0. Το λογισμικό αυτό χρησίμευε στην επεξεργασία και την ανάλυση των ποσοτικών και ποιοτικών μεταβλητών που προκύπτουν από τις απαντήσεις που συλλέγονται μέσω του ερευνητικού εργαλείου και αποτελούν τα πρωτογενή δεδομένα της εκάστοτε έρευνας.

Ως βασικό συμπέρασμα της διεξαχθείσας έρευνας είναι ότι οι συμμετέχοντες μαθητές θεωρούν ότι κατανοούν ευκολότερα τις διδασκόμενες έννοιες με τη χρήση των προτεινόμενων τεχνολογικών και διδακτικών μέσων εκπαίδευσης.



Φαινομενολογία και Προσωποκεντρική Ψυχολογική Προσέγγιση. Πως μπορούν να εφαρμοστούν στο σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα

Αλεξία Δότση, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Σχολή Εφαρμοσμένων Μαθηματικών
και Φυσικών Επιστημών, Σχολή Ανθρωπιστικών Κοινωνικών Επιστημών και Δικαίου
E-mail: dotsialexia@gmail.com

Η παρούσα ανακοίνωση αφορά το φιλοσοφικό σύστημα της φαινομενολογίας, την ανάπτυξη της προσωποκεντρικής ψυχολογικής προσέγγισης και πως αυτές οι θεωρίες μπορούν να εφαρμοστούν στον χώρο της εκπαίδευσης ως εργαλείο εξέλιξης, ανάπτυξης και αυτο-βελτίωσης των μαθητών.

Η φαινομενολογία είναι η φιλοσοφική μέθοδος κατά την οποία το άτομο διερευνά τα «φαινόμενα», δηλαδή τα πράγματα που γίνονται αντιληπτά μέσω των αισθήσεων, του βιώματος και της αντίληψης. Η πηγή της γνώσης και της αλήθειας είναι η συνείδηση και το Υποκείμενο (άτομο) προσδιορίζει το Αντικείμενο (κόσμος) καθώς το θεάται. Θα λέγαμε ότι το υποκείμενο και το αντικείμενο βρίσκονται σε ένα διάλογο, όπου αλληλεπιδρούν και έτσι αποτελούν μια ολότητα. Σύμφωνα με τον Μερλώ Ποντύ, κύριο εκπρόσωπο του κινήματος στην Γαλλία, ο άνθρωπος είναι μέρος του κόσμου και μέσα από αυτόν προσπαθεί να φτάσει στην αλήθεια (PontyM., 2007). Αφορά, λοιπόν, σε μια καθαρή και υπερβατική διεξόδυση μέσα στα πράγματα αλλά και μέσα στον εσωτερικό μας κόσμο.

Ο Μερλώ Ποντύ ασχολείται διεξοδικά με την Φαινομενολογία μέσα από τις ακόλουθες μελέτες του όπως η Φαινομενολογία της αντίληψης, Η αμφιβολία του Σεζάν, το Μάτι και το πνεύμα, Σημεία κ.ά. και δίνει μια πιο ξεκάθαρη κατεύθυνση ως προς το εννοιολογικό σύστημα αυτής της μεθόδου. Αρχικά, όπως διαπιστώνουμε, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην εμπειρία, η οποία αποτελεί τον κεντρικό άξονα της ανθρώπινης ύπαρξης και των αισθητηριακών παραγόντων που συντελούν στην αντιληπτική διαδικασία. Η γνώση του ανθρώπου αφορά σε μια άποψη δική του, η πηγή της γνώσης είναι η συνείδηση και η αλήθεια ένα



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Λαμίας
Αντ. ΜΑΥΣΣΑΔΑΚΗ & ΚΑΙ ΘΡΑΚΙΩΤΗ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

αποτέλεσμα μιας προσωπικής εμπειρίας του κόσμου. Η θεώρηση αυτή αποτέλεσε πηγή έμπνευσης για τον Καρλ Ρότζερς. Κατά την δεκαετία του '50, ο Αμερικάνος ψυχολόγος επηρεασμένος από την φαινομενολογία και τον υπαρξισμό ανέπτυξε ένα ολοκληρωμένο ψυχολογικό σύστημα την «προσωποκεντρική θεωρία προσωπικότητας» επαναστατώντας τότε, στις δυο κυρίαρχες ψυχολογικές προσεγγίσεις, την ψυχανάλυση και τον συμπεριφορισμό. Σύμφωνα με το σύστημα αυτό, το άτομο στοχεύοντας στην προσωπική αλήθεια και αυτογνωσία θα πρέπει να στραφεί στα προσωπικά συναισθήματα του χωρίς να εστιάζει στις νοητικές διεργασίες. Κάποιες από τις πιο βασικές έννοιες της προσέγγισης αυτής είναι η αυτό-εικόνα (selfimage), η αυτοεκτίμηση (self esteem) και ο ιδανικός εαυτός (ideal self).

Η προσωποκεντρική θεωρία μπορεί να εφαρμοστεί στο σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα με άρτια αποτελέσματα στην ψυχοσύνθεση των μαθητών. Ο Rogers προτείνει μια μαθητο-κεντρική εκπαίδευση σε ένα περιβάλλον ελεύθερης έκφρασης. Ο εκπαιδευτικός μέσα από μια μη παρεμβατική διαδικασία στοχεύει σε μια ουσιαστική επικοινωνία με τους μαθητές. Η επικοινωνία αυτή, κατά τον Rogers, έχει τα εξής στάδια: συναισθηματική κάθαρση, κατανόηση προβλήματος και δράση. Πρόκειται για ένα ολοκληρωμένο μοντέλο συνεργασίας με τα εξής στάδια: δημιουργία κλίματος και προγραμματισμός, διερεύνηση του προβλήματος, σχηματισμός ολοκληρωμένης αντίληψης, προγραμματισμός και λήψης αποφάσεων και σύνθεση προσέγγισης. Οι φάσεις αυτές αφορούν προσωπικές συναντήσεις μαθητή- εκπαιδευτικού.

Πράγματι, η φαινομενολογική προσέγγιση και το σύστημα της προσωποκεντρικής θεωρίας μέσα στο πλαίσιο της εκπαίδευσης επιτρέπουν στο μαθητή να στραφεί στον εσωτερικό του κόσμο, στη γνώση και στην προσωπική του αλήθεια.



Η χρήση των ΤΠΕ στο συνεργατικό έργο: «Χρωματοπιτσιλίσματα- Ιστοριοδημιουργήματα

Μαρία Γιαννίκη, Νηπιαγωγός, 2^ο Νηπιαγωγείο Χρυσούπολης

E-mail: margan954@gmail.com

Αικατερίνη Παπαευθυμίου, Νηπιαγωγός, 8^ο Νηπιαγωγείο Πύργου

E-mail: krapaethimiou@gmail.com

Η παρούσα εργασία στοχεύει να παρουσιάσει την αξιοποίηση των ΤΠΕ στο νηπιαγωγείο μέσω του εθνικού έργου etwinning «χρωμοπιτσιλίσματα-ιστοριοδημιουργήματα» που υλοποιήθηκε την σχολική χρονιά 2015-16 με τη συνεργασία 2 τάξεων νηπιαγωγείου από την Ελλάδα. Ο βασικός σκοπός του έργου ήταν να γίνουν συνοδοιπόροι, μέσα από συνεργατικές δραστηριότητες και αλληλεπιδράσεις και με την αξιοποίηση εργαλείων τεχνολογιών των πληροφοριών και της επικοινωνίας (ΤΠΕ), σε ένα ταξίδι δημιουργίας έργων τέχνης και συγγραφής ιστοριών που απορρέανε από τα ίδια έργα τέχνης. Δημιουργήθηκαν δύο έργα ζωγραφικής και από τα δύο σχολεία. Ακολούθησαν οι δημιουργίες δύο ιστοριών και από τα δύο νηπιαγωγεία. που απέρρεαν από τα θέματα των δύο πινάκων και e-book των ιστοριών.

Τα εκπαιδευτικά λογισμικά που αξιοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του έργου σύμφωνα με την Εισαγωγική Επιμόρφωση για την εκπαιδευτική αξιοποίηση ΤΠΕ κατηγοριοποιούνται με βάση τις θεωρίες μάθησης και τις συνεπαγόμενες διδακτικές πρακτικές:

- Καθοδήγησης και Διδασκαλίας, Εξάσκησης και Πρακτικής, που στηρίζονται κυρίως σε συμπεριφοριστικές και γνωστικές θεωρίες μάθησης
- Ανακάλυψης και Διερεύνησης, που στηρίζονται κυρίως σε γνωστικές και εποικοδομιστικές θεωρίες μάθησης
- Έκφρασης, Δημιουργίας, Επικοινωνίας και Συνεργασίας που στηρίζονται κυρίως σε εποικοδομιστικές και κοινωνικοπολιτιστικές θεωρίες μάθησης



Πανελλήνιο Συνέδριο

Επιστημονικό Βιομηχανικό Λύκειο
Αγ. Μηνάς (Αθήνα) και Φραγκίας

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Συγκεκριμένα χρησιμοποιήθηκαν τα παρακάτω λογισμικά:

Το Vimeo, Kizoa, MovieMaker, SonyVegas, Roxio, Photoshow, Tripwow και PhotoStory, εφαρμογές για τη δημιουργία βίντεο γνωριμίας και παρουσίασης των σχολείων και μαθητών, καθώς και για την παρουσίαση ποικίλων δραστηριοτήτων του έργου.

Το YouTube, λογισμικό επικοινωνίας και πρόσβασης σε κατανεμημένους ψηφιακούς πόρους, που χρησιμοποιήθηκε για την ανάρτηση των βίντεο και για κάθε παρουσίαση που πραγματοποιήθηκε, με σκοπό να υποστηριχθεί το έργο.

Το GoogleEarth και GoogleEarthMaps, συστήματα οπτικοποίησης του διαδικτύου, για διερεύνηση και ανακάλυψη. Χρησιμοποιήθηκαν για την διερεύνηση και ανακάλυψη των περιοχών των συνεργαζόμενων σχολείων.

Το MovieMaker, εφαρμογή που αξιοποιήθηκε για τη δημιουργία animation, με την τεχνική, stopmotion, στον δεύτερο πίνακα.

Το Blogger, μια εφαρμογή πολυμέσων, συμβολικής έκφρασης και επικοινωνίας. Αφορά τα προσωπικά ιστολόγια των εκπαιδευτικών όπου αναρτήθηκαν οι δραστηριότητες του έργου.

Το Padlet, εικονικός τοίχος, όπου αναρτάται οποιοδήποτε περιεχόμενο (εικόνες, βίντεο, έγγραφα), ο οποίος αξιοποιήθηκε για ανταλλαγή πασχαλιάτικων ευχών.

Το Linoit, εικονικός καμβάς, χρησιμοποιήθηκε από τους γονείς για την ανταλλαγή χριστουγεννιάτικων ευχών.

Το Glogster και Genially, ψηφιακές αφίσες με την παρουσίαση μαθητών, σχολείων και των τόπων τους.

Το Skype, AdobeConnect, λογισμικά επικοινωνίας και πρόσβασης σε κατανεμημένους ψηφιακούς πόρους. Χρησιμοποιήθηκαν για την γνωριμία και την επικοινωνία των συνεργατών σχολείων, καθώς και για την ανταλλαγή πασχαλιάτικων ευχών.

Το Thinglink, ενεργή, ψηφιακή αφίσα που χρησιμοποιήθηκε για την παρουσίαση φωτογραφιών, στο χάρτη των συνεργαζόμενων σχολείων και για την αποστολή χριστουγεννιάτικων ευχών.



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Το GoogleDocs, διαδικτυακή συνεργατική πλατφόρμα που επιτρέπει τη δημιουργία αρχείων κειμένου, παρουσιάσεων κ.ο.κ. Υποστηρίζει επίσης τη συνεργατική επεξεργασία των εγγράφων και τον εύκολο διαμοιρασμό τους. Χρησιμοποιήθηκε για τη συνεργατική συγγραφή, των ιστοριών του έργου.

Το GoogleForms, διαδικτυακό περιβάλλον που χρησιμοποιήθηκε για την on-line, ψηφοφορία, του τίτλου της πρώτης ιστορίας, του έργου. Επίσης στο ίδιο περιβάλλον έγινε η αξιολόγηση του έργου από παιδιά και γονείς.

Το EasyPolls, on-line εφαρμογή, που χρησιμοποιήθηκε για την on-line, ψηφοφορία, του τίτλου της δεύτερης ιστορίας του έργου.

Το PiZap, εφαρμογή επεξεργασίας φωτογραφιών. Χρησιμοποιήθηκε για τη δημιουργία λογότυπου, του έργου.

Το Gimp, εφαρμογή επεξεργασίας φωτογραφιών. Χρησιμοποιήθηκε για τη μετατροπή του πρώτου πίνακα σε φωτοτυπία.

Το Pixlr και FotosGrid, εφαρμογές επεξεργασίας φωτογραφιών. Χρησιμοποιήθηκαν σε διάφορα στάδια του έργου για την επεξεργασία των φωτογραφιών και τη δημιουργία κολλάζ.

Το Issuu, μια on-line εφαρμογή για την παρουσίαση των ψηφιακών μας ιστοριών, με τη μορφή βιβλίου (e-book).

Το VoiceThread, ένα συνεργατικό, πολυμεσικό εργαλείο παρουσιάσεων, που χρησιμοποιήθηκε για την ψηφιακή αφήγηση των ιστοριών του έργου.

Το Prezi, πολυμεσικό λογισμικό παρουσίασης που υποστηρίζει τη δημιουργία μη-γραμμικών παρουσιάσεων. Σε ένα μεγάλο εικονικό καμβά, ο χρήστης μπορεί να δομήσει την παρουσίασή του με μη-γραμμικό τρόπο. Χρησιμοποιήθηκε για την παρουσίαση ενός δραματικού παιχνιδιού, το οποίο έγινε με την τεχνική της παγωμένης εικόνας.

Το Slideshare, PictureTrail και PhotoPeach, πολυμεσικά λογισμικά παρουσίασης, συμβολικής έκφρασης και επικοινωνίας, διαδικτυακές εφαρμογές όπου οι χρήστες μπορούν να δημιουργήσουν παρουσιάσεις, να τις καταχωρήσουν, να τις διαμοιράσουν και να κάνουν την παρουσίαση μόνο διαδικτυακά. Χρησιμοποιήθηκαν για την παρουσίαση διάφορων δραστηριοτήτων του έργου.



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Λαμίας
Αντ. ΜΑΚΕΔΕΣΣΟΥΣ ΚΑΙ ΦΡΑΓΚΙΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Το TuxPaint , AbcyaPaint, Sketch-Paint και OneMotion, προγράμματα ζωγραφικής για την ανάπτυξη, έκφρασης και δημιουργικότητας. Χρησιμοποιήθηκαν στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων που πλαισίωσαν εικαστικές δραστηριότητες των έργων ζωγραφικής.

Το JigsawPlanet, LearningApps.org και QuizEgg, λογισμικά εξάσκησης και πρακτικής, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για να δημιουργηθούν on-line παιχνίδια και κουίζ. Με στόχο την ψυχαγωγία, την εργασία και κοινωνική αλληλεπίδραση. Αξιοποιήθηκαν κατά την διάρκεια των γιορτών και στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων της πρώτης ιστορίας και του δεύτερου πίνακα.

Το Tagul και Tagxedo, διαδικτυακές εφαρμογές που μετατρέπουν τις λέξεις σε συννεφόλεξα. Χρησιμοποιήθηκαν να πλαισιώσουν δραστηριότητες του έργου μας.

Το Tricider, ψηφιακός τοίχος, όπου οι εκπαιδευτικοί, με τη μορφή ερωτήσεων-απαντήσεων-σχολίων, αξιολόγησαν το έργο και αντάλλαξαν απόψεις.



Εξόρυξη δεδομένων για την μελέτη επίδρασης του φύλου στην απόδοση στα μαθηματικά

Ιωάννης Κεφαλόπουλος, Μηχανικός Πληροφορικής, Τμήμα Μηχανικών
Πληροφορικής, ΤΕΙ ΑΜΘ

Παρασκευή Χαραλαμπίδου, Μηχανικός Πληροφορικής, Τμήμα Μηχανικών
Πληροφορικής, ΤΕΙ ΑΜΘ

Σπυρίδων Μητρόπουλος, Μηχανικός Πληροφορικής, Μπ. Φοιτ. ΤΕΙ ΑΜΘ
E-mail: cont@eyrhka.gr

Σεβαστή Χατζηφωτίου, Αναπλ. Καθηγήτρια Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής και
Πολιτικής Επιστήμης, ΔΠΘ
E-mail: schatzif@socadm.duth.gr

Βασίλης Τσιάντος, Καθηγητής Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών, ΤΕΙ ΑΜΘ
E-mail: tsianto@teiemt.gr

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται την επίδραση του φύλου στην απόδοση στα μαθηματικά. Αφού διερευνηθεί βιβλιογραφικά το φαινόμενο αυτό σε εθνικό και διεθνές επίπεδο θα αναλυθεί η περίπτωση του Τμήματος Μηχανικών Πληροφορικής (τέως Βιομηχανικής Πληροφορικής) του ΤΕΙ ΑΜΘ, μέσα από τις βαθμολογίες των φοιτητών του Τμήματος στα μαθηματικά.

Οι παράγοντες που επηρεάζουν την απόδοση στα μαθηματικά, και γενικότερα στις φυσικές επιστήμες, είναι πολλοί, όπως για παράδειγμα η μνήμη εργασίας (working memory), οι κοινωνικές στάσεις, το άγχος που μας δημιουργείται από τα μαθηματικά, το κίνητρο. Στην εργασία αυτή θα μελετηθεί η απόδοση των φύλων στα μαθηματικά, χρησιμοποιώντας την διεθνή βιβλιογραφία, αλλά και τα ευρήματα της μελέτης της απόδοσης στα μαθηματικά των φοιτητών του Τμήματος Μηχανικών Πληροφορικής του ΤΕΙ ΑΜΘ και την σχέση της με το φύλο. Στα Μαθηματικά, αλλά και γενικότερα στις Θετικές Επιστήμες, η δεσπίζουσα παρουσία των ανδρών είναι χαρακτηριστική και εμφανέστατη σε κάθε Πανεπιστήμιο της



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Λαρνακας
Δ/ν: ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

χώρας. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το ποσοστό των ανδρών που φοιτούσαν σε σχολές θετικών επιστημών, για το ακαδημαϊκό έτος 2000-2001 στην Ελλάδα, είναι περίπου διπλάσιο από αυτό των γυναικών. Επιπλέον, στην εργασία αυτή θα αναφερθούν διαφορές μεταξύ μαθητών/φοιτητών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Επιπλέον, περιγράφεται η δημιουργία και η πολυπλοκότητα του αλγορίθμου που επεξεργάζεται τα δεδομένα.



ΕΛΕΦΥΣ – Πιλοτική διερεύνηση χρήσης από μαθητές Δημοτικού

Μ. Μητσιάκη, Τμήμα Φιλολογίας, ΔΠΘ

Ι. Λεύκος, Τμήμα ΕΚΠ, ΠΑΜΑΚ

E-mail: lefkos36@gmail.com

Στόχος της εργασίας μας είναι η παρουσίαση αποτελεσμάτων μιας πιλοτικής διερεύνησης του *Ε(ικονογραφημένου) Λε(ξικού) Φυ(σικής) για το Σ(χολείο)*. Το λεξικό αυτό αποτελεί καινοτομία για την Ελλάδα, και ένα αποτελεί διδακτικό υλικό κατάλληλο προς αξιοποίηση στο πλαίσιο καινοτόμων προσεγγίσεων διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών το οποίο μπορεί να συμβάλλει στην ενίσχυση των επικοινωνιακών και ακαδημαϊκών γλωσσικών δεξιοτήτων των μαθητών. Το ΕΛεΦυΣ είναι πολυλειτουργικό και διατίθεται σε ηλεκτρονική μορφή.

Οι δυσκολίες των μαθητών στην κατανόηση των Φυσικών Επιστημών (Φ.Ε.), αποτελούν εδώ και αρκετές δεκαετίες ένα γόνιμο πεδίο έρευνας της διδακτικής των Φ.Ε. (Driveretal., 1985). Κύριος στόχος των ερευνών αυτών ήταν η διερεύνηση των δυσκολιών αυτών στην κατανόηση και επεξεργασία των περίπλοκων φυσικών εννοιών, θεωρώντας από την άλλη μεριά ότι η γλώσσα της επιστήμης είναι απολύτως διάφανη και περιγράφει τον κόσμο με τρόπο απόλυτα σαφή (Lemke, 1990).

Στην πραγματικότητα όμως, οι περισσότεροι από τους όρους των ΦΕ χρησιμοποιούνται στην καθημερινή γλώσσα άλλοτε με παρόμοια και άλλοτε διαφορετική σημασία (π.χ. *ισχύς, φορτίο*). Ως αποτέλεσμα προκαλούνται δυσκολίες στους μαθητές, οι οποίοι καταφεύγουν στη χρήση μιας «επιστημονικής διαγλώσσας» (Rincke 2011) αναμειγνύοντας στοιχεία της καθημερινής γλώσσας και του επιστημονικού λόγου και αδυνατώντας να περιγράψουν/αναλύσουν κατάλληλα τη συμπεριφορά των φυσικών φαινομένων. Η διάγνωση της διεπίδρασης της γλώσσας και του γνωστικού αντικειμένου δεν είναι κάτι νέο. Ο Vygotsky (1962) παραλλήλισε τη διαδικασία της μάθησης στις Φυσικές Επιστήμες (ΦΕ) με εκείνη εκμάθησης μιας δεύτερης/ξένης γλώσσας (Γ2).



Η δυσκολία των μαθητών στην κατανόηση του σύνθετου επιστημονικού λόγου επιτείνεται από τη δυσκολία τους εν γένει στην εκφορά σύνθετου ακαδημαϊκού λόγου, δηλαδή το επίσημο επίπεδο ύφους που χρησιμοποιείται στο εκπαιδευτικό περιβάλλον για διδακτικούς αλλά και διαδικαστικούς σκοπούς (Bailey, 2010). Τα σχολικά εγχειρίδια στα οποία αναπόφευκτα αποτυπώνεται επιστημονικός λόγος, αποτελούν μια ακόμη ένδειξη της δυσκολίας του περιεχομένου των Φ.Ε. από γλωσσική άποψη, καθώς και εκεί διατυπώνεται ένας λόγος γλωσσικά σύνθετος, όπως μέτρησαν οι Donovan & Smolkin (2001) με υψηλή λεξιλογική πυκνότητα (Halliday, 1993). Δηλαδή οι μαθητές καλούνται να διαχειριστούν τις σύνθετες έννοιες των Φ.Ε. μέσα σε ένα επίσης σύνθετο γλωσσικό περιβάλλον.

Επομένως, προκύπτει η αναγκαιότητα για κάποιον γλωσσικό μετασχηματισμό του περιεχομένου των ΦΕ μέσω της χρήσης μιας πιο οικείας γλώσσας (Glass & Oliveira 2014) που να ανταποκρίνεται στο νοητικό δυναμικό των μαθητών. Ένα σχολικό θεματικό λεξικό, όπως το ΕΛεΦυς, θα μπορούσε να βοηθήσει προς την κατεύθυνση αυτή (Λεύκος & Μητσιάκη, 2017).

Το ΕΛεΦυς έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να λαμβάνει υπόψη του τη στόχευση της διδασκαλίας γλώσσας και περιεχομένου, τη θετική επίδρασή της στην ενίσχυση του επιστημονικού και του γλωσσικού γραμματισμού, αλλά και τα τρωτά σημεία της. Αποτελεί μια προσπάθεια ουσιαστικής διεπιστημονικής συνεργασίας μεταξύ διδασκόντων Γλώσσας και Φυσικής, με στόχο την παραγωγή υλικού που υπηρετεί την ανάγκη για ενίσχυση των μαθητών ως προς το περιεχόμενο, την επικοινωνία, τη νόηση και τον πολιτισμό/ τους πολιτισμούς. Πρώτον, ως παιδαγωγικό λεξικό, και μάλιστα ως λεξικό για ειδικούς σκοπούς, μπορεί να υπηρετήσει αποτελεσματικά την ενίσχυση της λεξικής ικανότητας των μαθητών της Γ2 πολυεπίπεδα, πόσο μάλλον εφόσον ενσωματώνει πληροφορίες για την καθημερινή αλλά και την ακαδημαϊκή χρήση των λεξικών μονάδων. Δεύτερον, η ηλεκτρονική του μορφή μπορεί να παράσχει την οπτικοακουστική υποστήριξη που απαιτεί. Τρίτον, η παροχή ισοδύναμων σε ποικίλες μητρικές γλώσσες των μαθητών εξουδετερώνει τυχόν ασάφειες στην κατανόηση των σύνθετων/ αφηρημένων επιστημονικών εννοιών. Τέλος, οι δραστηριότητες που συνοδεύουν το λεξικό αποτελούν ερεθίσματα



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Επιστημονικό Ινστιτούτο
Απ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

γλωσσικής και γνωστικής διερεύνησης, ανάπτυξης επιστημονικής επιχειρηματολογίας και (δια)πολιτισμικής επίγνωσης.

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται τα αποτελέσματα μιας πιλοτικής διερεύνησης της χρήσης του ΕΛΕΦΥΣ, από μαθητές Δημοτικού σχολείου.

Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από 21 μαθητές Δημοτικού αστικής περιοχής της Θεσσαλονίκης, ηλικίας 10-11 ετών, οι οποίοι πρώτη φορά ήρθαν σε επαφή με το λεξικό. Οι μαθητές μετά από μικρή εξοικείωση με τη δομή και τον τρόπο πλοήγησης του λεξικού απάντησαν σε σχετικό ερωτηματολόγιο.

Οι ερωτήσεις αφορούσαν στην αξιολόγηση δυσκολίας ορισμών, στο σχηματισμό προτάσεων με επιστημονική και καθημερινή σημασία, την σύνθεση και την νοηματική σύνδεση λέξεων.

Από την ανάλυση των ερωτηματολογίων προέκυψαν τα ακόλουθα: οι μαθητές α) κατά μεγάλο ποσοστό συμφώνησαν με τη διαβάθμιση των ορισμών, β) συνέθεσαν προτάσεις τόσο με την επιστημονική όσο και με την καθημερινή σημασία των λημμάτων με μεγάλη επιτυχία, γ) κατάφεραν να χρησιμοποιήσουν το λεξικό για να βρουν λέξεις της ίδιας οικογένειας και δ) μπόρεσαν να συνδέσουν με μεγάλη επιτυχία τις νοηματικές αλυσίδες μεταξύ των λημμάτων.



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Οι Πλατωνικές καταβολές στη σημερινή Εκπαίδευση στην Ελλάδα

Μαρία Φωτοπούλου, ΠΕ02, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια ΔΠΜΣ «Διδακτική, Παιδαγωγική και Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών», ΤΕΙ ΑΜΘ
E-mail: marietta.fotopoulou@gmail.com

Βασίλης Τσιάντος, Καθηγητής Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών, ΤΕΙ ΑΜΘ
E-mail: tsianto@teiemt.gr

Σεβαστή Χατζηφωτίου, Αναπλ. Καθηγήτρια Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικής Επιστήμης, ΔΠΘ
E-mail: schatzif@socadm.duth.gr

Η γνώση, κατά τον Πλάτωνα, είναι πολύ σημαντική για τον άνθρωπο, διότι τον οδηγεί στην αρετή και την ομοίωσή του προς το θείον. Αυτό έχει ως συνέπεια να γίνεται κάποιος καλύτερος άνθρωπος αλλά και χρηστός πολίτης. Η εκπαίδευση είναι το «εργαλείο» για να αποκτήσει κάποιος την γνώση. Τι είναι η εκπαίδευση, πού πρέπει να μεταδίδεται, από ποιους και πώς, δηλαδή υπάρχουν συγκεκριμένες μέθοδοι που πρέπει να χρησιμοποιούνται για την μετάδοση της εκπαίδευσης; Αν ναι είναι πολλές και πρέπει να χρησιμοποιούνται όλες ή η κάθε μία ανάλογα με την περίπτωση; Στο άρθρο αυτό μελετάται μέσα από την «Πολιτεία», κυρίως, η θέση του Πλάτωνα για την εκπαίδευση, αλλά και η σύνδεσή της με την σύγχρονη ελληνική εκπαίδευση. Κατά την άποψη των συγγραφέων, το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα σήμερα δεν βασίζεται στις αρχές του Πλάτωνα περί εκπαίδευσης. Έτσι, μέσα από αυτό το άρθρο κατατίθενται μερικές απόψεις του Πλάτωνα για την εκπαίδευση και γίνεται πρόταση για το πώς θα μπορούσαν αυτές να ενταχθούν στο σημερινό ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Ο Πλάτων πίστευε ότι η εκπαίδευση των νέων έπρεπε να βασίζεται στην μουσική και την γυμναστική. Τι εννοούσε όμως ο Πλάτων με τον όρο μουσική και γυμναστική και ποιο ήταν το όριο γνώσης εκείνο που θα έπρεπε να αποκτήσουν οι νέοι σχετικά με αυτά, καθώς επίσης και ποια τα οφέλη του καθενός από αυτά στην ψυχή και το σώμα αντίστοιχα. Εκτός από την



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

μουσική και την γυμναστική ο Πλάτων θεωρούσε εξίσου σημαντικό τμήμα της εκπαίδευσης και τα μαθηματικά. Γιατί; Τί ακριβώς συνεισφέρουν στην καλλιέργεια του πολίτη/φύλακα, αλλά και σε τί χρησιμεύουν στην ζωή του γενικά; Αντίθετα, η σημερινή εκπαίδευση στην Ελλάδα δεν φαίνεται να θεωρεί την γυμναστική ως σημαντικό μάθημα, αλλά ούτε και την μουσική. Τα δε μαθηματικά είναι ο φόβος και τρόμος των μαθητών. Σε αυτό ίσως να οφείλεται και ο τρόπος διδασκαλίας, ο οποίος δεν συνδέει την σημασία του αντικειμένου αυτού με την μελλοντική ζωή των μαθητών ως πολίτες. Τέλος θα γίνει αναφορά της σύνδεσης της ψυχικής υγείας των πολιτών με τα παραπάνω μαθήματα, καθώς επίσης και η σύνδεση της επίδοσης των νέων στην εκπαίδευση με την μουσική και την γυμναστική. Δηλαδή, όταν κάποιος ακούει μουσική και γυμνάζεται οι επιδόσεις του είναι καλύτερες ή χειρότερες από κάποιον που δεν ασχολείται με αυτά.



Η δυναμική της συνεργασίας των εκπαιδευτικών με τους γονείς μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες

Χρυσούλα Τσιρώνη, ΠΕ70, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια ΔΠΜΣ «Διδακτική,
Παιδαγωγική και Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών», ΤΕΙ ΑΜΘ

E-mail: xyrsa11888@yahoo.gr

Σεβαστή Χατζηφωτίου, Αναπλ. Καθηγήτρια Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής και
Πολιτικής Επιστήμης, ΔΠΘ

E-mail: schatzif@socadm.duth.gr

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται το θέμα της δυναμικής της συνεργασίας των εκπαιδευτικών με γονείς μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες. Τόσο η οικογένεια όσο και το σχολείο αποτελούν δύο από τα σημαντικότερα συστήματα αναφοράς στην προσωπική ανάπτυξη του ανθρώπου. Σχεδόν σε όλη την παιδική ηλικία, το παιδί δέχεται επιρροές και από τα δύο συστήματα, καθώς αποτελεί τμήμα μιας οικογένειας στην οποία εντάσσεται από την πρώτη στιγμή της γέννησης του, αλλά και μέλος μιας σχολικής μονάδας στην οποία εισέρχεται από μικρή ηλικία για την εκπαίδευσή του. Ο ρόλος και των δύο συστημάτων είναι καθοριστικός για τη γνωστική, συναισθηματική και ψυχοκινητική ανάπτυξη του παιδιού. Ιδιαίτερη σημασία, επίσης, έχει η αλληλεπίδραση αυτών των δύο συστημάτων. Η ύπαρξη ή μη επικοινωνίας και συνεργασίας έχει αντίκτυπο στην σχολική πρόοδο και τη μαθησιακή πορεία του παιδιού. Στην περίπτωση των παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες, η συνεργασία γονέων και εκπαιδευτικών είναι καθοριστική, καθώς ο εκπαιδευτικός οφείλει να γνωρίζει περισσότερα στοιχεία για την ανάπτυξη του παιδιού, τα ενδιαφέροντα του, τις ανάγκες του και τις προσδοκίες των γονέων του, προκειμένου να προβεί σε διαφοροποιημένες δραστηριότητες. Από την άλλη, η οικογένεια χρειάζεται να γνωρίζει τι συμβαίνει στο σχολείο, ώστε να ενισχύει το εκπαιδευτικό έργο. Η συχνή και ουσιαστική συνεργασία αυξάνει τη θετική στάση της μίας ομάδας προς την άλλη. Συνεπώς, οι εκπαιδευτικές παρεμβάσεις



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

καθίστανται πιο αποτελεσματικές όταν συνοδεύονται από την υποστήριξη των γονέων.

Η συνεργασία δεν είναι αυτονόητη ούτε πάντα εύκολη. Πολλές φορές υπάρχει παρερμηνεία, καθώς η παράδοση της βαθμολογίας συνοδευόμενη από σχόλια εκλαμβάνεται ως ορθή συνεργασία. Κοινωνικό και επιστημονικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η διερεύνηση του φαινομένου αυτού και πιο συγκεκριμένα η ανάδειξη της υπάρχουσας κατάστασης όχι μονόπλευρα αλλά και από τις δύο πλευρές (γονείς-εκπαιδευτικούς). Η παρούσα μελέτη έχει σκοπό την ανάδειξη των απόψεων των γονέων των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες και των εκπαιδευτικών για την αναγκαιότητα της ύπαρξης ουσιαστικής συνεργασίας μεταξύ τους, την καταγραφή και αναλυτική περιγραφή των μορφών και του περιεχομένου της συνεργασίας τους, τη διερεύνηση των παραγόντων που την επηρεάζουν και την κατανόηση σε βάθος των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η επικοινωνία και η συνεργασία τους. Η ανάδειξη των στάσεων των εκπαιδευτικών και των γονιών και των παραγόντων που καθορίζουν τη σχέση τους θα οδηγήσει στη διατύπωση προτάσεων για αποτελεσματική συνεργασία. Η παρουσίαση της συνεργασίας των δύο φορέων από τους ίδιους τους φορείς και η κατάθεση προτάσεων που θα ενισχύουν τη δυναμική της συνεργασίας αυτής επιδιώκεται να είναι η συμβολή της μελέτης στις επιστήμες της αγωγής. Βασικό μέλημα είναι να ωφεληθούν οι μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες μέσω μιας εποικοδομητικής και αποτελεσματικής συνεργασίας των γονιών τους με τους δασκάλους τους. Επιπλέον, μία ομαλή συνεργασία θα ωφελήσει τους εκπαιδευτικούς καθώς θα διευκολύνει το έργο τους αλλά και τους γονείς οι οποίοι θα αναλάβουν ενεργό ρόλο στην εκπαίδευση του παιδιού τους.

Υπόθεση Εργασίας/Ερευνητικό Ερώτημα:

Τα ερευνητικά ερωτήματα της παρούσας εργασίας είναι τα εξής:

1. Ποιες είναι οι μορφές επικοινωνίας εκπαιδευτικών και γονέων μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες και ποια τα χαρακτηριστικά τους;
2. Ποια είναι τα ζητήματα για τα οποία επικοινωνούν οι δύο φορείς και ποια η θεματολογία των συζητήσεών τους;



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Λαρνακας
Δ/ν: ΠΑΡΕΚΚΑΣΤΡΑΣ ΚΑΙ ΦΡΑΓΚΙΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

3. Κρίνεται αναγκαία η συνεργασία των εκπαιδευτικών με τους γονείς μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες και γιατί;
4. Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την επικοινωνία και τη συνεργασία του σχολείου με τις οικογένειες των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες;
5. Ποια είναι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν κατά τη συνεργασία οι δύο φορείς;
6. Ποια είναι η στάση των εκπαιδευτικών και των γονέων των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες για την ενίσχυση και διεύρυνση της επικοινωνίας και της συνεργασίας τους;
7. Ποιες είναι οι προτάσεις των δύο φορέων για αποτελεσματική συνεργασία;

Μεθοδολογία:

Με σκοπό την απάντηση των ερευνητικών ερωτημάτων θα υλοποιηθεί εμπειρική, ποιοτική έρευνα η οποία συμβάλλει στην ανάδειξη του λόγου και των προσωπικών εμπειριών των υποκειμένων που ερωτώνται. Η καταγραφή και ανάλυση των προσωπικών απόψεων αποσκοπεί στην εις βάθος διερεύνηση του κοινωνικού φαινομένου που πραγματεύεται η παρούσα μελέτη και θα οδηγήσει στην κατανόηση και τη διατύπωση προτάσεων για την αντιμετώπισή του. Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από εκπαιδευτικούς και γονείς μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες. Ο μαθητής θα είναι ο συνδετικός κρίκος ώστε να μπορεί να γίνουν εμφανείς οι συγκλίσεις και διαφοροποιήσεις ανάμεσα στις απόψεις και τις στάσεις των γονέων και των εκπαιδευτικών. Ο τρόπος επιλογής του δείγματος θα γίνει με δειγματοληψία σκοπιμότητας, καθώς ο ερευνητής θα επιλέξει τα υποκείμενα της έρευνας βάσει ορισμένων κριτηρίων. Με τον τρόπο αυτό το υλικό που θα συλλεγεί θα εξυπηρετεί τις ανάγκες της έρευνας.

Τα πρωτογενή δεδομένα θα συλλεχθούν με τη χρήση συγκεκριμένου ερευνητικού εργαλείου το οποίο είναι η ημιδομημένη συνέντευξη. Η συνέντευξη παρέχει ευελιξία στον ερευνητή και του δίνει τη δυνατότητα να συγκεντρώσει απαντήσεις με μεγάλη πληρότητα. Επιλέχθηκε η συνέντευξη να είναι ημιδομημένη καθώς αυτό το είδος συνέντευξης αφενός επιτρέπει στον ερευνητή να προσανατολίζει τη συζήτηση, να εστιάζει σε καίρια σημεία και να διευκρινίζει,



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ίνστιτούτο Λαμίας
Αν. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΙΑΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

αφετέρου του εξασφαλίζει επαρκώς οργανωμένο υλικό το οποίο επιδέχεται επεξεργασία με μεγαλύτερη ευχέρεια. Τα δεδομένα που θα συλλεχθούν προβλέπεται να υποβληθούν σε ερμηνευτική ανάλυση με την ποιοτική ανάλυση περιεχομένου ακολουθώντας τις φάσεις της κωδικοποίησης, της ανίχνευσης επαναλαμβανόμενων θεμάτων και τη διατύπωση γενικεύσεων.



Η Συμβουλευτική Κοινωνική Εργασία στην Εκπαίδευση

Σεβαστή Χατζηφωτίου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας Δ.Π.Θ

E-mail: schatzif@socadm.duth.gr

Μιχαήλ Καβούκης, Κοινωνικός Λειτουργός, MSc, cMEd, Διεύθυνσης

Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Καβάλας

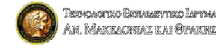
E-mail: kavoukis@hotmail.com

Στην εποχή μας, τα παιδιά, οι έφηβοι και οι νέοι αντιμετωπίζουν προβλήματα που απορρέουν από συγκρούσεις, πολιτισμικές αλλαγές, μεταβαλλόμενες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες, μετανάστευση, βία, αυξημένη εγκληματικότητα, κακοποίηση, παραμέληση, κ.α. Οι παραπάνω συνθήκες στις οποίες ζουν εμποδίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία και τους επηρεάζουν αρνητικά στις επιδόσεις τους στο χώρο της εκπαίδευσης. Η βελτίωση της επίδοσης των μαθητών/τριών-φοιτητών/τριών είναι μια σύνθετη διεργασία στην οποία οι εκπαιδευτικοί φορείς δεν μπορούν να ανταποκριθούν από μόνοι τους, χωρίς την συνεργασία επαγγελματιών και της κοινότητας στην οποία λειτουργούν. Υπό αυτό το πρίσμα, οι κοινωνικοί λειτουργοί θεωρούνται καθοριστικής σημασίας για την προώθηση του σκοπού των σχολείων: να παρέχουν ένα πλαίσιο για τη διδασκαλία, τη μάθηση, καθώς και για την επίτευξη της επάρκειας και της εμπιστοσύνης. Επιδιώκουν την πρόληψη, την παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης σε μαθητές, εκπαιδευτικούς και γονείς, την επίλυση και την αποφυγή υποτροπής των προβλημάτων που αναφέρονται στο σχολείο, στην οικογένεια, στη σχολική κοινότητα, και σχετίζονται με την προσαρμογή, την τακτική φοίτηση και την επίδοση των μαθητών.

Το αντικείμενο εργασίας του κοινωνικού λειτουργού στις σχολικές μονάδες καθορίζεται από τα Προεδρικά Διατάγματα 891/1978 και 50/1985, όπου σύμφωνα με αυτά, οι σχολικοί κοινωνικοί λειτουργοί παρέχουν συμβουλευτική στους μαθητές-φοιτητές-σπουδαστές, τους γονείς και στους δασκάλους-καθηγητές. Επικεντρώνονται στην συμβουλευτική, στην παρακολούθηση και τη βελτίωση της



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

συναισθηματικής και ακαδημαϊκής ευημερίας του μαθητή παρέχοντας καθοδήγηση σε όλα τα εμπλεκόμενα άτομα. Οι κοινωνικοί λειτουργοί μέσω της συμβουλευτικής κοινωνικής εργασίας βοηθούν τους μαθητές, τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς που αντιμετωπίζουν δυσκολίες σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης. Σύμφωνα με τα παραπάνω η συμβουλευτική κοινωνική εργασία είναι μία διεργασία αμφίδρομης αλληλεπίδρασης με σκοπό να ενισχύσει τις δεξιότητες του μαθητή, του δασκάλου ή του γονέα να αντιμετωπίσουν τα ζητήματα που τους απασχολούν, χρησιμοποιώντας τρόπους που οι ίδιοι θα ανακαλύψουν. Οι σύμβουλοι κοινωνικοί λειτουργοί στο χώρο της εκπαίδευσης μπορούν να χρησιμοποιήσουν συγκεκριμένες πρακτικές και να παρέχουν συμβουλευτική υποστήριξη στους μαθητές και τις οικογένειές τους μέσα από διάφορα μοντέλα ενδυνάμωσης. Πραγματοποιούν την διαδικασία της συμβουλευτικής με άτομα, με ομάδες και την κοινότητα για την επίτευξη του στόχου. Έτσι είναι σημαντική η σχέση και η μετέπειτα συμμαχία που θα αναπτύξουν με τον μαθητή, τον εκπαιδευτικό και την οικογένειά, υιοθετώντας κοινούς στόχους και κοινή πρακτική για την άμβλυνση του προβλήματος που καλούνται να επιλύσουν. Στο χώρο της εκπαίδευσης, οι σύμβουλοι-κοινωνικοί λειτουργοί παρέχουν συμβουλές με τέτοιο τρόπο που να βοηθούν τα άτομα να εργάζονται μέσω των συναισθημάτων τους και να αναπτύσσουν στρατηγικές που βελτιώνουν τη λειτουργία τους στο περιβάλλον τους, αλλά και την προσαρμογή του περιβάλλοντος στον δέκτη των υπηρεσιών τους, ώστε να είναι σε θέση να λειτουργούν καλύτερα μέσα σε αυτό. Δηλαδή, οι κοινωνικοί λειτουργοί συμβουλευτικής στοχεύουν στην προετοιμασία της κοινότητας για το άτομο. Έτσι ένας σύμβουλος κοινωνικός λειτουργός στην εκπαίδευση θα επικεντρωθεί στην ανάπτυξη προγραμμάτων υποστήριξης και στον εντοπισμό κοινοτικών πόρων στους οποίους μπορεί να απευθυνθεί για στήριξη ο δέκτης των υπηρεσιών του.

Στις μέρες μας η συμβουλευτική κοινωνική εργασία έχει ενισχυθεί στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση με την υλοποίηση προγραμμάτων και την δημιουργία ομάδων που λειτουργούν στα σχολεία γενικής ή ειδικής εκπαίδευσης και ονομάζονται Επιτροπές Διεπιστημονικής Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Υποστήριξης(ΕΔΕΑΥ) αλλά και αυτές που λειτουργούν εκτός



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

σχολικού περιβάλλοντος ως μοντέλο παροχής υπηρεσιών στο ευρύτερο εκπαιδευτικό σύστημα οι οποίες ονομάζονται Κέντρα Διαφορογνωστικής Διάγνωσης, και Υποστήριξης Ειδικών Εκπαιδευτικών Αναγκών (ΚΕΔΔΥ). Η ανάπτυξη αυτή παρατηρείται και στα ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, με την δημιουργία όλο και περισσότερων συμβουλευτικών μονάδων υποστήριξης προς τους φοιτητές οι οποίες αποτελούνται από σύμβουλους-κοινωνικούς λειτουργούς και σύμβουλους-ψυχολόγους. Η βιβλιογραφική αυτή εργασία επισημαίνει ότι στην χώρα μας η συμβουλευτική κοινωνική εργασία βρίσκεται σε μια διαρκή διαδικασία εξέλιξης με θετικές εντυπώσεις από τους εμπλεκόμενους και απτά αποτελέσματα για τους φορείς υλοποίησης.



Ο ρόλος του διευθυντή μια σχολικής μονάδας στις επιδόσεις των μαθητών. Παράμετροι που προσδιορίζουν τη σχολική αποτελεσματικότητα

Ευαγγελία Κομήτη, Φιλολόγος Γαλλικών, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια ΔΠΜΣ

«Διδακτική, Παιδαγωγική και ΤΠΕ», ΤΕΙ ΑΜΘ

E-mail: venikomiti@gmail.com

Δημήτριος Μαδυτινός, ΤΕΙ ΑΜΘ

E-mail: dmadi@teiemt.gr

Η παρούσα βιβλιογραφική ανασκόπηση συγκεντρώνει και μελετά ευρήματα προηγούμενων ερευνών σε σχέση με το ρόλο του διευθυντή μιας σχολικής μονάδας στις επιδόσεις των μαθητών. Πιο συγκεκριμένα, οι έρευνες που επιλέχθηκαν εστιάζουν σε τρεις παραμέτρους της σχολικής αποτελεσματικότητας που είναι η μορφή ηγεσίας που επιλέγει ο διευθυντής, η προσωπικότητα του και το σχολικό κλίμα.

Προκειμένου να πραγματοποιηθεί η παρούσα ανασκόπηση, επιλέχθηκε ως μεθοδολογία η καταγραφή στοιχείων, όπως οι βάσεις δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν, οι τόποι δημοσίευσης των άρθρων, οι λέξεις κλειδιά, και η ομαδοποίηση αυτών ανά είδος έρευνας, χώρες διεξαγωγής των ερευνών, χρονολογίες και παράγοντες επιρροής στην σχολική αποτελεσματικότητα, ώστε να προκύψουν τα κατάλληλα και σχετικά με το αντικείμενο άρθρα προς διερεύνηση.

Εστιάζοντας στην κατηγοριοποίηση ανά παράγοντα σχολικής αποτελεσματικότητας, κατασκευάστηκε το εννοιολογικό μοντέλο της έρευνας, το οποίο εισάγει τον συνδυασμό των τριών υπό μελέτη παραγόντων στο πλαίσιο των μαθησιακών επιδόσεων.

Τα ευρήματα της έρευνας έδειξαν ότι επικρατεί η μετασχηματιστική ηγεσία, έναντι άλλων μορφών ηγεσίας, όπως είναι η συναλλακτική και υπηρετική, με τα βασικά χαρακτηριστικά αυτής, που είναι η παροχή κινήτρων, τα διανοητικά



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
Αντ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΣΣΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

ερεθίσματα και η εξατομικευμένη φροντίδα, να συμβάλλουν στην επαγγελματική ικανοποίηση των εκπαιδευτικών και στην ανάπτυξη καλών διαπροσωπικών σχέσεων, γεγονός που έχει θετικές συνέπειες στην σχολική αποτελεσματικότητα.

Συμπερασματικά, αποδεικνύεται ότι ο συνδυασμός των τριών αυτών παραγόντων δύναται να δημιουργήσει τις απαραίτητες προϋποθέσεις για υψηλά μαθησιακά επιτεύγματα.



Ικανότητα και Φύλο στη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Ευστάθιος Δημητριάδης, ΤΕΙ ΑΜΘ, Μ.Β.Α στην Διοίκηση Επιχειρήσεων και
Οργανισμών

E-mail: edimit@teiemt.gr

Βηθλέμ Νησιωτάκη, ΤΕΙ ΑΜΘ, Μ.Β.Α στην Διοίκηση Επιχειρήσεων και Οργανισμών

E-mail: nisiotakiemmi_tei@yahoo.gr

Στόχος της διοίκησης κάθε σχολικής μονάδας είναι η καθημερινή διεκπεραίωση εργασιών αλλά και η ολοκλήρωση του στρατηγικού και λειτουργικού προγραμματισμού του Υπουργείου Παιδείας. Στις σύγχρονες εκπαιδευτικές μονάδες, ο ρόλος του Διευθυντή είναι πολυδιάστατος καθώς απαιτείται να απαιτείται να έχει, επιπλέον των διοικητικών ικανοτήτων και άλλες δεξιότητες οι οποίες θα τον βοηθήσουν να ανταποκριθεί στα καθήκοντά του με επιτυχία. Η εκπαίδευση ήταν από τους πρώτους επαγγελματικά χώρους στην οποία παρατηρήθηκε ισχυρή συμμετοχή των γυναικών. Ωστόσο, αν και το ποσοστό των γυναικών που ακολουθούν το επάγγελμα του εκπαιδευτικού είναι μεγαλύτερο των ανδρών, το ποσοστό των γυναικών σε ηγετικές θέσεις είναι χαμηλό και μειώνεται περισσότερο όσο ανεβαίνουμε βαθμίδα εκπαίδευσης. Η παρούσα μελέτη διερευνά τις απόψεις των Ελλήνων εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όσον αφορά τις ικανότητες των διευθυντών και την διαφοροποίηση τους ανάλογα με το φύλο. Ως μέσο συλλογής δεδομένων χρησιμοποιήθηκε δομημένο ερωτηματολόγιο το οποίο ελέγχτηκε για την εγκυρότητα του περιεχομένου του και διανεμήθηκε σε καθηγητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της περιφερειακής ενότητας της Καβάλας. Το τελικό δείγμα της έρευνας αποτελείται από 148 ερωτηματολόγια πλήρως συμπληρωμένα και επεξεργάσιμα. Τα κύρια ευρήματα της έρευνας δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί της δευτεροβάθμιας είναι ευχαριστημένοι από την



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Λαρνακας
Διγ. Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

αποτελεσματικότητα των διευθυντών τους όσο να αφορά την ενθάρρυνση, την καθιέρωση θετικού κλίματος, την εμπιστοσύνη εκπαιδευτικών και μαθητών, την ικανότητα ενθάρρυνσης αλλαγών, την επίλυση από κοινού με τους εκπαιδευτικούς των εκπαιδευτικών προβλημάτων. Αξιοσημείωτο είναι ότι τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι ικανότητες των διευθυντριών είναι ανώτερες από των διευθυντών. Η έρευνα αυτή κρίνεται σημαντική διότι συμβάλλει στο προβληματισμό που αναπτύσσεται παγκοσμίως για την χαμηλή εκπροσώπηση των γυναικών σε διευθυντικές θέσεις. Αναμένεται ότι τα ευρήματα της έρευνας θα αποτελέσουν έναυσμα για περαιτέρω διερεύνηση στον τομέα της εκπαιδευτικής ηγεσίας.



Αποδοχή Ηλεκτρονικών Βιβλίων από Έλληνες Αναγνώστες

Γεώργιος Τσιροζίδης, ΤΕΙ ΑΜΘ, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

E-mail: neo_email@yahoo.gr,

Ευστάθιος Δημητριάδης, ΤΕΙΑΜΘ, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

E-mail: edimit@teiemt.gr

Το ηλεκτρονικό βιβλίο είναι ένα καινοτόμο τεχνολογικό προϊόν και εξετάζεται ως τέτοιο αλλά και ως πολιτιστικό αγαθό. Καθώς η τεχνολογία εξελισσόταν και η ιδέα της ανάγνωσης ηλεκτρονικών βιβλίων φάνταζε όλο και πιο ρεαλιστική, η αναπόφευκτη στροφή των εκδοτικών οίκων προς τα e-books δεν άργησε να έρθει. Ήδη από το 2000 είχαν δημιουργηθεί ιστοσελίδες αποκλειστικά για την πώληση e-books, είτε φιλοξενούμενες μέσα στις σελίδες των εκδοτικών οίκων, είτε λαμβάνοντας ξεχωριστή υπόσταση, χαρακτηριστικό της αναδυόμενης αγοράς των ηλεκτρονικών εκδόσεων. Σήμερα, το ηλεκτρονικό βιβλίο (e-book), αν και καταλαμβάνει διεθνώς σεβαστό μερίδιο αγοράς, στην Ελλάδα όχι μόνο βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα ζήτησης, αλλά και δεν έχει εξεταστεί επαρκώς επιστημονικά όσον αφορά την αποδοχή του.

Η παρούσα εργασία στόχευε στη μελέτη των παραγόντων αποδοχής που επηρεάζουν την «Συμπεριφορική Πρόθεση» και την «Στάση ως προς τη χρήση» των Ελλήνων αναγνωστών. Σημαντικοί παράγοντες αποδοχής θεωρούνται «Η αντιληπτή Ευκολία Χρήσης», «Η Αντιληπτή Χρησιμότητα», «Η Συμβατότητα με τον Προτιμητέο Τρόπο Ανάγνωσης», «Η Τιμή» «Η Αντιληπτή Δυσарέσκεια» και «Η Εμπιστοσύνη». Επιπλέον, μελετήθηκαν η στάση και η συμπεριφορά των Ελλήνων απέναντι στο βιβλίο γενικότερα.

Για την υλοποίηση των στόχων της εργασίας πραγματοποιήθηκε έρευνα με τη χρήση δομημένου ερωτηματολογίου βασισμένου σε παρόμοιες έρευνες του εξωτερικού και σε θεωρίες αποδοχής που εξετάστηκαν. Συνολικά συλλέχθηκαν 183 ερωτηματολόγια και αφού ελέγχθηκε το ερευνητικό εργαλείο για την εγκυρότητα και την αξιοπιστία του, πραγματοποιήθηκε ανάλυση των δεδομένων. Τα



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Ιεραίας
Αυλ. Μόδελας 15122 ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

αποτελέσματα έδειξαν σημαντική επιρροή των περισσότερων παραγόντων στην «Συμπεριφορική Πρόθεση» και την «Στάση ως προς τη χρήση». Τα ευρήματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη χάραξη αποτελεσματικότερων στρατηγικών μάρκετινγκ και για την περεταίρω έρευνα του αντικειμένου.



Χρήση του Wiki και των εργαλείων του Web 2.0 για το eTwinning πρόγραμμα: "Καθημερινή ζωή στο Δημοτικό Σχολείο – Every Day Life at Primary School"

Θωμαΐς Καρτσιώτου, Δασκάλα, Υποψήφια Διδάκτωρ Α.Π.Θ.

E-mail: tkartsiotou@gmail.com

Τρεις εκπαιδευτικοί 2 δημοτικών σχολείων και 1 γυμνασίου από 3 ευρωπαϊκά κράτη (Ελλάδα, Πολωνία, Σλοβακία) με τους/ισμαθητές/τριές τους συμμετείχαν σ' ένα eTwinning πρόγραμμα με τον τίτλο: «Καθημερινή ζωή στο Δημοτικό Σχολείο – Every Day Life at Primary School», το οποίο διαπραγματευόταν την καθημερινή ζωή των μαθητών/τριών και των εκπαιδευτικών στα σχολεία αυτών των κρατών (αναλυτικά και ωρολόγια προγράμματα, δραστηριότητες και σχέδια εργασίας, σχολικές εορτές, εκπαιδευτικές επισκέψεις). Μαθητές/τριες με διαφορετική γλωσσική, πολιτισμική, πολιτιστική και θρησκευτική κουλτούρα ενεπλάκησαν σε κοινές δραστηριότητες μέσω της συνεργατικής χρήσης των εργαλείων του Web 2.0 και ενός Wiki εργαλείου, το οποίο ανέπτυξαν οι εκπαιδευτικοί και χρησιμοποίησαν οι μαθητές/τριές τους, στη σελίδα: <http://everyday-life-at-primary-school.wikispaces.com>. Με την εκπαιδευτική χρήση του υπολογιστή, των εργαλείων του Web 2.0 και του Wiki επιτεύχθηκε η επικοινωνία και η συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών δημοτικού και γυμνασίου. Στο πρόγραμμα συμμετείχαν περίπου 70 μαθητές/τριες, από 9-13 χρονών, ενώ ενημερώθηκαν οι γονείς των μαθητών/τριών για την ηλεκτρονική διεύθυνση του Wiki και μπορούσαν κι αυτοί να διαμοιράζονται τις φωτογραφίες και τα video των παιδιών τους και να ενημερώνονται για όλες τις δράσεις των σχολείων.

Το πρόγραμμα είχε τους στόχους και τους ειδικούς σκοπούς, όπως αναφέρονται στο ΔΕΠΠΣ και ΑΠΣ (ΥΠ.Ε.Π.Θ.-Π.Ι., 2003) για την Ε' και Στ' τάξη για τα μαθήματα της Ελληνικής και Αγγλικής Γλώσσας, της Φυσικής, των Εικαστικών και



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

των Νέων Τεχνολογιών συνδέοντάς τα με την Διαπολιτισμική Εκπαίδευση, την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και την Αγωγή Υγείας.

Πιο συγκεκριμένα, οι στόχοι ήταν:

- Η εμπλοκή μαθητών και μαθητριών με διαφορετική γλωσσική, πολιτισμική, πολιτιστική και θρησκευτική κουλτούρα σε κοινές δραστηριότητες μέσω της χρήσης των ΤΠΕ με στόχο την ευαισθητοποίησή τους σε εκπαιδευτικά, κοινωνικά και διαπολιτισμικά θέματα και την απόκτηση μιας κοινής διαδικτυακής και ευρωπαϊκής ταυτότητας και κουλτούρας.

- Η εισαγωγή των ΤΠΕ στη μαθησιακή διαδικασία και η εκπαιδευτική αξιοποίηση των εργαλείων του Παγκόσμιου Ιστού Web 2.0 και των Wikis.

- Η σύνδεση της μάθησης με την ανακάλυψη, την εξερεύνηση, την ενεργή συμμετοχή των παιδιών και εν τέλει την κατασκευή της γνώσης με τη χρήση των ΤΠΕ.

- Η ενίσχυση της μάθησης με τη χρήση των εννοιολογικών χαρτών μέσω των ΤΠΕ, που αποτελούν πολύτιμα εργαλεία στην εκπαιδευτική διαδικασία.

- Η καλλιέργεια της κριτικής και δημιουργικής σκέψης.

- Η συνεργατική διδασκαλία και η δημιουργία κλίμα συνεργατικής κουλτούρας με την αξιοποίηση της διδασκαλίας συνομήλικων παιδιών.

- Η εμπλοκή των γονέων στο σχολικό γίνεσθαι, η δικτύωση του σχολείου με την κοινωνία, η συνεργασία της σχολικής μονάδας με το τοπικό και ευρύτερο περιβάλλον και η δραστηριοποίηση της εκπαιδευτικής κοινότητας πέραν των συμβατικών προγραμμάτων.

Το eTwinning πρόγραμμα υλοποιήθηκε με τη συνεργατική οργάνωση της διδασκαλίας, που αποτελεί μια ευρέως αποδεκτή εκπαιδευτική προσέγγιση των τρεχόντων εκπαιδευτικών δρώμενων, και θεωρείται ότι ενισχύει τη μάθηση και την αποτελεσματικότητα στην επίδοση των μαθητών/τριών, καθώς επίσης και την κοινωνική τους αλληλεπίδραση. Στην τάξη υπήρχε ένας υπολογιστής και ένας video προβολέας και μπορούσε να αξιοποιηθεί το εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου, όπου τα παιδιά εργάστηκαν με τη συνεργατική μέθοδο.



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ίνστιτούτο Λαρίσης
Αν. ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Όλες οι πτυχές της χρήσης των εργαλείων του Web 2.0 στο eTwinning πρόγραμμα ήταν δημιουργικές με στόχο την ενθάρρυνση των μαθητών/τριών στη χρήση των Νέων Τεχνολογιών, τη συνεργασία και την ανάπτυξη των δεξιοτήτων του ψηφιακού εγγραμματισμού. Πιο αναλυτικά, οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές/τριες στον παρόν eTwinning πρόγραμμα αξιοποίησαν δημιουργικά πολλά εργαλεία του Παγκόσμιου Ιστού Web 2.0, όπως το Wiki εργαλείο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://everyday-life-at-primary-school.wikispaces.com/>, όπου αναρτήθηκαν όλες οι δραστηριότητες, οι εκδηλώσεις, τα προγράμματα και οι γιορτές των σχολείων. Επίσης, χρησιμοποιήθηκε το λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης (concept mapping software), που αφορά μια εξειδικευμένη μορφή νοητικού εργαλείου, αυτή του «διερευνητικού λογισμικού». Ένα τέτοιο εργαλείο του διαδικτύου είναι το mind42 (<http://www.mind42.com>), το οποίο χρησιμοποίησαν οι μαθητές/τριες στο πρόγραμμα και επιχειρήθηκε η διδακτική προσέγγιση των εννοιών με τη χρήση αυτού του λογισμικού για την εξοικείωση των μαθητών/τριών με τον υπολογιστή και τους εννοιολογικούς χάρτες. Τέλος, αξιοποιήθηκαν εργαλεία διαμοίρασης μέσων του Web 2.0 και προγράμματα της Microsoft, όπως το Word και το PowerPoint.

Σύμφωνα με την αξιολόγηση του προγράμματος, επιτεύχθηκαν οι παρακάτω στόχοι: ενεπλάκησαν μαθητές και μαθήτριες με διαφορετική γλωσσική, πολιτισμική, πολιτιστική και θρησκευτική κουλτούρα σε κοινές δραστηριότητες μέσω της χρήσης του υπολογιστή με στόχο την ευαισθητοποίησή τους σε εκπαιδευτικά, κοινωνικά και διαπολιτισμικά θέματα και την απόκτηση μιας κοινής διαδικτυακής και ευρωπαϊκής ταυτότητας και κουλτούρας. Εισήχθη ο υπολογιστής στη μαθησιακή διαδικασία και αξιοποιήθηκαν τα εργαλεία του Παγκόσμιου Ιστού Web 2.0 και κυρίως του Wiki. Το Wiki αποτέλεσε ένα εργαλείο μάθησης και αξιολόγησης για τις δραστηριότητες και τα προγράμματα που εκπονήθηκαν από τα σχολεία των τριών ευρωπαϊκών χωρών. Επίσης, αποτέλεσε ένα ολοκληρωμένο περιβάλλον διαχείρισης περιεχομένου ή διαχείρισης γνώσης. Ακόμα, με τη χρήση των εννοιολογικών χαρτών καλλιεργήθηκε η κριτική σκέψη και επετεύχθη η ανακαλυπτική μάθηση, ενώ με την εφαρμογή της συνεργατικής διδασκαλίας



Πανελλήνιο Συνέδριο



Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

Διεύθυνση Μεταπτυχιακών Σπουδών

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10

Δεκεμβρίου 2017

ανέπτυξαν οι μαθητές/τριες την ικανότητα επικοινωνίας σε διαφορετικά εθνικά, γλωσσικά, και πολιτισμικά πλαίσια. Τέλος, ενεπλάκησαν οι γονείς στο σχολικό γίγνεσθαι, επιτεύχθηκε η δικτύωση του σχολείου με την κοινωνία, η συνεργασία της σχολικής μονάδας με το τοπικό και ευρύτερο περιβάλλον και η δραστηριοποίηση της εκπαιδευτικής κοινότητας πέραν των συμβατικών προγραμμάτων.



Στατιστική μελέτη και αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού

Δημήτριος Τάνης, Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής ΤΕ, ΤΕΙ ΚΜ

E-mail: tanis_dimitris@yahoo.gr,

Δημήτριος Βαρσάμης, Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής ΤΕ, ΤΕΙ ΚΜ

E-mail: dvarsam@teicm.gr,

Αλκιβιάδης Τσιμπίρης Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής ΤΕ, ΤΕΙ ΚΜ

E-mail: alkisser@gmail.com

Το παιδαγωγικό λογισμικό σαν μέσο διδασκαλίας και μάθησης έχει μικρή ηλικία και η παραγωγή του πραγματοποιείται κυρίως από εμπορικές εταιρίες και όχι από φορείς σχετικούς με την εκπαιδευτική διαδικασία. Η χρήση ποιοτικού εκπαιδευτικού λογισμικού στην Α'βάθμια Εκπαίδευση θεωρείται βέβαιο ότι θα βελτιστοποιήσει το έργο του δασκάλου και θα συμπληρώσει με επιτυχία κενά που παρουσιάζει η συμβατική εκπαιδευτική διαδικασία. Η διευρυμένη χρήση εκπαιδευτικών λογισμικών-εφαρμογών βοήθησε τους εκπαιδευτικούς να ανανεώσουν τη μέθοδο διδασκαλίας τους και τους τρόπους μάθησης των μαθητών. Ένα μέρος της εκπαιδευτικής κοινότητας διατήρησε μια επιφυλακτικότητα ως προς την χρησιμότητα της συγκεκριμένης μορφής διδασκαλίας.

Το εκπαιδευτικό λογισμικό το οποίο ανέπτυξε φοιτήτρια του τμήματος Μηχανικών Πληροφορικής σε συνεργασία με τον επιβλέποντά της, στα πλαίσια εκπόνησης πτυχιακής εργασίας, αποτέλεσε το αντικείμενο της έρευνας και της στατιστικής μελέτης στην οποία προχωρήσαμε. Είναι μία πολύ εύχρηστη και λειτουργική εφαρμογή και επιπρόσθετα φιλική τόσο για τον μαθητή όσο και για τον Εκπαιδευτικό. Η συγκεκριμένη εφαρμογή προσανατολίζεται σε μια δασκαλοκεντρική προσέγγιση στην διαδικασία μάθησης, που καθιστά φιλικότερη, ελκυστικότερη, πλουσιότερη και πολύπλευρη την παρουσίαση της ύλης.

Η παρούσα εργασία έχει θέμα την αξιολόγηση μιας συγκεκριμένης εκπαιδευτικής εφαρμογής – λογισμικού που έχει την μορφή ενός εκπαιδευτικού παιχνιδιού. Η εμπειριστατωμένη στατιστική μελέτη και έρευνα, άντλησε στοιχεία



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

από τους δασκάλους – παιδαγωγούς και από τους μαθητές αυτών μέσα από μια βιωματική διαδικασία. Τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν κατά την μελέτη ήταν ο ηλεκτρονικός υπολογιστής, η εφαρμογή –λογισμικό τα ερωτηματολόγια για τους εκπαιδευτικούς και τα ερωτηματολόγια για τους μαθητές. Στην συγκεκριμένη μελέτη συμμετείχαν 3 Δημοτικά Σχολεία του Ν. Σερρών, 300 μαθητές διαφορετικών τάξεων καθώς και 30 εκπαιδευτικοί διαφορετικών ειδικοτήτων. (Δάσκαλοι, Ειδικοί παιδαγωγοί, Αγγλικών, Καλλιτεχνικοί, Πληροφορικής κ.λπ.) .

Συμπερασματικά, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία που προέκυψαν από την ενδελεχή έρευνα. η χρησιμοποίηση μια τέτοιας εφαρμογής κατά την εκπαιδευτική διαδικασία αποτελεί για τον εκπαιδευτικό ένα σημαντικό εργαλείο που τον βοηθάει στην καλύτερη κατανόηση του βαθμού μάθησης των μαθητών. Δίνει σε αυτόν πολλές ευκαιρίες για εξατομικευμένη διδασκαλία καθώς και την δυνατότητα για αναθεώρηση στρατηγικών για την διδασκαλία και την μάθηση. Η έρευνα κατέδειξε ότι επήλθε η ενεργοποίηση των μαθητών μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες, πειραματισμό και διερεύνηση. Επιπρόσθετα ελαττώθηκε ο χρόνος που αφιερώνει ο μαθητής και ο κόπος που καταβάλλει για την αφομοίωση της ύλης.



Ανάπτυξη πρωτοποριακής πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης για μαθητές με ειδικές ανάγκες

Μαρία Παπαγεωργίου, Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής ΤΕ, ΤΕΙ ΚΜ

E-mail: parageorgiou.maria@gmail.com

Αλκιβιάδης Τσιμπήρης, Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής ΤΕ, ΤΕΙ ΚΜ

E-mail: alkisser@gmail.com,

Δημήτριος Βαρσάμης, Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής ΤΕ, ΤΕΙ ΚΜ

E-mail: dvarsam@teicm.gr,

Χαράλαμπος Στρουθόπουλος, Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής ΤΕ, ΤΕΙ ΚΜ

E-mail: strch@teicm.gr

Υπάρχουν αντικειμενικά προβλήματα που δυσκολεύουν την καθημερινή μετάβαση μαθητών με προβλήματα όρασης και ακοής στα ειδικά σχολεία, όπως η γεωγραφική δομή που έχει η χώρα μας με τα πολλά νησιά και τα ορεινά μέρη, η μη έγκαιρη τοποθέτηση εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής από την αρχή του σχολικού έτους στα ειδικά σχολεία και η εκ φύσεως δυσκολία μετακίνησης των μαθητών αυτών.

Η εργασία αυτή επικεντρώθηκε στην υλοποίηση ενός περιβάλλοντος ηλεκτρονικής μάθησης για την υποστήριξη της εκπαίδευσης από απόσταση, δύο κατηγοριών μαθητών, αυτών με προβλήματα όρασης (τυφλοί - αμβλύωπες) και ακοής (κωφοί - βαρήκοοι) αντίστοιχα. Σε πρώτη φάση στην πλατφόρμα που αναπτύχθηκε (itlab.teicm.gr/specialEDU) έχει εισαχθεί το εκπαιδευτικό υλικό που διδάσκεται στην Α΄ Γυμνασίου, το οποίο προσεγγίσθηκε με κατάλληλες εκπαιδευτικές μεθόδους ώστε να γίνει πιο ευχάριστο και κατανοητό από τους συγκεκριμένους μαθητές.

Τα μαθήματα που περιλαμβάνει η πλατφόρμα ασύγχρονης εκπαίδευσης αποτελούνται από ενότητες και η κάθε ενότητα περιέχει α) αρχεία βίντεο των μαθημάτων από βιντεοσκοπήσεις που έγιναν με την εθελοντική βοήθεια



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

εκπαιδευτικών β) ασκήσεις σύμφωνες με το πρότυπο ΑΡΙΠ γ) έγγραφα σε μορφή word για την ανάγνωση από τον αναγνώστη οθόνης, δ) φωτογραφίες ε) εργασίες και στ) διάφορα links ανάλογα με το μάθημα, ώστε να μπορεί ο μαθητής να έχει μια ολοκληρωμένη εικόνα του θέματος που διδάσκεται.

Τα συμπεράσματα που βγήκαν από τη χρήση της πλατφόρμας itlab.teicm.gr/specialEDU από τα άτομα με τις δύο αναπηρίες καθώς και από τους εκπαιδευτικούς και γονείς, ήταν παραπάνω από θετικά και πιστεύουμε ότι πλατφόρμα αυτή μπορεί να καλύψει το κενό της ασύγχρονης εκπαίδευσης που υπάρχει σε αυτόν τον ευαίσθητο χώρο. Οι μαθητές θα έχουν τη δυνατότητα και το ενδιαφέρον να ασχοληθούν και στο σπίτι με τα μαθήματα που είναι λιγότερο δυνατοί μέσα από ένα περιβάλλον φιλικό και δομημένο με τα πιο σύγχρονα εργαλεία λογισμικού. Στα δυνατά σημεία της πλατφόρμας αυτής είναι η δυνατότητα εύκολης προσθήκης νέων μαθημάτων από εθελοντές εκπαιδευτικούς, καθώς και η επέκταση των μαθημάτων σε μαθητές με άλλου είδους αναπηρίες.



Εκπαιδευτικό λογισμικό για χρήση σε κινητές συσκευές

Ιωάννης Τζιουμάκας, Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής ΤΕ, ΤΕΙ ΚΜ

E-mail: ioantzio@hotmail.com,

Δημήτριος Βαρσάμης, Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής ΤΕ, ΤΕΙ ΚΜ

E-mail: dvarsam@teicm.gr

Σάββας Πασχαλίδης, Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής ΤΕ, ΤΕΙ ΚΜ

E-mail: psavvas@teicm.gr

Τα εκπαιδευτικά λογισμικά που χρησιμοποιούνται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικά) στην Ελλάδα έχουν το μειονέκτημα ότι έχουν αναπτυχθεί για είτε ως εφαρμογές στο διαδίκτυο είτε ως εφαρμογές για προσωπικό υπολογιστή.

Η παρούσα εργασία έχει θέμα τη σχεδίαση και ανάπτυξη ενός εκπαιδευτικού λογισμικού σε πλατφόρμα κινητών συσκευών η οποία απευθύνεται σε μαθητές και δασκάλους του δημοτικού σχολείου. Πιο συγκεκριμένα, η εφαρμογή αποτελεί μια παραλλαγή ενός γνωστού παιχνιδιού (φιδάκι) μέσα από το οποίο γίνεται η αξιολόγηση των μαθητών σε διάφορες θεματικές όλων των τάξεων του δημοτικού.

Ο διαχειριστής του λογισμικού εισάγει στο λογισμικό τις ερωτήσεις επιλογής με τις τέσσερις πιθανές απαντήσεις και την σωστή απάντηση. Οι ερωτήσεις κατηγοριοποιούνται ως προς την τάξη, την θεματική και την δυσκολία. Το παιχνίδι είναι ένα πλέγμα από 48 θέσεις - τετραγωνάκια σε διάταξη 8 γραμμών και 6 στηλών. Στα πέντε από τα έξι τετραγωνάκια της κάθε γραμμής του πλέγματος, εκτός της τελευταίας γραμμής, αντιστοιχίζονται πέντε ερωτήσεις ενώ σε ένα τετραγωνάκι δεν γίνεται κάποια αντιστοίχιση. Στην τελευταία γραμμή αντιστοιχίζονται 6 ερωτήσεις δύσκολες διότι σε οδηγούν στον τερματισμό του παιχνιδιού.

Ο μαθητής αφού ρίξει το ζάρι (τυχαία τιμή από 1 έως 6) εμφανίζεται η ερώτηση στην οποία θα πρέπει να απαντήσει σωστά για να προχωρήσει



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Βιβλιοπωλείο Λαμία
Αντ. ΜΑΥΡΟΚΑΡΑΪΩΣ ΚΑΙ ΘΡΑΪΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

διαφορετικά παραμένει στην θέση του. Σε κάποια τετραγωνάκια υπάρχουν πύλες οι οποίες σε μεταφέρουν σε άλλο τετραγωνάκι. Το παιχνίδι τερματίζει όταν ο μαθητής φτάσει στο τελευταίο τετραγωνάκι.

Με το λογισμικό αυτό οι μαθητές μπορούν να εκπαιδεύονται, να εξασκούνται και να αξιολογούνται σε κινητές συσκευές, δηλαδή, κινητά τηλέφωνα και tablet. Συνεπώς, η υλοποίηση και η χρήση του λογισμικού συνδυάζει την εκπαίδευση με την ψυχαγωγία με απώτερο σκοπό την προσέγγιση γνώσης με καινοτόμες ιδέες. Αν και η εφαρμογή έχει υιοθετήσει τις βασικές λειτουργίες του κλασικού επιτραπέζιου παιχνιδιού, η θεματολογία του παιχνιδιού έχει τροποποιηθεί κατάλληλα ώστε να μπορέσει η εφαρμογή να γίνει πιο επίκαιρη και διασκεδαστική.



Ο παιδαγωγικός ρόλος των Συμβουλευτικών Σταθμών Νέων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στην ανάπτυξη των εφήβων: Η περίπτωση του Συμβουλευτικού Σταθμού Νέων Κοζάνης

Μαρία Δελνιώτου, Πτυχιούχος Διοίκησης Επιχειρήσεων, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια

ΠΜΣ Λογιστικής και Ελεγκτικής - ΤΕΙ Δ. Μακεδονίας

E-mail: delniotou@hotmail.com

Ελένη Μεχτερίδου, Πτυχιούχος Ανθρωπιστικών Σπουδών - Απόφοιτος ΠΕΣΥΠ της

ΑΣΠΑΙΤΕ

E-mail: elenaersi@gmail.com

Αθανάσιος Μαλέτσκος, Σχολικός Σύμβουλος Δημοτικής Εκπαίδευσης Γρεβενών -

ΠΔΕ Δ. Μακεδονίας

E-mail: maletsko@otenet.gr

Η εργασία μελετά την ιστορική εξέλιξη της Συμβουλευτικής στην Εκπαίδευση και επιχειρείται ορισμός του όρου πρόβλημα στο σχολικό περιβάλλον. Στη συνέχεια ερευνάται η σχέση Σχολικής Ψυχολογίας και Συμβουλευτικής στο Σχολείο καθώς και οι συνθήκες κάτω από τις οποίες προέκυψε η ανάγκη για τη δημιουργία εξειδικευμένων δομών για την παιδαγωγική στήριξη των μαθητών/τριών. Το σύγχρονο παιδαγωγικό μοντέλο αλλάζει το ρόλο του/της Εκπαιδευτικού σε ψυχοπαιδαγωγικό, μετατρέποντας τον/την σε Εκπαιδευτικό- Σύμβουλο, βάζοντας τη σχέση Εκπαιδευτικού – Μαθητή/τριας στο επίκεντρο της παιδαγωγικής διαδικασίας, καθιστώντας τους Συμβουλευτικούς Σταθμούς Νέων (Σ.Σ.Ν.) της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης αναπόσπαστο κομμάτι του σχολικού χώρου. Αναλύεται το νομικό και θεσμικό πλαίσιο της λειτουργίας των Συμβουλευτικών Σταθμών Νέων και παρουσιάζεται ως μελέτη περίπτωσης ο Συμβουλευτικός Σταθμός Νέων Κοζάνης που παρέχει υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης στους/στις μαθητές/τριες, στους γονείς και στους/στις εκπαιδευτικούς της κοινότητας στην οποία ανήκει. Παραθέτονται οι δράσεις του από τις αρχές της λειτουργίας του έως σήμερα,



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Λαμίας
Αντ. ΜΑΚΕΔΕΥΣΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΘΡΑΣΙΜΟΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

αναφέρονται οι δυσκολίες που έχει συναντήσει και κατατίθενται παρατηρήσεις και προτάσεις για την καλύτερη λειτουργία του. Θεωρήθηκε δε, σημαντικό να αντληθούν δεδομένα μέσα από τις προσωπικές εμπειρίες της υπεύθυνης του Συμβουλευτικού Σταθμού Νέων Κοζάνης. Ο Σ.Σ.Ν. Κοζάνης έχει γίνει αποδεκτός από την τοπική κοινωνία, συνεργάζεται άριστα με τους εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες και αναγνωρίζεται ως δομή που συντονίζει και οργανώνει δράσεις που βοηθούν ολόκληρη την εκπαιδευτική κοινότητα. Απαιτείται η στελέχωση των Σ.Σ.Ν. με περισσότερο και κατάλληλα καταρτισμένο προσωπικό καθώς και η στοχευμένη χρήση του διαδικτύου στη λειτουργία τους. Η επιμόρφωση του/της κάθε εκπαιδευτικού σε δεξιότητες αποτελεσματικής επικοινωνίας, συνεργασίας και συμβουλευτικής αποτελεί πλέον απαραίτητη προϋπόθεση για τον μετασχηματισμό και τη βελτίωση της ποιότητας της ελληνικής εκπαίδευσης και αναγκαία συνθήκη για την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης των μαθητών/τριών.



**Απόψεις και προτάσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού των Κέντρων
Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης Ειδικών
Εκπαιδευτικών Αναγκών (ΚΕ.Δ.Δ.Υ.) για τη Συμβουλευτική σε γονείς
και μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες και προβλήματα
συμπεριφοράς: Η περίπτωση του ΚΕ.Δ.Δ.Υ. Γρεβενών**

*Ουρανία Βασιλάκου, Βασιλάκου Ουρανία, Εκπαιδευτικός ΠΕ70.50, Προϊσταμένη του
ΚΕΔΔΥ Γρεβενών*

E-mail: ovasilakou@gmail.com

*Αθανάσιος Μαλέτσκος, Σχολικός Σύμβουλος Δημοτικής Εκπαίδευσης Γρεβενών -
ΠΔΕ Δ. Μακεδονίας*

E-mail: maletsko@otenet.gr

Η εργασία αποσκοπεί στη χαρτογράφηση της υπάρχουσας κατάστασης στην ελληνική εκπαίδευση μέσα από τις αναπαραστάσεις του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού και των Ειδικών Εκπαιδευτικών του Κέντρου Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης Ειδικών Εκπαιδευτικών Αναγκών (ΚΕ.Δ.Δ.Υ.) Γρεβενών και στη διερεύνηση των απόψεων και προτάσεών τους για το θεσμό της Συμβουλευτικής – Σχολικής Συμβουλευτικής, καθώς και για τον ρόλο τους ως λειτουργών Συμβουλευτικής στην εκπαιδευτική κοινότητα. Παρουσιάζονται τα αποτελέσματα έρευνας μέσω ερωτηματολογίων, που εξέτασε τις απόψεις του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού και των Ειδικών Εκπαιδευτικών του ΚΕ.Δ.Δ.Υ. Γρεβενών, σχετικά με την αναγκαιότητα της Συμβουλευτικής στο χώρο αυτό. Πρόκειται για μελέτη που ερευνά τις απόψεις και προτάσεις του Εκπαιδευτικού Προσωπικού και του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού για την παροχή συμβουλευτικής σε γονείς και μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες & Προβλήματα Συμπεριφοράς, ως προς το πλαίσιο υποστήριξης – ένταξης σε αντισταθμιστικές εκπαιδευτικές δομές υποστήριξης, - που διαθέτει η Δημόσια Εκπαίδευση στη χώρα μας-, ή την τροποποίηση συμπεριφοράς τους. Το προσωπικό του ΚΕ.Δ.Δ.Υ.



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Γρεβενών αποτελεί μία μικρή περιφερειακή ευέλικτη διαγνωστική διεπιστημονική ομάδα, που η πλειοψηφία των μελών της κατέχει αυξημένα επιστημονικά προσόντα και καλύπτει ανάγκες τριών χιλιάδων εξακοσίων μαθητών της Περιφερειακής Ενότητας Γρεβενών, Προσχολικής Αγωγής, Δημοτικής Εκπαίδευσης και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Μέσα από την έρευνα έγινε φανερό η προσφορά της Συμβουλευτικής, τόσο σε ατομικό όσο και σε ομαδικό επίπεδο, στην ενδυνάμωση και ενίοτε, στην αναδόμηση της προσωπικότητας του/της μαθητή/τριας που παρουσιάζει Μαθησιακές Δυσκολίες ή Προβλήματα Συμπεριφοράς. Ο ρόλος του/της Συμβούλου, είτε αυτός πραγματώνεται από ένα ειδικευμένο άτομο (ψυχολόγος – κοινωνική λειτουργός – ειδικός εκπαιδευτικός), είτε από την συνεργασία και άλλων επιστημόνων (Διεπιστημονική Ομάδα ΚΕ.Δ.Δ.Υ., Ε.Δ.Ε.Α.Υ.), αποκτά πρωτεύουσα σημασία για την επιτυχή εφαρμογή του θεσμού της Σχολικής Συμβουλευτικής. Διαπιστώνεται έλλειμμα συντονισμού των εμπλεκόμενων παραγόντων της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ως προς τη διάχυση της παρεχόμενης συμβουλευτικής, που εκπορεύεται από τον φορέα του ΚΕ.Δ.Δ.Υ., καθώς και απουσία επιμόρφωσης σε θέματα συμβουλευτικής προς όλους τους εμπλεκόμενους στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ακόμα καταδεικνύεται η αναγκαιότητα της συμβουλευτικής σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, καθώς παρατηρείται αύξουσα τάση γενικευμένων αλλά και ειδικών μαθησιακών δυσκολιών, καθώς και έξαρση προβλημάτων συμπεριφοράς, που συμπεριλαμβάνουν διαχείριση κρίσεων/συγκρούσεων, διαχείριση πένθους, εκφοβισμό, σχολική άρνηση, σχολική δυσπροσαρμογή κ.ά. Τέλος επισημαίνεται η ανάγκη ενδοσχολικής και εξωσχολικής επιμόρφωσης όλων των εμπλεκόμενων στην εκπαιδευτική διαδικασία (εκπαιδευτικοί, μαθητές/τριες, γονείς) σε θέματα συμβουλευτικής – σχολικής συμβουλευτικής, καθώς και η υλοποίηση προγραμμάτων πρόληψης και ενδυνάμωσης.



Σημαντικά Ερευνητικά Αποτελέσματα από την Χρήση των Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία των Μαθηματικών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Γεώργιος Α. Κωνσταντινίδης, Εκπαιδευτικός ΠΕ03, Μεταπτυχιακό MAIS, Τμήμα
Διοίκησης Επιχειρήσεων, ΤΕΙ ΑΜΘ

E-mail: konstanti@sch.gr

Ιωάννης Ι. Γεροντίδης, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, ΤΕΙ ΑΜΘ

E-mail: igeront@teiemt.gr

Στην παρούσα εργασία μελετώνται οι απόψεις και στάσεις των εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που διδάσκουν Μαθηματικά στο Γυμνάσιο και το Λύκειο (Γενικό και Επαγγελματικό) για τη χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.). Η έρευνά δεν περιορίζεται μόνο σε Μαθηματικούς, αλλά επεκτείνεται και σε άλλες ειδικότητες που διδάσκουν Μαθηματικά όπως Φυσικούς και Πληροφορικούς. Σκοπός μας είναι να διερευνηθούν οι απόψεις και οι στάσεις τους αναφορικά με τη χρήση των Τ.Π.Ε. στη διδακτική διαδικασία. Ταυτόχρονα, επαληθεύονται συμπεράσματα παλαιότερων ερευνών και διερευνάται η ύπαρξη «εμποδίων» που δρουν καταλυτικά, μη επιτρέποντας την συνολική ένταξη των Τ.Π.Ε. στη μαθησιακή διαδικασία.

Η Διερευνητική Παραγοντική Ανάλυση πάνω στα δεδομένα δημοσκόπησης της έρευνας, αποκάλυψε πέντε παράγοντες που χαρακτηρίζουν τη στάση των εκπαιδευτικών, ενώ η Ανάλυση Διακύμανσης εντόπισε στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των παραγόντων και των χαρακτηριστικών του πληθυσμού (Φύλο – Ηλικία – Οικογενειακή Κατάσταση – Ειδικότητα – Νομός – Σπουδές – Προϋπηρεσία – Επιμόρφωση).

Σύμφωνα με τα ερευνητικά αποτελέσματα, οι καθηγητές που διδάσκουν Μαθηματικά :

- ✓ Πιστεύουν ότι οι μαθητές τους δεν ωφελούνται από την χρήση των εκπαιδευτικών λογισμικών που χρησιμοποιούνται κατά τη διδασκαλία,



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Λαμίας
Αντ. ΜΑΚΕΔΑΚΗΤΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

- ✓ Πιστεύουν ότι η εκτεταμένη χρήση των ΤΠΕ στην τάξη είναι χρονοβόρα και δυσχεραίνει την κάλυψη της διδακτέας ύλης,
- ✓ Διαπιστώνουν ότι η χρήση των ΤΠΕ δυσχεραίνει την ομαλή ροή του μαθήματος και δημιουργεί προβλήματα διαχείρισης της τάξης,
- ✓ Νιώθουν έλλειψη αυτοπεποίθησης όταν χρησιμοποιούν εκπαιδευτικά λογισμικά,
- ✓ Νιώθουν εκτεθειμένοι μπροστά στα προβλήματα υλικοτεχνικής υποδομής και τεχνικής υποστήριξης, που καθημερινά εμφανίζονται στα εργαστήρια των σχολείων.

Τα αποτελέσματα αυτά διαφοροποιούνται σε ένταση, που εξαρτάται από τα χαρακτηριστικά του πληθυσμού.



Μάθηση με φορητές ψηφιακές συσκευές: κύριες ερευνητικές τάσεις στην εκπαίδευση

Κλεοπάτρα Νικολοπούλου, Πανεπιστήμιο Αθηνών

E-mail: klNIKOLopoulou@ath.forthnet.gr

Την τελευταία δεκαετία εμφανίζονται διαρκώς και περισσότερες έρευνες αναφορικά με τη μάθηση με φορητές ψηφιακές συσκευές (φορητή μάθηση), όπως είναι τα κινητά τηλέφωνα και οι ηλεκτρονικές ταμπλέτες. Η εργασία αυτή παρουσιάζει τις κύριες ερευνητικές τάσεις στο χώρο της εκπαίδευσης αναφορικά με τη φορητή μάθηση, όπως αυτές αναδεικνύονται μέσα από πέντε μεγάλης έκτασης επισκοπήσεις μελετών για τη φορητή μάθηση (Hwang & Tsai, 2011; Hung & Zhang, 2012; Wu et al., 2012; Sung et al., 2016; Chee et al., 2017), αλλά και άλλες μικρότερης έκτασης μετα-αναλύσεις. Οι επισκοπήσεις έγιναν σε ακαδημαϊκές ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων (Social Sciences Citation Index, ERIC κλπ) και βασικά περιοδικά εκπαιδευτικής τεχνολογίας (Computers & Education, Australian Journal of Educational Technology, Journal of Computer Assisted Learning, British Journal of Educational Technology κλπ), με συνδυασμό λέξεων-κλειδιών, ενώ τα άρθρα που ανακτήθηκαν ήταν κυρίως εμπειρικές και περιγραφικές μελέτες. Οι μεταβλητές που χρησιμοποιήθηκαν από τους ερευνητές ήταν ποικίλες όπως τα γνωστικά αντικείμενα, ο τύπος της φορητής συσκευής, οι συμμετέχοντες (μαθητές, φοιτητές κλπ), το εκπαιδευτικό πλαίσιο (τυπικά ή μη περιβάλλοντα μάθησης), τα μαθησιακά αποτελέσματα, η χώρα διεξαγωγής της μελέτης και ο σχεδιασμός της έρευνας. Τα θέματα - οι περιοχές έρευνας που προσδιορίστηκαν και τα ευρήματα που συζητήθηκαν περισσότερο είναι τα ακόλουθα. Η πλειονότητα των ερευνών ασχολήθηκε με φοιτητές-χρήστες των φορητών συσκευών για τη μάθηση (τριτοβάθμια εκπαίδευση), με την πρωτοβάθμια να ακολουθεί και να έπεται η δευτεροβάθμια με τις λιγότερες έρευνες. Στην αρχή της δεκαετίας του 2000 η



Πανελλήνιο Συνέδριο

Επιστημονικό Βιομηχανικό Ινστιτούτο
Α.Ι.Γ. ΜΕΤΕΓΧΕΙΡΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

εστίαση των ερευνών ήταν κυρίως στη διερεύνηση των κινήτρων μάθησης, των στάσεων και των αντιλήψεων των φοιτητών και των μαθητών προς τη φορητή μάθηση, ενώ στο δεύτερο μισό της δεκαετίας, οι έρευνες εξειδικεύονται με αναφορά σε γνωστικά αντικείμενα στα οποία εφαρμόζεται η φορητή μάθηση. Το επιστημονικό περιεχόμενο αναφέρεται κυρίως στη γλώσσα και τις τέχνες, στις φυσικές επιστήμες, στις κοινωνικές επιστήμες και έπονται τα μαθηματικά. Μετά το 2000 οι περισσότερες έρευνες εστιάζουν στην αποτελεσματικότητα της φορητής μάθησης. Οι περισσότερες μελέτες εμφανίζουν, εν γένει, θετικά αποτελέσματα ανεξαρτήτως του τύπου της φορητής συσκευής. Η φορητή μάθηση αποτελεί κίνητρο μάθησης για φοιτητές και μαθητές και φαίνεται να προκαλεί - διατηρεί το ενδιαφέρον των μαθητευόμενων (θετικές στάσεις). Μέχρι περίπου το 2010 τα κινητά τηλέφωνα και οι ψηφιακοί προσωπικοί βοηθοί (PDAs) ήταν οι περισσότερο συχνά χρησιμοποιούμενες συσκευές φορητής μάθησης, ενώ μετά το 2010 είναι τα έξυπνα κινητά τηλέφωνα. Η φορητή μάθηση διερευνήθηκε σε διαφορετικά πλαίσια (τυπικά και άτυπα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα), αλλά η άτυπη μάθηση είναι η προτιμώμενη προσέγγιση που ακολουθείται στις περισσότερες μελέτες. Η διερευνητική μάθηση, η συνεργατική και εξατομικευμένη μάθηση, καθώς και οι μικρής διάρκειας παρεμβάσεις φαίνεται να συνεισφέρουν ιδιαίτερα. Οι ερευνητικές τάσεις για τη φορητή μάθηση αναμένεται να αλλάζουν με την πάροδο των χρόνων και μπορεί να αποτελέσουν μια βάση για τους εκπαιδευτικούς, ερευνητές και για όσους χαράσσουν εκπαιδευτική πολιτική.



Η εφαρμογή των learning analytics στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Άννα Σωτηριάδου, Πτυχιούχος Διαχείρισης Πληροφοριών ΤΕΙ ΑΜΘ, Μεταπτυχιακή

Φοιτήτρια ΔΠΜΣ «Διδακτική, Παιδαγωγική και ΤΠΕ», ΤΕΙ ΑΜΘ

E-mail: sotiriadou@teiser.gr

Στοχεύοντας στην κατανόηση και στη βελτιστοποίηση της μάθησης και του μαθησιακού περιβάλλοντος, οι εκπαιδευτικοί αναλυτές αναπτύσσουν νέα εκπαιδευτικά εργαλεία και νέους τρόπους ευελιξίας των τριτοβάθμιων ιδρυμάτων. Ένα νέο πεδίο διευκόλυνσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας και βελτίωσης της απόδοσης των εκπαιδευομένων, εμφανίζεται τα τελευταία χρόνια. Είναι τα learning analytics (LA), εφαρμογές που αφορούν τη αξιοποίηση μαθησιακών δεδομένων τα οποία συμβάλλουν στη βελτίωση των εκπαιδευτικών πρακτικών. Στο παρόν άρθρο, εξετάζεται ο ρόλος που διαδραματίζουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με κύριο σημείο τα οφέλη που αποκομίζουν οι εκπαιδευτικοί, οι εκπαιδευόμενοι και κατ' επέκταση τα ανώτατα τριτοβάθμια ιδρύματα. Η εξέταση αυτή πραγματοποιείται μέσω βιβλιογραφικής ανασκόπησης.

Στο παρόν άρθρο, δίνεται το θεωρητικό υπόβαθρο των LA και παρουσιάζονται τα ερευνητικά ερωτήματα που δομούνται ως εξής: 1) Ποιες εμπειρικές έρευνες έχουν γίνει τον τελευταίο χρόνο στο πεδίο των LA στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, i) τα ερευνητικά ερωτήματα που διερευνήθηκαν, ii) η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε, και iii) τα ευρήματα που προέκυψαν. 2) Ποια είναι τα πλεονεκτήματα εμφανίζονται από τη χρήση των LA;

Ακολουθεί η μεθοδολογία ανεύρεσης επιστημονικών άρθρων για τη βιβλιογραφική επισκόπηση βάσει της οποίας δομήθηκε το άρθρο. Τα περισσότερα άρθρα αναζητήθηκαν κυρίως από τα συνέδρια "Learning Analytics & Knowledge" που διεξήχθησαν. Ο λόγος επιλογής των συγκεκριμένων συνεδρίων είναι ότι το μόνος σκοπός διεξαγωγής τους είναι η περαιτέρω διερεύνηση και εξέταση των LA. Οι εμπειρικές μελέτες, πραγματοποιήθηκαν το χρονικό διάστημα 2016-2017. Ο λόγος επιλογής του χρόνου είναι ότι λόγω των ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων,



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
Αντ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΣΤΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

δημιουργούνται συνεχώς εφαρμογές στις εκπαιδευτικές πλατφόρμες. Διερευνάται η εφαρμογή των LA στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και τα πλεονεκτήματα που παρουσιάζονται μετά τη χρήση τους στους εκπαιδευόμενους. Το άρθρο ολοκληρώνεται με τη διεξαγωγή, τη διατύπωση των συμπερασμάτων και τη παράθεση μελλοντικών προτάσεων για διερεύνηση των LA στην εκπαίδευση γενικότερα. Βασικό εύρημα της έρευνας, είναι ότι η αποτελεσματική χρήση των LA, ενισχύει τις πρακτικές μάθησης και της διδασκαλίας και τελικά οδηγεί σε καλύτερα αποτελέσματα. Όπως αποδείχθηκε, για την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των LA, θα πρέπει να συνεχιστεί η ανάπτυξη και η βελτίωση τους. Η πρόταση που αποδεικνύεται βάσει των εμπειρικών μελετών που αναλύθηκαν δηλώνει ότι, η χρήση τους είναι ευεργετική για την τριτοβάθμια εκπαίδευση και επικεντρώνεται κυρίως στην εκπαιδευτική διαδικασία για τη βελτίωση της μάθησης.

Ως συνέχεια αυτής έρευνας, προτείνεται η διερεύνηση των προσδοκιών και των αντιλήψεων των εκπαιδευομένων όσον αφορά στη χρήση εργαλείων των LA σε τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα.



Παιδαγωγική Αξιοποίηση των ΤΠΕ σε Σχολεία Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης: Σενάριο Διδασκαλίας στο Μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας

Ελένη Σαμσάρη, Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής, Μ.Εδ., Υποψήφια Δρ.

Πανεπιστημίου Πατρών

E-mail: elenisams@gmail.com

Μαρία Σιομπότη, Φιλολόγος - Διευθύντρια Εν. Ειδικού Επαγγ. Γυμνασίου- Λυκείου

Σερρών, E-mail: msiompoti@sch.gr

Δρ. Πέτρος Σαμσάρης, Φιλολόγος - Διευθυντής 2^{ου} Γυμνασίου Σερρών, E-mail:

psamsaris@sch.gr

Σήμερα, οι ΤΠΕ αποτελούν ένα ισχυρό εργαλείο, εφόσον μπορούν να υποστηρίξουν την εκπαιδευτική διαδικασία και συμβάλλουν γενικότερα στην αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης. Τις τελευταίες δεκαετίες η χρήση των ΤΠΕ στην Ειδική Εκπαίδευση φαίνεται ότι οδηγεί σε θετικά μαθησιακά αποτελέσματα. Όταν το τεχνολογικό μέσο ή το λογισμικό προσαρμόζεται κατάλληλα στις ιδιαίτερες ανάγκες του μαθητή, τότε ο μαθητής επεξεργάζεται καλύτερα την πληροφορία και κατανοεί σε βάθος τη νέα γνώση. Το γνωστικό αντικείμενο της Νεοελληνικής Γλώσσας δίνει τη δυνατότητα για την ένταξη των ΤΠΕ μέσα στη σχολική τάξη. Εξάλλου, σύμφωνα με το Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών (ΔΕΠΠΣ), ένας από τους σκοπούς του μαθήματος της Γλώσσας είναι οι μαθητές να εξοικειωθούν με την τεχνολογία της Πληροφορικής, ώστε να αποκτήσουν πρόσβαση στις πληροφορίες που παρέχονται, μέσω των διαφόρων εκπαιδευτικών πολυμεσικών και υπερμεσικών εφαρμογών (ΥΠΔΒΜΘ, 2008).

Στόχος της συγκεκριμένης μελέτης είναι να παρουσιαστεί ένα διδακτικό σενάριο στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας με τη βοήθεια των ΤΠΕ, το οποίο απευθύνεται σε μαθητές που φοιτούν σε Ειδικό Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ε.Ε.Ε.Κ.). Οι μαθητές που φοιτούν σε σχολικές



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Λαρνακας
Δ/ν: ΠΑΡΕΚΚΑΣΤΡΑΣ ΚΑΙ ΦΡΑΓΚΙΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, όπως το Ε.Ε.Ε.Κ., διαθέτουν μέτρια ή οριακή νοημοσύνη, αντιμετωπίζουν προβλήματα στην αναγνωστική αποκωδικοποίηση και την αναγνωστική κατανόηση, καθώς και στην παραγωγή γραπτού λόγου. Επίσης, παρουσιάζουν προβλήματα μεταγνωστικού τύπου, όπως προβλήματα αναγνώρισης των απαιτήσεων του έργου, προβλήματα επιλογής και εφαρμογής των στρατηγικών και δυσκολίες στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της γνωστικής λειτουργίας.

Σκοπός του διδακτικού σεναρίου, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ταξίδι στο κόσμο της φύσης», είναι οι μαθητές να ασκηθούν στην παραγωγή περιγραφικών κειμένων και να μάθουν να χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο για να αντλούν πληροφορίες, τις οποίες θα αξιοποιούσαν, ώστε να συνθέσουν τις εργασίες που τους είχαν ανατεθεί. Οι μαθησιακές δραστηριότητες περιέχουν φύλλα εργασίας και έχουν σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να καλύπτουν τις απαιτήσεις της συγκεκριμένης διδακτικής ενότητας και να ανταποκρίνονται στο νοητικό επίπεδο των μαθητών.

Το σενάριο διδασκαλίας εφαρμόστηκε από την μία ερευνήτρια σε περιβάλλον πραγματικής τάξης εννέα μαθητών που φοιτούσαν στο Ε.Ε.Ε.Κ. Σερρών, στο οποίο η ίδια εργαζόταν ως εκπαιδευτικός, κατά τη διδασκαλία του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας. Οι συμμετέχοντες είχαν διαγνωστεί με μέτρια νοητική υστέρηση, ενώ σε δύο από τους μαθητές υπήρχε συννοσηρότητα με διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές. Η αξιοποίηση των ΤΠΕ κατά την εκπαιδευτική διαδικασία έγινε με οργανωμένο και συστηματικό τρόπο, αφού πρωτίστως είχαν ληφθεί υπόψη οι ιδιαίτερες ανάγκες των παιδιών και είχαν τεθεί οι επιδιωκόμενοι στόχοι που έπρεπε να κατακτήσουν οι μαθητές. Ακόμη, κατά τη διδακτική πράξη χρησιμοποιήθηκε η ομαδοσυνεργατική μέθοδος διδασκαλίας, ώστε να συμμετάσχουν ενεργά όλοι οι μαθητές και να αναπτύξουν επικοινωνία μεταξύ τους.

Το σενάριο διδασκαλίας παρουσίασε εντυπωσιακά θετικά αποτελέσματα και θεωρήθηκε ως μία πρωτόγνωρη διαδικασία για τους μαθητές, οι οποίοι δεν είχαν χρησιμοποιήσει ποτέ ως τότε τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές στο μάθημα της Γλώσσας. Οι μαθητές εξασκήθηκαν στην παραγωγή περιγραφικού κειμένου,



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ίνστιτούτο Λαμίας
Αν. ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

επιλέγοντας τις απαιτούμενες πληροφορίες και οργανώνοντας αυτές κατάλληλα, μετά την κριτική ανάγνωση των ηλεκτρονικών πηγών, ενώ εμπλούτισαν το λεξιλόγιό τους χρησιμοποιώντας τα ηλεκτρονικά λεξικά. Πέρα από τους γνωστικούς στόχους, επιτεύχθηκαν επίσης και τεχνογραμματικοί στόχοι, εφόσον εξοικειώθηκαν με την πλοήγηση στο Διαδίκτυο και ειδικότερα με την περιήγηση σε υπερμεσικές εφαρμογές, αλλά και με την κριτική μελέτη κειμένων σε ιστότοπους, οι οποίοι είχαν επιλεχθεί από τους ερευνητές. Ακόμη, η ενεργητική συμμετοχή τους κατά τη διάρκεια του σεναρίου, τους οδήγησε στο να ανακαλύψουν οι ίδιοι τη γνώση με την αναζήτηση της διαδικτυακής πληροφορίας. Αυτό που τους έκανε μεγαλύτερη εντύπωση ήταν ότι έπρεπε να συνεργαστούν μεταξύ τους στο μάθημα της Γλώσσας, επειδή ήταν συνηθισμένοι να συνεργάζονται μόνο στο πλαίσιο του μαθήματος της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής. Κατά την πραγματοποίηση των φύλλων εργασίας παρατηρήθηκαν από την εκπαιδευτικό βασικά στοιχεία της συνεργατικής μάθησης, όπως η θετική αλληλεξάρτηση και η διάδραση των μελών της ομάδας, με στόχο την ολοκλήρωση ενός κοινού στόχου.

Στο συγκεκριμένο διδακτικό σενάριο επιχειρείται μία διαφορετική διδακτική προσέγγιση με τη χρήση των ΤΠΕ σε σχέση με την παραδοσιακή διδασκαλία σε μία τάξη ενός ειδικού σχολείου. Η πραγματοποίηση διδακτικών παρεμβάσεων με την υποστήριξη ΤΠΕ σε μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες δε συναντάται συχνά σε σχολικές μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. Εφόσον τα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες έχουν συνήθως χαμηλά κίνητρα για μάθηση και δε δείχνουν ενδιαφέρον για την ενεργητική μάθηση, λόγω των συνεχόμενων αποτυχιών τους, η διδασκαλία μαθημάτων με τη βοήθεια των ΤΠΕ μπορεί να είναι πιο αποτελεσματική σε σχέση με την παραδοσιακή διδασκαλία.



Ανάπτυξη εκπαιδευτικής εφαρμογής σε διαδικτυακή πλατφόρμα

Διαμαντούλα Λιάρα, Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής ΤΕ, ΤΕΙ ΚΜ

E-mail: diam.liara@gmail.com

Δημήτριος Βαρσάμης, Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής ΤΕ, ΤΕΙ ΚΜ

E-mail: dvarsam@teicm.gr

Σπυρίδων Κυριαζίδης, Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής ΤΕ, ΤΕΙ ΚΜ

E-mail: kiriazidiss@yahoo.gr

Οι εκπαιδευτικές εφαρμογές που χρησιμοποιούνται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικά) στην Ελλάδα έχουν κάποια μειονεκτήματα. Οι περισσότερες εφαρμογές έχουν μεγάλο εύρος χρήσης, δηλαδή, χρησιμοποιούνται για πολλά μαθήματα και θεματικές και για πολλές τάξεις. Επίσης, οι εκπαιδευτικές εφαρμογές που χρησιμοποιούνται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση είναι κλειστές, δηλαδή, δεν δίνουν τη δυνατότητα στον χρήστη – δάσκαλο να επέμβει στην εφαρμογή και να την διαμορφώσει με τον τρόπο που αυτός επιθυμεί, ανάλογα τις ικανότητες και το επίπεδο των μαθητών της τάξης του.

Η παρούσα εργασία έχει θέμα τη σχεδίαση και ανάπτυξη μιας εκπαιδευτικής εφαρμογής σε διαδικτυακή πλατφόρμα η οποία απευθύνεται σε μαθητές και δασκάλους του δημοτικού σχολείου. Πιο συγκεκριμένα, η εφαρμογή αποτελεί ένα παιχνίδι μέσα από το οποίο γίνεται η αξιολόγηση των μαθητών σε διάφορες θεματικές όλων των τάξεων του δημοτικού.

Με την χρήση της εφαρμογής ο δάσκαλος έχει την δυνατότητα να διαμορφώσει ένα κριτήριο αξιολόγησης σε μια θεματική με ερωτήσεις επιλογής. Ειδικότερα, ο χρήστης – δάσκαλος καθορίζει τον αριθμό των ερωτήσεων, το περιεχόμενο των ερωτήσεων, τις τέσσερις πιθανές απαντήσεις, την σωστή απάντηση, το χρόνο μέσα στον οποίο ο μαθητής πρέπει να απαντήσει στην ερώτηση, την δυσκολία του κριτηρίου αξιολόγησης και τον αριθμό των ερωτήσεων στις οποίες θα 'απαντήσει' σωστά ο αντίπαλος του μαθητή.



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ψηφιακό Ινστιτούτο
Απ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΙΑΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Με την εφαρμογή αυτή οι μαθητές μπορούν να εκπαιδεύονται, να εξασκούνται και να αξιολογούνται. Η εφαρμογή έχει ως κεντρικό θέμα τον αγώνα ταχύτητας μεταξύ δύο αυτοκινήτων εκ των οποίων το ένα αντιστοιχεί στον μαθητή και το άλλο στον αντίπαλο. Ο χρήστης – μαθητής επιλέγει την τάξη, την θεματική και την δυσκολία του κριτηρίου αξιολόγησης και ξεκινά το παιχνίδι. Ο χρήστης – μαθητής απαντά στις ερωτήσεις και σε κάθε σωστή απάντηση το δικό του αυτοκίνητο μετακινείται κατά μια θέση ενώ σε κάθε μη σωστή απάντηση το αυτοκίνητο παραμένει στην θέση του. Το αυτοκίνητο του αντιπάλου μετακινείται τυχαία σύμφωνα με τον αριθμό των ερωτήσεων στις οποίες θα ‘απαντήσει’ σωστά ο αντίπαλος, τον οποίο τον καθορίζει ο χρήστης – δάσκαλος. Στην περίπτωση που ο χρήστης – μαθητής δεν προλάβει να απαντήσει στον χρόνο που έχει καθορίσει ο χρήστης – δάσκαλος, το αυτοκίνητο δεν μετακινείται. Ο χρήστης – μαθητής μπορεί να επαναλάβει το ίδιο κριτήριο αξιολόγησης πολλές φορές το οποίο θα έχει τις ίδιες ερωτήσεις οι οποίες θα εμφανίζονται με άλλη σειρά και τις ίδιες πιθανές απαντήσεις οι οποίες θα εμφανίζονται με άλλη σειρά, έτσι ώστε ο μαθητής να μην απομνημονεύει τις σωστές απαντήσεις.

Συνεπώς, η υλοποίηση και η χρήση της εφαρμογής στοχεύει στην ευκολία ανάπτυξης κριτηρίων αξιολόγησης με ερωτήσεις επιλογής από την μεριά των δασκάλων και την ευχάριστη, μέσω παιχνιδιού, εξέταση των μαθητών. Μια προέκταση της παρούσας εφαρμογής είναι η δυνατότητα να παίξουν ταυτόχρονα πολλοί μαθητές και να δημιουργηθεί η κατάλληλη βάση έτσι ώστε να δημιουργείται αυτόματα ένα κριτήριο αξιολόγησης σύμφωνα με τις προδιαγραφές που θέτει ο δάσκαλος(83.212.59.94\webgame_el).



Οι Μικροί Τοπογράφοι μετρούν, σχεδιάζουν, μελετούν και προτείνουν τρόπο ανάπλασης του αύλειου χώρου

Μαρία Γκουτουλούδη, Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση Σερρών

E-mail: mgoutouloudi@gmail.com

Οι Μικροί Τοπογράφοι, μαθητές της Ε' τάξης του Δημοτικού Σχολείου Μαυροθάλασσας, μέτρησαν και σχεδίασαν το χώρο του σχολείου σε χαρτί αλλά και ψηφιακά στον υπολογιστή, και διερεύνησαν τις απόψεις όλων των μαθητών και των δασκάλων του σχολείου μέσα από ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια σχετικά με το τι θα ήθελαν να αλλάξει ή να προστεθεί στην αυλή. Μελέτησαν τον χώρο της αυλής και τις προτιμήσεις των χρηστών της, και έκαναν τις προτάσεις τους για την διαμόρφωσή της στο Σύλλογο Διδασκόντων. Οι μαθητές λοιπόν, μπήκαν σε ρόλο Τοπογράφου, Ερευνητή, Δημοσιογράφου, Μελετητή, Παρουσιαστή και πρότειναν 10 αισθητικές παρεμβάσεις. Πέτυχαν να κεντρίσουν το ενδιαφέρον των δασκάλων και των μαθητών όλου του σχολείου και να υλοποιηθούν πολλές από τις προτάσεις τους. Η σχολική δράση αυτή εκτός από τα πολλά οφέλη που αποκόμισαν οι Μικροί Τοπογράφοι, ευαισθητοποίησε όλη τη σχολική κοινότητα για την ανάπλαση και προστασία του περιβάλλοντα χώρου του σχολείου. Δάσκαλοι και μαθητές όλου του σχολείου συνεργάστηκαν και βοήθησαν να μπουν χρώματα και επιδαπέδια παιχνίδια στην αυλή του σχολείου.



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

«Ήλιε μου, ήλιε μου βασιλιά μου». Μια πρόταση για τη διδακτική χρήση των Τ.Π.Ε. στο Νηπιαγωγείο

Κωνσταντίνος Μπαντικός, Επιμορφωτής ΤΠΕ Β` Επιπέδου

E-mail: Komo2003@gmail.com

Δέσποινα Αλεξανδρίδου, Νηπιαγωγός

E-mail: alexandes69@yahoo.gr

Σύμφωνα με το ΔΕΠΠΣ, για το νηπιαγωγείο η Μελέτη Περιβάλλοντος είναι ένα πλαίσιο δράσης και αλληλεπίδρασης άρρηκτα συνδεδεμένο με τα βιώματα των παιδιών. Η προσωπική παρατήρηση και η περιέργεια των παιδιών είναι οι κινητήριες δυνάμεις προς την κατάκτηση της γνώσης. Αυτές ενεργοποιούν την δημιουργικότητα, την ανταλλαγή απόψεων και ιδεών και οδηγούν σε νέες γνώσεις. Τα παιδιά ενδιαφέρονται να γνωρίσουν χαρακτηριστικά γνωρίσματα του κόσμου που τα περιβάλλει. Επιθυμούν να «ανακαλύψουν» τον κόσμο. Μέσα σε αυτό λοιπόν το παιδαγωγικό πλαίσιο θα κινηθούμε για να βοηθήσουμε τα νήπια να γνωρίσουν το ηλικό μας σύστημα. Για το σκοπό αυτό προχωρήσαμε στο σχεδιασμό και εφαρμογή ενός διδακτικού σεναρίου με χρήση των Τ.Π.Ε.



Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Επικοινωνία και η Προώθηση Υπεύθυνης Περιβαλλοντικής Συμπεριφοράς μέσω της χρήσης των ΤΠΕ

Ευστάθιος Λούπας, MSc Περιβαλλοντολόγος – Περιβαλλοντικός Εκπαιδευτής,
Απόφοιτος Πανεπιστημίου Αιγαίου
E-mail: efsta9412@gmail.com

Κωνσταντίνα Λάμπρου, Φοιτήτρια του Τμήματος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και
Ιστορίας, Πανεπιστημίου Αιγαίου

Η αύξηση και η ανάπτυξη της τεχνολογίας έχει βοηθήσει κατά πολύ, θα μπορούσε να πει κανείς, στον χώρο της εκπαιδευτικής κοινότητας. Οι ΤΠΕ έχουν συμβάλει κατά πολύ στο τρόπο διδασκαλίας αρκετών μαθημάτων του σχολικού προγράμματος. Έχουν διαμορφώσει έναν διαφορετικό τρόπο διδασκαλίας, έναν πιο εξελιγμένο θα μπορούσαμε να πούμε. Έχουν κινήσει το ενδιαφέρον πολλών διδασκόντων να δουν με διαφορετική ματιά την εξέλιξη της τεχνολογίας στην εκπαιδευτική κοινότητα. Οι ΤΠΕ είναι μια μορφή που οι εκπαιδευόμενοι αλλά και οι εκπαιδευτικοί αρκετές φορές προτιμούν. Βέβαια, οι τελευταίοι φοβούνται να τις χρησιμοποιήσουν γιατί είναι κάτι νέο, κάτι καινούριο, που το φοβούνται, κάτι που δεν γνωρίζουν δεν κατέχουν και που ξέρουν ότι δεν θα μπορούν να είναι εκείνοι οι κύριοι αυτής της οθόνης. Στην παρούσα εργασία θα αναπτύξουμε μεθόδους και τρόπους διδασκαλίας για το πως οι ΤΠΕ μπορούν να συμβάλλουν στην διαφορετικά και πετυχημένα στην υλοποίηση και εκτέλεση του κάθε μαθήματος που θα επιλέξει να τις χρησιμοποιήσει. Στόχος λοιπόν αυτής της καινοτομίας στον εκπαιδευτικό χώρο θα είναι να μπορέσουμε να διδάξουμε καλλίτερα την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Επικοινωνία που στόχο θα έχουν την Προώθησης Υπεύθυνης Περιβαλλοντικής Συμπεριφοράς. Το τελευταίο σημαίνει την ενεργό συμμετοχή των πολιτών (μαθητών στην συγκεκριμένη περίπτωση) στην λήψη αποφάσεων σε θέματα που άπτονται της ποιότητας του περιβάλλοντος. Οι χρήστες των ΤΠΕ



Πανελλήνιο Συνέδριο



Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

Αν. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΙΑΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

μπορούν μέσα από ειδικά προγραμματιστικά περιβάλλοντα (ίντερνετ, μέσα κοινωνικής δικτύωσης) να διαμορφώσουν λογισμικά και παιχνίδια για μικρούς και μεγάλους φίλους ώστε να καταλάβουν και να κατανοήσουν καλλίτερα έννοιες που πολλές φορές προκαλούν σύγχυση, όπως για παράδειγμα την έννοια της περιβαλλοντικής ρύπανσης με την περιβαλλοντική μόλυνση ή αυτή της αποδόμησης με την αποικοδόμηση και πολλών ακόμη που δεν είναι ακόμη ξεκάθαρες. Στόχος, τόσο της παρούσης εργασίας, όσο και της ύπαρξης των ΤΠΕ είναι να βοηθήσουμε στην καλλίτερη αποσαφήνιση και κατανόηση εννοιών και όρων προς τις μικρότερες, κυρίως, αλλά και μεγαλύτερες ηλικίες που θέλουν να μάθουν και να εκπαιδευτούν πάνω σε θέματα περιβάλλοντος.



Οι επαγγελματικές ανάγκες ανάπτυξης των Διευθυντών Σχολείων και οι φορείς επιμόρφωσής τους στην Ελλάδα και σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μία συγκριτική μελέτη

Θεοφανή Γάκου, Τ.Ε.Ι. Α.Μ.Θ.

E-mail: ngakou@sch.gr

Δημήτριος Μαδυτινός, Τ.Ε.Ι. Α.Μ.Θ.

E-mail: dmadi@teiemt.gr

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται πρώτα μια βιβλιογραφική ανασκόπηση σε έρευνες που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα σε σχέση με τις επαγγελματικές ανάγκες ανάπτυξης των Διευθυντών σχολείων και των φορέων επιμόρφωσής τους. Στη συνέχεια συγκρίνονται τα αποτελέσματα αυτών με τα αποτελέσματα από το αντίστοιχο εκπαιδευτικό περιβάλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εξάγονται τα σχετικά συμπεράσματα.

Με αυξανόμενο το ενδιαφέρον για την εκπαίδευση τα τελευταία χρόνια, είναι άκρως σημαντικό να φανούν ποιες είναι επαγγελματικές ανάγκες ανάπτυξης των Διευθυντών σχολείων στο πλαίσιο των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και ποιοι είναι οι φορείς που βοηθούν στην ανάπτυξη του ρόλου αυτού. Κυρίαρχο ρόλο στη λειτουργία του σχολείου ως Οργανισμού, έχει ο Διευθυντής, ο οποίος για να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στα καθήκοντά του ως ηγέτης, επιδιώκει την επαγγελματική του ανάπτυξη με διαρκή και πολύπλευρη επιμόρφωση.

Από τα αποτελέσματα των ερευνών που πραγματοποιήθηκαν από το 2005 και μετά, προκύπτει ότι οι νέοι Διευθυντές σχολικών μονάδων, αλλά και οι παλαιότεροι πιστεύουν στην ανάγκη εξειδικευμένης επιμόρφωσης κυρίως σε θέματα που αφορούν την «Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης», την «Ηγεσία στη σχολική μονάδα», τη «Χρήση νέων τεχνολογιών», την «Εκπαιδευτική νομοθεσία», την «Παρακίνηση του προσωπικού», τη «Διαχείριση κρίσεων» και τη «Διαχείριση του χρόνου». Σημαντικότερα κίνητρα συμμετοχής σε πρόγραμμα



Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών



8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

επιμόρφωσης αποτελούν «Η οικονομική ενίσχυση του επιμορφώμενου», η «Διεξαγωγή κατά τις πρωινές ώρες με εξασφάλιση εκπαιδευτικής άδειας» κι η «Σύνδεση της θεωρίας με τη διδακτική πράξη στην τάξη». Το κυριότερο κίνητρο που προτείνουν οι ίδιοι οι διευθυντές είναι: «Κατάλληλοι - Έμπειροι επιμορφωτές».

Σχετικά με τις επιμορφωτικές ανάγκες των Διευθυντικών στελεχών των σχολικών μονάδων έχουν γίνει πάρα πολλές αντίστοιχες έρευνες και σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ενδεικτικά αναφέρονται τα αποτελέσματα από κάποιες έρευνες πάλι από το 2005 και μετά. Πολλοί από τους ερωτηθέντες θεωρούν ότι η επιμόρφωση στην ηγεσία, πρέπει να ξεκινάει από τη λύση των οργανωτικών ζητημάτων στην αντιμετώπιση του ανθρώπινου δυναμικού και την οργάνωση της σχολικής μονάδας. Η επιμόρφωση και κατάρτιση των Διευθυντών είναι για όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα μέγιστης σημασίας, επειδή μέσα από αυτήν ενισχύεται η προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη και εξέλιξη των ιδίων των ατόμων αλλά και του Οργανισμού που διευθύνουν.

Στην Ελλάδα μετά τη μεταπολίτευση βασικοί φορείς επιμόρφωσης ήταν τα Διδασκαλεία Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης (τα οποία έπαψαν να λειτουργούν το 2013 λόγω της γενικότερης οικονομικής κρίσης). Μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1990 δεν υπήρξαν συγκεκριμένα προγράμματα για Διευθυντικά Στελέχη, παρά ελάχιστες επιμορφωτικές συναντήσεις. Κατά την δεκαετία 1990-2000 υλοποιήθηκαν κάποιες επιμορφωτικές δραστηριότητες με τίτλο «Προγράμματα για Στελέχη της Εκπαίδευσης», με τη συνδρομή των Π.Ε.Κ και από τα Διδασκαλεία Δημοτικής Εκπαίδευσης. Το 2002 ιδρύεται ο Οργανισμός Επιμόρφωσης των Εκπαιδευτικών (Ο.ΕΠ.ΕΚ.). Το 2011 ιδρύθηκε το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.), το οποίο αντικατέστησε τον Ο.ΕΠ.ΕΚ. και είναι πλέον υπεύθυνο για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Στη χώρα μας δεν υφίσταται υποχρεωτικό πρόγραμμα επιμόρφωσης των Διευθυντών σχολείων. Τέλος τον Μάρτιο του 2017, στο τριετές σχέδιο για την Εκπαίδευση: «Πλαίσιο κατευθύνσεων και προτάσεων», που ανακοίνωσε το Υπουργείο Παιδείας, προβλέπονται για τους Διευθυντές μια σειρά από σεμινάρια που θα λειτουργήσουν υποστηρικτικά στις αλλαγές που σχεδιάζονται να εφαρμοστούν στο μέλλον.



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Λαμίας
Αντ. ΜΑΚΕΔΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΙΩΤΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε διαπιστώθηκε επίσης, κυρίως μετά το 1996, η εισαγωγή αντίστοιχων μαθημάτων στις προπτυχιακές σπουδές των Σχολών που εκπαιδεύουν και κατάρτιζουν μελλοντικούς εκπαιδευτικούς. Από τα εννιά Παιδαγωγικά τμήματα, μόνο τα πέντε έχουν κάποιο μάθημα σχετικό με Οργάνωση και Διοίκηση σχολείου. Επίσης στην ίδια έρευνα καταγράφηκαν και δεκατρία Μεταπτυχιακά προγράμματα που ασχολούνται με Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων.

Από τα παραπάνω γίνεται ολοφάνερο πως η διαδικασία πρώτα της επιλογής και μετά της επιμόρφωσης των Διευθυντών, πρέπει να αντικατασταθεί με τη διαδικασία πρώτα της κατάρτισης και ετοιμασίας και μετά της επιλογής. Το 2007 η επίσημη θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για το ζήτημα της επιμόρφωσης των στελεχών της εκπαίδευσης, ήταν ότι: «Η ποιότητα των στελεχών των σχολείων αποτελεί βασικό παράγοντα, που συμβάλλει στην επίτευξη μαθησιακών αποτελεσμάτων υψηλής ποιότητας. Οι προσπάθειες του εκπαιδευτικού προσωπικού θα πρέπει να υποστηρίζονται από συνεχή επαγγελματική εξέλιξη». Το ευρωπαϊκό δίκτυο Eurgydice μας πληροφορεί για όσα συμβαίνουν στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση πάντα με την επιμόρφωση των σχολικών ηγετών. Στις περισσότερες από τις 27 χώρες της Ε.Ε. υπάρχουν επίσημοι θεσμοθετημένοι Οργανισμοί που έχουν αναλάβει την επιμόρφωση.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, κρίνεται ότι είναι απαραίτητη η επιμόρφωση των στελεχών της Εκπαίδευσης (υφισταμένων και δυνητικών) σε θέματα διοίκησης. Η προσπάθεια μετάβασης από το γραφειοκρατικό-συγκεντρωτικό σύστημα διοίκησης που ίσχυε για πάρα πολλά χρόνια στη χώρα μας στην αποκεντρωμένη διοίκηση των σχολικών μονάδων και το πέρασμα στο λεγόμενο δημόσιο management, είχε σαν αποτέλεσμα να υπάρξουν θεμελιώδεις αλλαγές στον ρόλο και τα καθήκοντα των Διευθυντών των σχολικών μονάδων. Οι νέες αρμοδιότητες που προστίθενται απαιτούν ένα επιπλέον σύνολο ικανοτήτων, αλλά και την παρακολούθηση προγραμμάτων επιμόρφωσης και προετοιμασίας των επίδοξων Διευθυντών.



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Λαμία
Αν. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Σ' αυτό το περιβάλλον της «παγκοσμιοποίησης» που έχει διαμορφωθεί, η μελέτη των εκπαιδευτικών συστημάτων άλλων χωρών μπορεί να συμβάλει στην κατανόηση και επίλυση των ζητημάτων που απασχολούν τον χώρο της εκπαίδευσης στην Ελλάδα.



Το ιχνογράφημα της οικογένειας σε παιδιά προσχολικής ηλικίας με δυσκολίες προσαρμογής και συμπεριφοράς

Εύη Σταθουλίδου, Εκπαιδευτικός

E-mail: Stathoulidou_evi@hotmail.gr

Γεώργιος Κουντουράς, ΔΠΘ, Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης & Πολιτικής Επιστήμης

E-mail: kountgeo@yahoo.gr

Βασικός σκοπός της παρούσης έρευνας είναι η μελέτη του οικογενειακού ιχνογραφήματος σε παιδιά προσχολικής ηλικίας με δυσκολίες προσαρμογής και συμπεριφοράς. Βασικό ερευνητικό ερώτημα, αποτέλεσε το γεγονός εάν το ιχνογράφημα της οικογένειας μπορεί να αποτυπώσει δυσκολίες σχέσεων και λειτουργικότητας μιας οικογένειας σε παιδιά προσχολικής ηλικίας, τα οποία αντιμετωπίζουν προβλήματα προσαρμογής και συμπεριφοράς. Τα επιμέρους ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν είναι τα εξής: αν μπορεί το ιχνογράφημα της οικογένειας να αναδείξει τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει ένα παιδί με την οικογένειά του, ή πόσο μπορούν αυτές οι δυσκολίες να επηρεάσουν την ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη και συμπεριφορά του παιδιού και τέλος αν όλο αυτό μπορεί να οδηγήσει σε δυσκολίες προσαρμογής στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον του παιδιού. Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από παιδιά προσχολικής ηλικίας που παρακολουθούν το ημερήσιο πρόγραμμα παιδικών σταθμών των Δήμων Ροδόπης, Αβδήρων και Νέστου. Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την έρευνα είχε ποιοτικό χαρακτήρα. Πιο συγκεκριμένα, η ποιοτική μέθοδος εφαρμόζεται σε ερευνητικά εγχειρήματα που στοχεύουν στην περιγραφή, ανάλυση και κατανόηση κοινωνικών διαδικασιών, καταστάσεων ή σχέσεων μεταξύ κοινωνικών υποκειμένων ή ομάδων. Αποτελεί την κατάλληλη μεθοδολογική επιλογή για να διερευνηθούν σε βάθος οι αναπαραστάσεις, οι στάσεις, οι αντιλήψεις, τα κίνητρα, καθώς και τα συναισθηματικά και συμβολικά/φαντασιακά δεδομένα και δεδομένα της συμπεριφοράς του ατόμου/



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Βιβλιοπωλείο Σάφρα
Αντ. ΜΑΥΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΘΡΑΪΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

ατόμων. Το ερευνητικό εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε για την συλλογή των δεδομένων της Έρευνας ήταν το «ιχνογράφημα της οικογένειας», όπου οι μαθητές κλήθηκαν να ζωγραφίσουν την οικογένειά τους. Λόγω της ιδιαιτερότητας του θέματος υπήρξαν αρκετές δυσκολίες κατά την διεξαγωγή της έρευνας, οι οποίες αντιμετωπίστηκαν με τον πλήρη σεβασμό στους κανόνες δεοντολογίας και προστασίας της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Οι πρώτες ενδείξεις των ερευνητικών δεδομένων αναδεικνύουν ότι το ιχνογράφημα της οικογένειας, μπορεί και αποτυπώνει δυσκολίες του οικογενειακού περιβάλλοντος, οι οποίες ενδεχομένως να αποτελούν αιτία αντίδρασης και προσαρμογής στα παιδιά.



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
Αντ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Διδακτικό σενάριο: γνωριμία με τα ελληνικά λαϊκά μουσικά όργανα

Κωνσταντία Σπυριάδου, Εκπαιδευτικός της Μουσικής, Υποψήφια Διδάκτωρ,
Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
E-mail: schdia81@gmail.com

Το εκπαιδευτικό αυτό σενάριο απευθύνεται σε μαθητές/τριες Δ΄τάξης δημοτικού, ενώ εμπλέκει το μάθημα της μουσικής με την τοπική ιστορία και τη γλώσσα, αξιοποιώντας τις Νέες Τεχνολογίες για την αναζήτηση πληροφοριών, εικόνας και ήχου, για την αποτύπωση των εμπειριών των μαθητών/ιών από την πρωτογενή έρευνα σε googledoc και για τη διαμόρφωση ενός powerpoint. Είναι συμβατό με τα ΑΠΣ και ΔΕΠΠΣ, γιατί αποτελεί ενότητα του βιβλίου εξαιρετικά σημαντική, που αναφέρεται στην παράδοση και στον ελληνικό λαϊκό πολιτισμό και γιατί συνδυάζει ξεχωριστές γνωστικές περιοχές μέσω θεωρητικής αναζήτησης και πρωτογενούς ποιοτικής έρευνας.



Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία για παιδιά & εφήβους: από την πράξη στη θεωρία

Κατερίνα Χατζοπούλου, Μτδρ., Φιλολόγος-Γλωσσολόγος Ερευνήτρια ΑΠΘ,
Διδάσκουσα New York College

E-mail: kchatzopoulou@yahoo.com

Στέλλα Βλάχου, Φιλολόγος, Μπ. Ειδικής Αγωγής, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

E-mail: stellavlachou24@gmail.com

Σε περιόδους κρίσης και σημαντικών κοινωνικών αλλαγών και ζυμώσεων αναζητούνται χώροι έμπνευσης, ελπίδας και παραδειγματισμού. Ιδιαίτερη είναι πάντα η ενστικτώδης μέριμνα για τις νεότερες γενιές, προβληματισμός και αγωνία καμιά φορά που ενώνει όλα τα μέλη του κοινωνικού συνόλου. Η φιλοσοφία, ως μητέρα όλων των επιστημών με κέντρο την αριθμητική και τη μουσική, αλλά και την ηθική διαπαιδαγώγηση, ήταν το ουσιαστικό μέρος της εκπαίδευσης των παιδιών και των νέων στην αρχαία Ελλάδα. Στα νεότερα χρόνια η καταλληλότητα της φιλοσοφίας για την εκπαίδευση των παιδιών ξεκίνησε να εξετάζεται και να υποστηρίζεται κατά τη δεκαετία του 1970 (βλ. Marsal & Dobashi 2009, Wartenberg 2009, McCarty 2006, White 2001).

Στην παρούσα εισήγηση παρουσιάζεται το σκεπτικό και η πρακτική των συναντήσεων αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας παιδιών-εφήβων που ξεκίνησαν το 2012 στην πόλη της Καβάλας και από το 2015 στη Θεσσαλονίκη, στο πλαίσιο των δράσεων του Συλλόγου Αρχαίας Ελληνικής Φιλοσοφίας «σὺν Ἀθηνᾶ» (βλ. Αναγνώστου et al. 2017). Η προσέγγιση αφορά το πνεύμα και υλικό από την αρχαία ελληνική φιλοσοφία ειδικότερα, σε σύνδεση με το σήμερα, ενώ εμπλουτίζεται και από άλλους χώρους. Σε πρώτη φάση πραγματοποιείται γνωριμία με το περιεχόμενο της σκέψης των αρχαίων στοχαστών (το θέτουμε στην κρίση των παιδιών) και ακολουθεί διαλογικά ερμηνεία και ανάλυση. Η προσέγγιση είναι εννοιοκεντρική και όχι προσωποκεντρική, δηλαδή παρουσιάζονται θέματα προβληματισμού κοινά στη



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Λαρνακας
Δ/ν: ΠΑΡΕΚΚΑΣΤΡΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

σύγχρονη και αρχαία ελληνική σκέψη, όπως η δικαιοσύνη, η φιλία, η αγωνιστικότητα, η μετριοπάθεια και γίνονται αναφορές και ανάλυση των θέσεων ποικίλων αρχαίων στοχαστών από τους Επτά Σοφούς μέχρι τα ρεύματα της ελληνιστικής φιλοσοφίας στην Ελλάδα και στη Ρώμη. Στόχοι υπήρξαν (i) η δημιουργία χώρου αποδοχής των παιδιών και των νέων, όπου να μην υπάρχει το στοιχείο της αξιολόγησης, αλλά να εισακούεται και να ενθαρρύνεται η σκέψη και η άρθρωση λόγου από τα παιδιά χωρίς τον ενδιασμό που δημιουργεί η αξιολόγηση, (ii) η καλλιέργεια εσωτερικού κινήτρου στη μάθηση, καθώς η αρχαία ελληνική σκέψη είναι χώρος μη μηδενιστικός που διαπνέεται σε όλα τα ρεύματα από την πεποίθηση για την αγαθότητα της αλήθειας και την στροφή προς τον κόσμο και την πραγματικότητα με ενδιαφέρον και διάθεση ερμηνείας και όχι με απόρριψη και απαξίωση (στάσεις που εκπροσωπούνται καλώς ή κακώς σε ποικίλους σύγχρονους ιδεολογικούς χώρους).

Μολονότι πραγματοποιήθηκαν κατά τα πρώτα χρόνια ιδιαίτερα και παρουσιάσεις σε σχολεία της Καβάλας και της Θεσσαλονίκης, βασικό στοιχείο της προσέγγισης αυτής είναι πως η ενασχόληση με τα φιλοσοφικά θέματα πρέπει να αφορά τον ελεύθερο χρόνο. Δεν προτείνουμε άρα περαιτέρω εμπλουτισμό της σχολικής ύλης (*δει γὰρ σχολῆς [...] πρὸς τὴν γένεσιν τῆς ἀρετῆς*. «Ο ελεύθερος χρόνος χρειάζεται για την επιδίωξη της αρετής.», Αριστοτέλης, *Πολιτικά* VII1329a). Συνετέλεσε σε αυτό και η παρατήρηση ότι είναι εξωσχολικοί οι χώροι διαμόρφωσης ιδεολογίας και συστήματος αξιών στην Ελλάδα και άλλες χώρες (πβ. χώροι φιλάθλων και ποδοσφαιρικών ομάδων και μουσικά συγκροτήματα). Συνεπώς μολονότι δεν υποτιμάμε τη σημασία της σχολικής ύλης και των μεθόδων που ακολουθούνται, η παρούσα προσέγγιση αποβλέπει να εμπλουτίσει τις ψυχαγωγικές δραστηριότητες των παιδιών, καλλιεργώντας την αυτοεκτίμηση με το ανθρωπιστικό πνεύμα των αρχαίων Ελλήνων στοχαστών, τη ρεαλιστική αισιοδοξία και τον παραγωγικό δυναμισμό. Περιθώρια βελτίωσης των μεθόδων και των πρακτικών αναζητώνται με βάση τη νεότερη βιβλιογραφία (Ντούσας 2016).



Ικανότητες – Κλειδιά στις Φυσικές Επιστήμες

Μελπομένη Σταμπολή, ΠΕ70 – Διευθύντρια 16^{ου} Δημ. Σχ. Καβάλας

Τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας είχαμε αλληπάληλες αλλαγές αναλυτικών προγραμμάτων. Έτσι είχαμε το ΕΠΠΣ το 1999, το ΔΕΠΠΣ το 2003, και σήμερα το πρόγραμμα για το Νέο Σχολείο. Οι διαδοχικές αυτές αλλαγές αποδεικνύουν ότι υπάρχουν προβλήματα στην ελληνική εκπαίδευση και αυτό το γνωρίζουν και οι υπεύθυνοι. Παρά τις αλλαγές όμως, η συμμετοχή μας σε διεθνείς διαγωνισμούς εξακολουθεί να κατατάσσει την Ελλάδα σε πολύ χαμηλές θέσεις (Κουμαράς, 2013). Για το λόγο αυτό κρίνεται αναγκαίος ο σχεδιασμός ενός νέου προγράμματος σπουδών.

Ως εργαλείο σχεδιασμού και δημιουργίας του προγράμματος σπουδών Φυσικών Επιστημών, χρησιμοποιείται το ICMAS (από τα αρχικά των λέξεων Intentions, Content, Modes of instruction, Assessment, Support). Το ICMAS (Καρύδας και Κουμαράς, 2002) αναπτύσσεται σε πέντε διακριτά επίπεδα με επιμέρους συνιστώσες για κάθε επίπεδο: Α) Εκπαιδευτικές Προθέσεις (Γενικές αρχές – Γενικοί Σκοποί), Β) Περιεχόμενο της διδασκαλίας (Γνώσεις – Ικανότητες), Γ) Σχεδιασμός και Οργάνωση της διδασκαλίας (Τρόποι και μορφές διδασκαλίας – Μέσα διδασκαλίας – Ρόλος του δασκάλου), Δ) Αξιολόγηση του μαθητή, και Ε) Υποστήριξη του εκπαιδευτικού έργου (Γονείς – Κοινωνία).

Ένα πρόγραμμα σπουδών Φυσικών Επιστημών πρέπει να απευθύνεται στους εκπαιδευτικούς για να το χρησιμοποιούν στην καθημερινή τους διδασκαλία, αφού το προσαρμόσουν στις ιδιαιτερότητες της τάξης τους. Εστιάζει στις γνώσεις που αφορούν την καθημερινή ζωή των μαθητών και στην καλλιέργεια Ικανοτήτων – κλειδιών που θα τους επιτρέψουν να γίνουν ενεργοί πολίτες της αυριανής κοινωνίας. Με τον όρο «Ικανότητα – κλειδί» έχει μεταφραστεί η λέξη «competence» για την οποία δεν υπάρχει λέξη στη γλώσσα μας που να την αποδίδει ακριβώς. Ο Χαραλάμπους (2011) διευκρινίζει την έννοια της Ικανότητας – κλειδί: «Είναι έννοια ευρύτερη τόσο από τη απλή ικανότητα, τη δεξιότητα, όσο και από τη στάση και τη



γνώση. Π.χ. η ικανότητα της αποτελεσματικής επικοινωνίας συμπεριλαμβάνει τη γνώση της γλώσσας (δηλ. τη χρησιμοποίηση των κατάλληλων γλωσσικών, αριθμητικών, συμβολικών και γραφικών τρόπων παρουσίασης), τη δεξιότητα της χρήσης των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών καθώς και τις στάσεις προς τους επικοινωνιακούς εταίρους».

Οι Ικανότητες – κλειδιά είναι:

1. Επικοινωνία
2. Συλλογή και επεξεργασία πληροφοριών
3. Συνεργασία και συλλογικότητα
4. Επίλυση προβλημάτων
5. Κριτική σκέψη και αναστοχασμός
6. Δημιουργικότητα

Εκτός από αυτές τις Ικανότητες – κλειδιά, κατέχει σημαντική θέση και η καλλιέργεια της ιδιότητας του πολίτη, η οποία δεν είναι κανονικά μια ικανότητα αλλά ένα αποτέλεσμα διδασκαλίας γνώσεων και καλλιέργειας ικανοτήτων με σκοπό τη διαμόρφωση ενεργών πολιτών.

Στη χώρα μας υπάρχει παρανόηση σχετικά με το τι εννοείται με τη λέξη «ικανότητες» (ή δεξιότητες), συχνά δε, συγχέεται με επαγγελματικές δεξιότητες (Σταμπουλή, 2013). Οι ικανότητες αυτές, που τις ονομάσαμε Ικανότητες – κλειδιά, αναμένεται ότι θα εξασφαλίσουν στον αυριανό πολίτη τη δυνατότητα να δρα υπεύθυνα, αυτόνομα και να αντιστέκεται σε κάθε είδους χειραγώγηση που θα προσπαθούν να του επιβάλλουν το κράτος, τα Μ.Μ.Ε., οι διαφημιστικές εταιρίες κ.λπ. Θα στέκεται κριτικά απέναντι στις πληροφορίες, θα δρα δημιουργικά και θα ρυθμίζει ενεργά τις εξελίξεις που αφορούν αυτόν και την κοινωνία γύρω του.



Πανελλήνιο Συνέδριο



Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

Παιδαγωγικές παραδοχές της αλληλεπίδρασης σε περιβάλλοντα διαδικτυακής μάθησης

Σπύρος Κιουλάνης, PhD, Post-Doc, M.B.A, M.ed, M.Sc,

Διευθυντής Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δράμας, Συνεργαζόμενο

Εκπαιδευτικό Προσωπικό Τ.Ε.Ι. Α.Μ.Θ.

E-mail: spiros@kioulanis.gr

Στην παρούσα ανακοίνωση εξετάζεται το παιδαγωγικό πλαίσιο της αλληλεπίδρασης στη διαδικτυακή μάθηση. Η βασική ιδέα ξεκινά από την παραδοχή ότι στη σύγχρονη εποχή τα εικονικά περιβάλλοντα μάθησης Virtual Learning Environments (VLE) συνιστούν ειδικά σχεδιασμένα πληροφοριακά περιβάλλοντα, στα οποία οι εκπαιδευόμενοι δεν λαμβάνουν απλά ενεργό ρόλο αλλά αποτελούν ουσιαστικούς παράγοντες διαμόρφωσης του εικονικού χώρου με στόχο την ανάδειξή του σε έναν κοινωνικό χώρο που προάγει τη συνεργατική μάθηση μέσα από μια ποικιλία μαθησιακών δραστηριοτήτων. Τα στοιχεία αυτά αναδεικνύουν την αναγκαιότητα της ανάπτυξης συνεργατικών εκπαιδευτικών περιβαλλόντων στο διαδίκτυο τα οποία θα βασίζονται σε ένα ειδικό παιδαγωγικό πλαίσιο το οποίο θα επιδρά στο περιεχόμενο, στην οργάνωση σπουδών και στις τεχνολογικές υποδομές που θα χρησιμοποιηθούν.



**Σοβαρά πειραματικά λάθη, ως προς το φύλο, στον χώρο των ερευνών
(παρουσίαση ερευνητικού προγράμματος της διεπιστημονικής
Ομάδας Εργασίας Ψυχοβιοαναλυτικής Έρευνας με άξονα «το φύλο ως
ερώτημα»)**

Κωνσταντίνος Δημουλάς, Ομάδα Εργασίας Ψυχοβιοαναλυτικής Έρευνας

E-mail: dimoulas@yahoo.gr

Αφόρμηση. Πόσο σωστό είναι να διαχωρίζουμε, στα πειράματά μας, τα υποκείμενα σε άντρες και γυναίκες;

Εισαγωγή. Τα φύλα είναι, βεβαίως, διακριτά, αλλ' αυτό πολύ λίγο ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, καθώς, ακόμα και μέσα στην ομάδα των αντρών και των γυναικών, παρατηρούνται πλείστες όσες αποκλίσεις, όσον αφορά σε σωματικούς χαρακτήρες [πρωτεύοντες (γεννητικά μέρη: σπερματικό επιθήλιο, πόροι, γεννητικός ύβος, γεννητική σχισμή), δευτερεύοντες (στήθος / μαστός, τρίχωμα, καρωτίδα / φωνή, λεκάνη, σκελετός / μύες)], σεξουαλικό ένστικτο (τάση, τρόπος πλησιάσματος, αισθήσεις, ενεργητικότητας) και συμπεριφορά (αισθηματική ζωή, νοητικές ικανότητες, απασχόληση, ντύσιμο) των ανθρώπων.

Ιστορικό. Η όλη ιστορία με το θέμα, που εδώ παρουσιάζουμε, ξεκίνησε από πάρα πολύ παλιά, όταν, ο ίδιος, αλλά και οι συνεργάτες μου, είδαμε, ως νεαροί τότε ερευνητές, για πρώτη μας φορά, την ασυμφωνία, που έκτοτε συνεχώς βλέπουμε, των ευρημάτων τουλάχιστον των κύρια ψυχολογικών και των σχετικών με την Ψυχολογία ερευνών, με τις οποίες και ανέκαθεν κατά προσωπικό ενδιαφέρον ασχολούμαστε, με την πάγια τακτική επιμονής των ερευνητών να διαχωρίσουν τα υποκείμενα των δειγμάτων τους κατά φύλο, προσδοκώντας ότι θα βάλουν, με τα αποτελέσματα, που θα εύρισκαν, διαχωριστικές γραμμές μεταξύ των, παραβλέποντας τα πορίσματα των βιολογικών επιστημόνων, που όριζαν ότι ο άνθρωπος δεν είναι ο φαινότυπός του, αλλά ο γονότυπός του, όπως αυτός εκφράζεται, μέσω των από τον γονότυπο απορρεουσών φυλικών ορμονών, που



είναι οι γέφυρες επικοινωνίας του με τον εγκέφαλο.

Κίνητρο. Όταν ήρθε η ώρα και συστήσαμε την Ομάδα Εργασίας Ψυχοβιοαναλυτικής Έρευνας, με άξονα έργου, ακριβώς, «το φύλο ως ερώτημα», είδαμε, ύστερα από συστηματική περιδιάβαση στην παλιά και στην νεώτερη, μέχρι και την σύγχρονη, σχετική, αρθρογραφία, μέσα από την συστηματική σχετική μελέτη, την ασυμφωνία γονότυπου προς φαινότυπο να ανακύπτει ισχυρά και στο χώρο της ιστορίας. Αυτό, επειδή μία από τις δραστηριότητες της ομάδας θα ήταν η έκδοση μηνιαίας περιοδικής σειράς με τίτλο «Η Ψυχοβιοπαθολογία στην Ιστορία».

Σκοπός. Με στόχο μας να έχουμε την ασφαλέστερη δυνατή άποψη, για την ψυχοβιοπαθολογία των εκατοντάδων προσώπων, ιδιαίτερου ψυχοβιοπαθολογικού ενδιαφέροντος, από την παγκόσμια ιστορία, τα οποία θα αποτελούσαν το αντικείμενο της μηνιαίας περιοδικής σειράς μας «Η Ψυχοβιοπαθολογία στην Ιστορία», μελετήσαμε επισταμένα και σε βάθος εκατοντάδες προσωπικότητες, ιδιαίτερου ψυχοβιοπαθολογικού ενδιαφέροντος, από την παγκόσμια ιστορία.

Υλικό. Εκατοντάδες προσωπικότητες, ιδιαίτερου ψυχοβιοπαθολογικού ενδιαφέροντος, από την παγκόσμια ιστορία.

Μέθοδος. Η μέθοδος, που εξαρχής ακολουθήσαμε, ήταν, και είναι, καθώς συνεχίζουμε την μελέτη, για να είμαστε έτοιμοι για όταν αρχίσει να κυκλοφορείται η σειρά μας αυτή, περιγραφική / στατιστική / ερμηνευτική, πάνω στα ευρήματα του Magnus Hirschfeld.

Αποτελέσματα. Δεν υπάρχουν δύο φύλα, αλλ' ο «άνθρωπος», που συμβαίνει να εκτελεί λειτουργίες, που, κατά το φύλο, κινούνται σε ένα συνεχές, τα δύο άκρα του οποίου καταλαμβάνουν το (θεωρητικά) απόλυτα αρσενικό και το (θεωρητικά) απόλυτα θηλυκό, μεταξύ των οποίων υπάρχει η μίξη του αρσενικού προς το θηλυκό και του θηλυκού προς το αρσενικό.

Συζήτηση. Πρόσφατες ερευνητικές διαπιστώσεις επιβεβαιώνουν την σημασία των γεννητικών βιολογικών παραγόντων (χρωμοσωμικό μωσαϊκό), που εκφράζονται μέσω των ορμονών του φύλου, σε μίξη, έτσι, που η, κατά το φύλο, συμπεριφορά φτάνει (κατά τα ανάμικτα, ψυχοσωματικά, χαρακτηριστικά ιδιώματα του ατόμου) τους 43.046.721 τύπους, οι οποίοι μπορούν να συμποσωθούν,



Πανελλήνιο Συνέδριο

Παιδαγωγικό Πανεπιστήμιο Λαρίσης
Αντ. ΜΑΚΕΔΕΣΣΟΝΙΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Διδακτικής, Παιδαγωγικής &
Τεχνολογιών της Πληροφορικής
& των Επικοινωνιών

8 - 9 - 10
Δεκεμβρίου 2017

αδρομερώς, σε 81 συνδυασμούς, επιφανειακά, μόνον, διαφοροποιούμενοι στα δύο φύλα.

Συμπέρασμα. Δεν υπάρχουν δύο φύλα, αλλ' ο «άνθρωπος», που συμβαίνει να εκτελεί λειτουργίες, που, κατά το φύλο, κινούνται σε ένα συνεχές, τα δύο άκρα του οποίου καταλαμβάνουν το (θεωρητικά) απόλυτα αρσενικό και το (θεωρητικά) απόλυτα θηλυκό, μεταξύ των οποίων υπάρχει η μίξη του αρσενικού προς το θηλυκό και του θηλυκού προς το αρσενικό. Ο φαινομενικός διαχωρισμός των ανθρώπων σε δύο φύλα πολύ λίγο φαίνεται να ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, όπως αυτή υπαγορεύεται από το βιοψυχολογικό υπόστρωμα του καθενός.

Πρόταση. Η διάκριση «άντρας – γυναίκα» πρέπει να αντικατασταθεί από το συνεχές «αρσενικό – θηλυκό». Μόνον η γνώση, σε ποιο, ακριβώς, σημείο του continuum των φύλων, βρίσκεται ο άνθρωπος, μπορεί να μας βοηθήσει στην καλύτερη ερμηνεία της έκφρασης της γονοτυπικά υπαγορευόμενης συμπεριφοράς του.

Πόρισμα. Η διάκριση «άντρας – γυναίκα» πρέπει να αντικατασταθεί από το συνεχές «αρσενικό – θηλυκό». Μόνον η γνώση, σε ποιο, ακριβώς, σημείο του continuum των φύλων, βρίσκεται ο άνθρωπος, μπορεί να μας βοηθήσει στην καλύτερη αντιμετώπιση της έκφρασης της γονοτυπικά υπαγορευόμενης συμπεριφοράς του.



eTwinning 2016-2017 "The swallow is a refugee or an immigrant?" (Το χελιδόνι είναι πρόσφυγας ή μετανάστης;)

Αργύριος Καραλιόλιος, Δάσκαλος Π.Ε. Γρεβενών

E-mail: karaliolio@sch.gr

Θωμάη Τζήκα, Δασκάλα Π.Ε. Γρεβενών

E-mail: mimitzika@gmail.com

Το σχολικό έτος 2016-2017 η ΣΤ' τάξη του 2^{ου} δημοτικού σχολείου Γρεβενών και η Γ1' τάξη του 1^{ου} δημοτικού σχολείου Γρεβενών στα πλαίσια του eTwinning υλοποίησαν δραστηριότητα με τίτλο: "The swallow is a refugee or an immigrant?" (Το χελιδόνι είναι πρόσφυγας ή μετανάστης;).

Το έργο πραγματοποιήθηκε με αφορμή το γεγονός ότι η Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. φέτος σε ξενοδοχεία ορεινών κοινοτήτων των Γρεβενών φιλοξένησε περίπου 600 Σύριους πρόσφυγες που στην πλειοψηφία τους ήταν μικρά παιδιά. Επειδή τα χελιδόνια (και άλλα ζώα) αναγκάζονται να μεταναστεύσουν σε άλλες απομακρυσμένες χώρες λόγω των καιρικών συνθηκών και το ίδιο περίπου κάνουν πολλοί άνθρωποι εξαιτίας του πολέμου ή της φτώχειας, αποφασίσαμε να παρατηρήσουμε και να συγκρίνουμε αυτά τα δύο φαινόμενα, να ερευνήσουμε πώς συμπεριφέρονται τα ζώα και πώς οι άνθρωποι σε αυτά τα δύο φαινόμενα, επιδιώκοντας παράλληλα την εξάλειψη της ξενοφοβίας και του ρατσισμού ...



Το Παιχνίδι Ρόλων ως μέθοδος διδασκαλίας των κοινωνικών επιστημών για τον περιορισμό των προκαταλήψεων και των διακρίσεων στο σχολικό περιβάλλον

Νικόλαος Τσέργας, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης και Πολιτικής Επιστήμης, ΔΠΘ

Σεβαστή Χατζηφωτίου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας, Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης και Πολιτικής Επιστήμης, ΔΠΘ

E-mail: schatzif@socadm.duth.gr

Σταύρος Φράγκος, Επιστημονικός συνεργάτης, Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης και Πολιτικής Επιστήμης, ΔΠΘ

Η εργασία αυτή εξετάζει τη χρήση του παιχνιδιού των ρόλων για τον περιορισμό των προκαταλήψεων και των διακρίσεων στο περιβάλλον του σχολείου. Το παιχνίδι ρόλων χρησιμοποιείται ευρύτατα σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων και των γνωστικών αντικειμένων που περιλαμβάνονται στα αναλυτικά προγράμματα σπουδών.

Βοηθά στην επικοινωνία, την κατανόηση, την μείωση των διακρίσεων και των προκαταλήψεων, ενώ διευκολύνει τη μάθηση σε ποικίλα περιβάλλοντα μάθησης. Αξίζει να σημειωθεί ότι το παιχνίδι ρόλων είναι μια προσφιλή τεχνική, ωστόσο είναι περιορισμένος ο αριθμός των δημοσιευμάτων που αφορούν τη χρήση του για την αντιμετώπιση των διακρίσεων. Η εργασία αυτή επιχειρεί μια ανασκόπηση και κριτική θεώρηση της βιβλιογραφίας, εστιάζοντας στα πλεονεκτήματα, τους περιορισμούς, τις δυσκολίες αλλά και τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την εφαρμογή του παιχνιδιού των ρόλων. Επιπλέον, εξετάζεται η κριτική και οι επιφυλάξεις που έχουν διατυπωθεί σχετικά με την αποτελεσματικότητά του.